Cemil Kavukçu

SUDA BULANIK OYUNLAR

roman

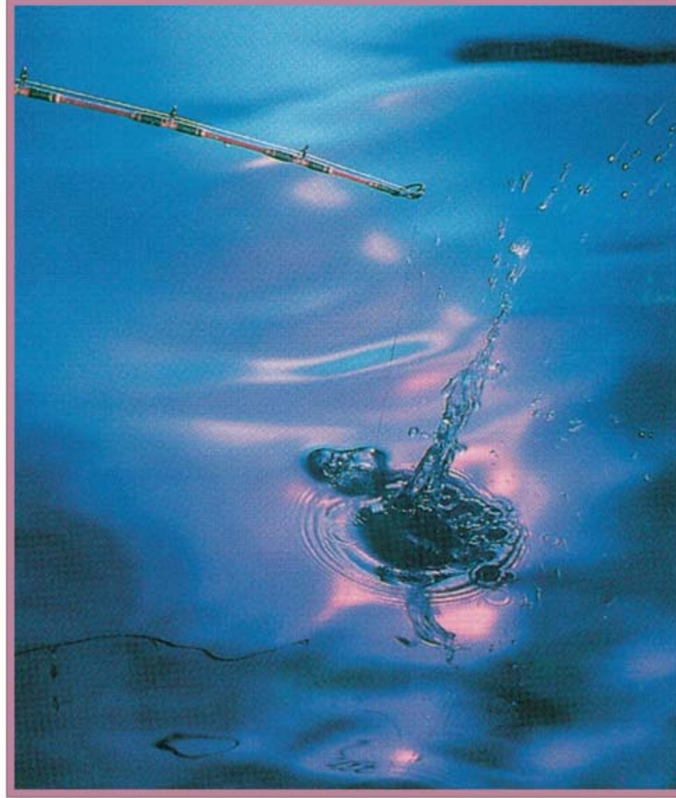

Cemil Kavukçu

SUDA BULANIK OYUNLAR

roman

1. basım: 2003
4. basım: 2013, İstanbul
E-kitap 1. sürüm Ağustos 2014, İstanbul
2013 tarihli 4. basım esas alınarak hazırlanmıştır.

ISBN 978-975-07-2295-0

CAN SANAT YAYINLARI
YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.
Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33
www.canyayinlari.com
yayinevi@canyayinlari.com
Sertifika No: 10758

CEMİL KAVUKÇU

SUDA BULANIK OYUNLAR

ROMAN

Cemil Kavukçu'nun Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Uzak Noktalara Doğru, 1995
Yalnız Uyuyanlar İçin, 1996
Bilinen Bir Sokakta Kaybolmak, 1997
Temmuz Suçlu, 1998
Dönüş, 1998
Dört Duvar Beş Pencere, 1999
Pazar Güneşi, 2000
Gemiler de Ağlarmış, 2001
Başkasının Rüyaları, 2003
Gamba, 2005
Nolya, 2005
Mimoza'da Elli Gram, 2007
Angelacoma'nın Duvarları, 2008
Tasmalı Güvercin, 2009
Düşkaçıran, 2010

CEMİL KAVUKÇU, 1951 yılında İnegöl'de doğdu. İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Jeofizik Mühendisliği Bölümü'nü bitirdi (1976). Öyküleri, 1980 yılından bu yana çeşitli dergilerde yayımlandı. *Patika* adlı yapıtıyla 1987 yılında Yaşar Nabi Nayır Öykü Ödülü'nü ve 1996 yılında *Uzak Noktalara Doğru* adlı öykü kitabıyla Sait Faik Hikâye Armağanı'nı, 2009 yılında *Angelacoma'nın Duvarları* adlı anlatısıyla Sedat Simavi Edebiyat Ödülü'nü kazandı.

BİR

Atlaslarda, coğrafya kitaplarında, haritalarda adı ne olursa olsun, ‘Kırat’ diyor ona Tarık; çünkü adının tersten okunuşu. Bütün akarsularda olduğu gibi, yatağı genişledikçe durulup yavaşlıyor, yavaşladıkça ölümü hızlanıyor ve öyküsü büyüyor.

Doğduğu yer, Sulak Dağı’nın kuzeydoğusunda bir yer; enlemi boylamı belli bir nokta. Ama, o noktadan ilk ne zaman çıkıp kendine bir yol bularak aşağılara doğru aktığı belli değil. İnsanların bu bölgeye yerleşmeden önceki bir dönemine uzanmalı serüveni. Bu da önemli değil Tarık için; ne zaman doğmuş olursa olsun, akması ve ovaya kadar ömrünün çok kısa olması önemli. Dağın yamaçlarından kıvrıla büküle, coşkuyla, kayalardan atlayıp çavlanlar oluşturarak, küçük göletlerde dinlenerek sürdürüyor yolculuğunu. Hep gidilen, hiç bitmeyen bir yolculuk bu. Vuraş Ovası’nın engin düzlüklerine ulaşınca biraz duruluyor. Sonra ver elini kuzey. Boğazların ürkütücü sessizliğinden serinkanlılıkla geçiyor. Başka akarsularla beslenip büyüyerek sürdürüyor yolculuğunu. Dar ve derin bir vadiyi aştıktan sonra en öldürücü darbeyi yiyeceği coğrafyaya ulaşıyor. Yani, buraya, bu kentin yayıldığı düzlüğe... Yolculuğun bundan sonrası hüzün; kentlerden geçen bütün nehirlerin, akarsuların, çayların, derelerin ortak yazgısıyla, mendereslerin ağırlaştırdığı bir akışla denize doğru sürükleniyor.

Sulak Dağı’nın kuzeydoğusunda hâlâ coşkulu Kırat, çünkü her gün yeniden doğuyor; ovada ise sürekli ölüyor. Kentin bütün pisliğini, erimez-çürümez çöplerini ve fabrikaların atıklarını sırtlayarak, durulup ağırlaşarak, balıksızlaşıp kurbağasızlaşarak denize taşınıyor. Geniş sulara ulaştığında ise, güzellik ve doğallığının öldürücü gücü yol arkadaşlarıyla kaynaşarak başka bir ölümün hazırlayıcısı oluyor.

Kırat’ta balıklar, iribaşlar, kurbağalar, yılanlar, kaplumbağalar yaşamıyor. Çürümüş suyuyla, içinde kaynayan milyonlarca bakterisiyle, yaz aylarında sivrisineklerin cenneti, kentin yüzkarası bir kanalizasyon artık.

İşte, gönlüm gibi bulanık sular, diyor Tarık. Zamandı, yaşamdı, geçiyor işte gözünün önünden; bozbulanık, utanmazca. Cesedi sürükleniyordu Kırat’ın sularında; bir, cam donuğu gözlerini, şişmiş karnını ortaya

çıkararak; bir, başını sulara gömerek genç bedenini –ama bir kadınla hâlâ yatamamış, karşı cins tarafından bilinememiş bedenini– boktan boka çarparak akıp gidiyordu.

zaman ve su
gönül ve bok

Kırat ne bilsin Genel Kimya'yı, Nümerik'i.

Durmadan not geçiyordu. Durmadan düşünüyor ve durmadan üşüyordu. Geceyi ve uykusuzluğu ilk kez bu kadar yakından tanıyordu; sessizliği ve dinginliği. Uyuyanları düşünüyordu, uyuyamayanları, acı çekenleri, hastaları, yolcuları, kuytulara sinmiş uygun zamanı kollayan hırsızları, güzel geçtiğini sandığı bir geceyi kusan sarhoşları, doğumevlerini, acil servisleri, kamyon şoförlerini, pavyonları, içkinin bitirdiği yaşamları, mahkûmları, duvarlara yazı yazan militanları, silahlı çatışmaya girenleri, vurulup düşenleri... Ormanların kuytularını, insanlar âleminin bütün karmaşasından uzak, küçük yaşamsal hesaplarını bile bir kenara bırakıp uykuya geçmiş hayvanları, bozkırların dinginliğini düşünüyordu. Ama en çok da o anda sevişenleri düşünüyordu. Düşünürken üşüyordu. Üşürken not geçiyordu.

Gece başkaydı. Bambaşkaydı. Ürkütücüydü.

Şurada, insanlar koşuşuyordu bağıra çağıra... Şurada, masa pislik içinde yüzüyordu. Üzeri tükenmez kalemle karalanmış bir sigara paketi (14 yazılmış, kalem birçok kez gidip gelmiş rakamların üzerinde; yani, bugün on dört sigara içilecek; yani, disiplin; yani, sıkıntı) de buruşturulup kül tablasına, küller ve ezilmiş izmaritlerin arasına sıkıştırılmış. On dört sigaradan fazlası içilmiş; özdenetim, yani özlenen denetim sağlanamamış bugün. Yine sınıfta kalınmış.

Kalemler, defterler, Nümerik teksirleri, Genel Kimya notları, samanlı kâğıtlar, kâğıtların üzerinde imzalar, çiçek resimleri, anlamsız karalamalar, kurtuluşlar, kurtulamayışlar, BEN DELİ MİYİM, sonra DEVRİM, sonra DELİYİM, hemen altında GÜÇLÜYÜM ve ekmek kırıntıları akşamdan kalma. Bir uyarı yazısı: *Bu kadar otuzbir çekersen erken ölürsün!*

Açtı şunun şurasında. Mutfak su içindeydi. Patlamış bir boru, pis suları mutfağın zeminine yaymıştı. Biraz daha yükselince kapı eşiğini aşıp hole, oradan salona ve öbür odalara yayılacaktı.

Kırat ayaklarının altında olacaktı o zaman.

Sabah kalktıklarında görmüşlerdi felaketi. Yaşar'la birlikte, paçalarını dizlerine kadar kıvırarak mutfağa girmişlerdi. İğrenç bir duyguydu. Yaşar'ın kapıcıdan bulduğu boş bir teneke kutuyu (üzerinde bir peynir markası vardı) zemine sürterek ve süpürgeyle suları içine doğru süpürerek, ancak yarısına kadar dolabilen tenekeyi götürüp helaya dökerek boşaltmaya çalışmışlar, ama her şeyden olduğu gibi kısa sürede bundan da yılmışlardı. Başa çıkılır gibi değildi. En iyisi, demişlerdi, durumu yöneticiye bildirmek. Yani, o kabak kafalı, kaşlarını her sabah dişlerini fırçaladığı diş fırçasıyla tarayan, yanakları sarkmış yaşlı 'cins'le, 'talebe milleti'ni bir canavarmış gibi gören emekli albayla yüz yüze gelmek.

Karmakarışık bir yüzle inmişti aşağı emekli albay. Diz bölümlerinden balon vermiş soluk lacivert bir pijama altı, kiremit rengi eprimiş bir kazak vardı üzerinde. Kaşlarını taramaya bile zaman bulamamıştı. Astları, üstleri, silah arkadaşları, yok yere tokatladığı erler onu bu halde görseler ne düşünürlerdi? Mutfağı basan sudan çok odaları (sorun odalarda değil efendim, mutfakta), duvarları, duvarlardaki posterleri, kartonlara yazılıp asılmış şiirleri incelemişti; hem de tükürdü tükürecek bir yüzle...

Kapıcı Ali Rıza (o da az değildi), alt kattaki 'talebe milleti'nin oturduğu dairedeki aksiliği haber verdiğinde, hiçbir zaman tamamlayamadığı gazete bulmacalarından birine başlamış olmalıydı emekli albay; müstahkem mevki, 'or'; bir renk, 'al' da olur 'ak' da, a'sını yaz; eski dilde su, 'ma' da olur 'ab' da, geç. Sabah kahvesi, cilası dökülmüş sehpanın üzerinde. Höpürdeterek bir yudum içiyor; ohh, eline sağlık hanım. Eski Mısır'da Güneş Tanrısı, 'Ra'. Neymiş hanım? Gözlüğünün üstünden bakıyor. Kapıcının dediğine göre talebelerin dairesini su basmış. Eli, daha iyi işitebilmek için kulağında, bir süre öyle kalıyor. Karısı sesini biraz yükselterek yineleyince de kızıyor: Duydum hanım... Duydum! Sağır değilim. Rasim Bey'e sinirleniyor. Ne diye aile ortamına bu talebe milletini sokar ki. Neymiş, çocuklar memleketlisiymiş. Birinin babasını çok iyi tanırmış. Kendi aynı apartmanda oturmuyor ya... İçip sıçtılar tabii. Gazetesini katlayıp sehpaya koyuyor. Koymuyor da, öfkesini belli edecek biçimde, ama yine de bir sakatlık çıkarmamaya dikkat ederek atıyor.

Gözlüğünü, kahve fincanının yanına bırakıyor. Gününü rezil ettiler işte. İşin yoksa uğraş. Doğrulurken eliyle beline destek oluyor. Bu bel ağrıları başına bir iş açacaktı ya, hayırlısı... Kapıcı Ali Rıza, bütün olanlarda payı varmış gibi suçlu suçlu önüne bakıyor olmalıydı. Neymiş, diye bir kez daha gürlemişti kuşkusuz emekli albay. Sonra da onu dinlemeden savaş alanına iner gibi inmişti alt kata.

Bilirkişi edasıyla bakmış, ensesini kaşıyıp başını ağır ağır sallamıştı. Durup dururken bir boru nasıl patlar? Neden bizim evdeki ya da karşı komşumuz İhsan Beylerin borusu patlamıyor da bu zibidilerinki patlıyor. Yapacak bir şey yok, telefon edip Rasim Bey'e haber verecek. Gel, diyecek, senin hemşehrilerin evinin borularını patlatmış. Gel de çaresine bak, içine sıçmışlar evinin. O kadar tamahkâr olursan başına bile yıkarlar. Ya onların üstündeki dairede otursaydı bu zibidiler de, boruları patlasaydı... Bokları püsürleri yukarıdan aşağı aksaydı... Kıyameti koparırdı. Canlarına okurdu.

Şu anda mutfak kapısının eşiğini zorlayan su Tarık'ı hiç ilgilendirmiyor. Öyle ki, sabah, ayaklarındaki ıslaklığın tiksintisini şimdi duymuyor. Yalınayak girmemişlerdi, pisliklere basmamışlardı, sözde terlik giymişlerdi ama, bileklerine kadar batmışlardı suya. Sonra, mundarlaşmış terlikler güzelce yıkanıp balkona çıkarılarak böcek ölüleri gibi ters döndürülmüştü.

O pis sular çenesine kadar yükselse bile umurunda olmayacaktı.

Bizi bu Kırat ve onun pis suları boğacak!

Acıkmıştı ve açlığı yalnızca midesinden yükselen çığlıklarla sınırlı değildi. Şurada, bacak araları cayır cayır yanarak kızlar dolaşıyordu ve o hiçbir şey yapamıyordu. Yapamazdı da, YANLIŞ OLURDU. On dört sigara disiplini gibi 'o şimdi yozlaştı'dan önce alınan bir yığın karardan biri bu: YANLIŞ OLUR! Kalın bıyıklı, gür sesli, delici bakışlı biri kızları ikiye ayırmıştı: bacılar ve bacı olmayanlar. Bacılar bizim mücadele arkadaşımızdı, onlara 'cinsel obje' olarak bakamazdık. Bacı olmayanlar ise burjuva kızlarıydı ve onlarla bir işimiz olamazdı. Şimdi aşk zamanı değildi. Yani, her iki durumda da karıdan kızdan uzak durulacaktı. Aşk, devrimci mücadelenin önünde bir engeldi. Âşık olunmayacaktı. Yoksa yanlış olurdu.

Bırak olsun. Neyin doğru ki, bir de bu yanlışın olsun. Yarın fırtınalar kopacak, sabah altı on beşte, tam penceresinin altında simit satan sekiz yaşında bir çocuk "Sıcaak!" diye bağıracak, belediye otobüsünde bıyıkları, kulakları ve kaşları sarkmış biletçi bezgince paso soracak, kocaman bir kafa, yaptığı işi çok önemseyerek hava raporunu sunacak televizyonda, mavi gözlü bir kız sakız çiğneyecek, rüzgâr daha da şiddetlenecek, etekler havalanacak, tombul beyaz bacaklar ortaya çıkacak, bakılırsa bile çaktırmadan bakılacak, yağmur yağacak belki ve sokak köpekleri mahzun gözlerle süzecek gelip geçeni. Peki sen ne yapacaksın? Bir sevgilin bile yok.

Şurada, pek bir şey anlamadığı, bir türlü öğrenemediği derslerin sınavları bekliyordu onu. Kitaplar, samanlı kâğıtlar, kalemler, pis mendiller, tütün döküntüleri, küller, ekmek kırıntılarıyla dolu karmakarışık bir masa. Çalışamıyordu. Bir türlü kendini derslerine veremiyordu. Kırat, gönlü gibiydi... Her şeyi kökünden çözümleyecek devrim ise yapılmamıştı daha.

Çoğu kez kendi bile duyumsamazdı içindeki büyük volkanın ateşini. Yalnızca yanarak koştuğu, bir de alnını soğuk duvara yaslayıp gelecek üzerine düşündüğü zamanlar duyardı o cılız sesi; kendini sorguya çektiği o sesi... Kimsin lan, derdi, ne işin var bu kentte, bu evde... Okulu bitirebilecek misin? Bitirsen ne olacak? Kimya'yı seviyor musun, bu bölüme severek mi girdin? Yalnızsın. Evet, yalnızım. Açsın. Evet, açım. Eşek kadar oldun ama bir kadınla yatamadın daha. Arkadaşlarına yalan söylüyorsun, yattığın kadınları anlatırken kendine olan saygını daha da yitiriyorsun ama gerçeği bir türlü söyleyemiyorsun.

Kimsenin bana aldırdığı yok. Nazan'la mektuplaşıyorum, birbirimizi seviyoruz. Ama hâlâ otuzbir çekiyorsun.

Evet, çekiyorum, başka bir çözümüm yok.

Ertan da çekiyor mudur? Hayır. Liderler her türlü açlığa, işkenceye dayanacak biçimde eğitmişlerdir kendilerini.

Mırıltılardan, aşk fısıltılarından, derslerden uzak sigara içiyor. Karşı apartmandaki kadın (onun dairesine göre bir kat daha aşağıda oturan, arada perdenin arkasından gözleyip onunla seviştiğini hayal ederek doyuma ulaştığı kısa boylu, tombul kadın) temizlik yapıyor. Çocuğunu okula, kocasını işe göndermiş. Yalnız. Tarık gibi genç ve doyumsuz birini düşlüyor. Kalın bilekli elleriyle örtüler silkeliyor balkondan. İri memeleri

dayanamıyor bu sarsıntıya. Tarık da dayanamıyor. Renkli çamaşırlar uçuşuyor bir başka balkonda.

Bir sigara daha yakıyor.

Bir tren düşlemişti hep; elinde bavulu ile koştuğu, ama bir türlü binemediği, tekerleklerinin tıkırtısının gittikçe zayıfladığı bir tren. Ne zaman sapsarı bir yüzle, soluk soluğa o istasyona ulaşsa, çelik ışıltılarla uzayan demiryolunu gösteriyorlardı: Tren çoktan gitti.

Karşısındaki duvarda bir resim var. Gazeteden kesip bantla duvara yapıştırdığı bir resim. Acı çeken, bu acıyı yaşamın bir gereği gibi kabullenmiş bir yüzün fotoğrafı. Onun hemen altında da bu sabah yazdıkları:

şu anda ayaklarım titrese
gözlerim kapansa
masa pis mendiller
mutfaktaki lağım kokusu
başımda ağrı
biletimi aldım gidiyorum

Onun hemen altında Horatius’tan bir inci:

“Fırtına nereye atsa beni, orada bir yer vardır yaşanacak.”

Biri, “Derslere küstüm, okula gitmeyeceğim artık,” demişti. Hem de ondan üç yaş büyük biri; yanağında zeytin çekirdeği büyüklüğünde beni olan, kalın bıyıklı biri... Bir başkası da, “Ders çalışmanın zamanı mı, bizi büyük görevler bekliyor,” demişti. Çünkü bunlar burjuvazinin uyutma yöntemleriydi.

Zi... Zi... Burjuvazi!

Kısacık etekli kızlar kalçalarını sallıyor ve elleriyle olmayan bir kilim parçasını silkiyormuş gibi yaparak tempolu bir şarkı söylüyorlar: Zi...zi...zi diyorlar müzik eşliğinde. Sonra da dönüp popolarını gösteriyorlar: BURJUVAZİ! Alkış ve ıslıktan yer gök inliyor. Çünkü donları yok.

Tarık gırtlağına kadar ‘burjuvazi’ olmuştu. Kâğıda alt alta BURJUVAZİ diye yazıyordu. Duymak istemiyordu, söylemesi gerektiğinde

ise, kendine yabancı bir ses tonuyla bu sözcüğü mırıldanmaktan sıkıntı duyuyordu. Burjuvazi. Sıkıldığı için de yazıyordu. Tükenmez kalemin mavisi 'B'yi saç örgüsü gibi kalınlaştırıyordu.

Masa pisti. Çok pis.

Bir an için kendini ele vermiş, aklından geçenleri karşısındaki anlamış gibi gülümsedi. Kısacık etek giymiş donsuz kızlar kalçalarını sallıyor: Zi... zi...

Aynalarda sınanmış, ölçülüp biçildikten sonra benimsenmiş bir gülüş yayılıyor yüzüne. Şimdi Ertan'ı, derslerinden çok daha önemli görevleri sırtlanmış, Emek Kafe'de, kendisine hayran bir kalabalığın çevrelediği masada, boynunu kısmış, bıyığını çekiştire çekiştire 'proletarya diktatoryasından' söz ederken görüyor. Sık sık yumruğunu masaya vuruyor Ertan. Öfke ve şiddet dolu gözleri değdiği her nesneyi delip geçiyor. Parmağını bir 'bacı'nın burnuna dek yaklaştırarak haykırıyor: Arkadaşım (herkes onun arkadaşıydı), önce şu küçük burjuva hastalıklarından kurtulmalıyız.

Zi... zi... ziii, diyor kızlar ve dönüp popolarını gösteriyorlar.

Çünkü işçi sınıfı onlarsız bir şey yapamayacaktı ve bu bahtsız sınıf, yıllardır yataklarında debelenip duran, göğüslerini yumruklayan, kendilerini biraz iyi hissettiklerinde ise bıyıklarını çekiştiren bu 'müzmin' hastaların iyileşerek onlara öncülük etmesini bekliyordu. Doktorların elinden bir şey gelmiyordu. Hastalar sürekli konuşuyor, tartışıyor ve birbirleriyle dövüşüyordu.

Tarık hastaneye kaldırılmış, acil serviste yatıyor. Çok ivedi, dünyayı velveleye veren bir cankurtaran, yaya kaldırımına toplanmış meraklılara çamurlu suları sıçratıp tepeden tırnağa ıslatarak hastaneye yetiştirmişti az önce. Yağmurlu bir gündü, üstelik Kırat da taşmıştı. Kenti lağım suları basmıştı. Gemi batıyordu. Dudağında soba borusu gibi bir sigarayla acil serviste yatan Tarık da batıyordu. Ne tuhaf; koşuşturup duran hemşireler de, asık yüzlü doktorlar da karışmıyordu sigara içmesine. Bu, hem iyiydi, hem kötü. Zaman geçirilmeden bıçak altına yatırılacak ve beynindeki 'Küçük Burjuva Tümörü' alınacaktı. Doktorlar buna kısaca KBT diyor. Tekerlekli sedyede, koridorlardan şimşek hızıyla geçerek, dönüşlerde duvara çarpmaktan kılpayı kurtularak asansöre doğru yol alıyor. Tekerlekli sedyeyi yaşlı ama dinç bir hastabakıcı kullanıyor. Makyajla yaşlandırılmış bir oyuncuya benziyor. Hatta, Türk sinemasında 'sütçü' diye ünlenen, kötü

adam rollerine çıkan Süheyl Eğriboz'un kopyası bile denebilir. Ama bu filmde kötü adam değil. İyi adam da sayılmaz, çünkü yüzünde hiçbir anlam yok. Acil servisten KBT'ye çıkarılıyor; beş kat yukarısı. Hiçbir şey umurunda değil Tarık'ın. Derin derin çekiyor sigarasından. Yolun sonu. Sigarasının külü uzuyor, bükülüp ak çarşaflara dökülüyor. Arzu Okay'a benzeyen hemşire çapkın çapkın gülüyor.

"Hastanın yaşamını kurtarabiliriz ama, kör kalabilir..."

Bunu söyleyen TV dizilerinden tanıdık bir doktor. Aslında, yüzünden çok sesi tanıdık. Kendine son derece güvenli, sert, bir o kadar da inatçı bir herif. Ama Tarık, o güzel bayan doktorun (o da Arzu Okay, hayret) bu katı tutumlu soytarıya karşı çıkacağını ve anlayamayacağı birçok Latince sözcükle tartışacağını biliyor. Bir uyarı: Yaşamın boyunca rastlantılar ve seni koruyacak birileri olacaktır; korkulacak bir şey yok, nokta! Kendini o güzel doktorun ellerine bırakıyor Tarık. Çünkü güvencede. Bir gün yataktan kalkacağını, hastanenin bahçesinde, iki yanında tıraşlanmış şimşirlerin yer aldığı sessiz ve ürkütücü bir yolda birlikte yürüyeceklerini, akasya ağaçlarının altındaki bankların birine oturup ('Düşünen Adam' heykeli de hemen arkalarında olacak mı?) hiç konuşmadan uzaklara bakacaklarını biliyor. Güzel bacaklı bayan doktor arada içini çekecek, onu bırakıp giden ikiyüzlü, çıkarcı sevgilisini düşünecek. Sonra göz göze gelecekler. Olanaksız bir aşkın ilk adımları mı?

Adımları Tarık. Zi...zi...

Ama daha ameliyata girmeden, o 'arkadaş' (konuşurken boynunu kısan, sürekli bıyıklarını buran ve karşısındakine suçluyormuş gibi bakan o 'arkadaş') doktorun kulağına eğilerek fısıldıyor: "O zaten kör yaşıyordu doktor; gerçekleri göremeyen biri bir kızın sütun gibi bacaklarını görmüş neye yarar! Ne kendini tanımak, ne de değiştirmekten yana... Yılgın biri. Sen o tümörü al da, kör olursa olsun..."

Ama Tarık da duyuyor bu konuşmayı (çünkü daha bilincini yitirmemiş, henüz aklı başında) ve karşı çıkıyor. Ne karşı çıkması, resmen isyan ediyor.

Kör mü? Kör biri nasıl seks filmi izleyebilir ki...

Sıkıntı. Hep sıkıntı.

Diyelim, Genel Kimya'yı verdi; Nümerik'te ne yapacak? Hadi onu da verdi, Yüksek Matematik'te kesin çuvallayacak. Derslere hiç girmedi,

Hikmet’ten aldığı notlardan bir şey anlaması da mümkün değil. İntegral? İntihar gibi bir şey. Mac-Laurin ve Taylor formülleri, Sınırlı Açınımlar. Off.

Bir sigara yakıyor.

Bir sigara yakıyorum. Batı Alman İstihbarat Örgütü yetkilerini kötüye kullanmakla suçlanıyor bir kez daha ve İsveç gençliğinin eski alışkanlıklarından sıyrıldığı bildiriliyor masanın üzerindeki gazetede. Kafamsa hâlâ akşamki rüyada. Oysa, gün çoktan yarılandı. Acıkıyorum. Ne yiyeceğim? Kırat mutfağa el koymuşken ben ne yiyeceğim? Kurtar beni Taylor; sınırlı açınımlardan değil, sınırsız açınımlardan söz et bana...

Sigarasının ateşi, sigaranın bir yanını daha çok yakarak ilerliyor; yani, ‘yan gidiyor’. Birden Sabit Dayısını anımsıyor. Daha önce de birkaç kez olmuştu bu. Dayısı, çocukluğundan anımsadığı haliyle gelip oturuyor karşısına. Sabit Dayısı değil de, bir arkadaşıymış gibi, yüzünde o ‘muzip’ gülümsemeyle anlatıyor. Tarık’ın içini daraltan başka görüntüleri de sürükleyip getiriyor beraberinde. Kış. Tarık, pencere kenarındaki seki üzerine yapılmış yatakta yatıyor. Dışarıda kar yağıyor. Sokak boş, sessiz. Sobada çatırdayarak yanan odunların ve üzerinde tıslayarak ısınan güğümün sesini dinliyor. Şişmiş bademcikleri yüzünden tükürüğünü bile yutamıyor. Yüksek ateş ve karabasanlar atlatılmış ama, bitkin. Okuldan, derslerden, sağlıklı arkadaşlardan, oyunlardan (bir de Meliha’dan; onu ne zaman düşünse çok utanıyor) uzak günler geçiyor. Sokakta diz boyu kar. Ne bir kuş havada, ne de karga. Tek eğlencesi karton üzerine yapmaya çalıştığı resim. O da boyalarla yapılmıyor. ‘Pıt pıt resim’ diyor, kartona çizdiği bir desene (genellikle ağaçlar ve kuşlar) renkli elişi kâğıtlarını yapıştırarak yaptığı bir resim bu. Kartona yapıştırıcı sürüyor, istediği renkteki kâğıdı üzerine getirip kurşun kaleminin ucuyla kopardığı küçük parçalarla beziyor deseni. İkindi ezanı okunduktan sonra ise alnını ve burnunu camda iyice ezip Sabit Dayısının yolunu gözlüyor. Sıska bir kardan adam o; boynu omuzlarının arasında kaybolmuş, yere, ayaklarının ucuna bakarak yürüyen biri. Bir yandan da tren gibi, ağzından burnundan duman çıkartarak geliyor. Ne zaman yatağa düşse sektirmeden uğruyor dayısı. Üzerinde yazılar olan bir defter yaprağından yapılmış külahta lokumlar getiriyor ona. Şakalar yapıyor, ellerini kullanmadan kulaklarını oynatıyor, kurbağa gibi sesler çıkarıyor. Sonra, yüzünün çizgilerini birden toparlayıp, bugün onu daha iyi gördüğünü söylüyor annesine. Bunu söylerken de saçlarını okşuyor Tarık’ın. Annesi Tarık’ın hastalığına ne kadar üzülüyorsa, bir o kadar da

abisinin durumuna üzülüyor. Çünkü dayısı da hasta. Her ne kadar ‘artık içmiyorum’ diyorsa da, içtiğini biliyor annesi. Tarık da biliyor. Dayısını kokusuyla tanıyor. Doktor, içersen ölürsün, demiş. Oysa ne güzel bir insandı dayısı; sessiz, sakin, çok güzel bakan, çok güzel gülen, çok yorgun bir insan. Bir an önce iyileş de ava gidelim, diyor. Tarık buruk gülümsüyor. Ava falan gittiği yok dayısının, biliyor. Onu, bir pazar günü, radyoda istekler çalınır ve içinde ‘ne güzel şey yaşamak’ yinelemesi geçen şarkıya eşlik ederken anımsıyor. Şarkının o bölümü bitince de elini dizine vurup “Güzel ya,” diyor. Nedense yaktığı her sigara ‘yan’ gidiyordu dayısının. Ona göre bu bir yolculuğun işaretiydi.

Babası ise yoktu. Hem vardı, hem yoktu. Onu hiç görmezdi Tarık. Sabah uyandığında babası çıkmış olurdu evden. Gece döndüğünde ise, Tarık uyumuş olurdu. Annesinin dediğine göre ‘bu ara işleri bozuktu’ babasının. Uzaktı, çok uzak. Tarık’a hiç kötü davranmamış, kötü bir söz söylememiş, bir fiske bile vurmamıştı; ama ondan hep korkmuştu. Babasının yaşam çizgisi de dayısınınki gibi kısaydı. İkisinin de küstüğü bir şeyler vardı. Dayısı içerek katlanmaya çalışıyordu, babası ise susarak.

Çok sevdiği Sabit Dayısı, bir gün, ‘yan giden’ sigaraların söylediği yolculuğa çıkmış; aksıra öksüre, Sabahat Yengesi (o, Sebahat diyor) tarafından azarlanıp küçümsenerek, yaşadığı, ama bir türlü benimsenemediği evinden ayrılmıştı. Yengesini hiçbir zaman sevmemişti Tarık. Yüzü gülmeyen, hiçbir şeyden hoşnut olmayan, sürekli bir yerleri ağrıyan bir kadındı. Dayısını herkesin önünde azarlar, küçük düşürürdü. Öldüğünde ‘şimdi ben ne yapacağım’ diye ağlamıştı. Gözyaşları da, dizlerini döven elleri de yalandı. Dayısını bir daha göremeyecekti. Ne hasta ziyaretleri, ne de gül lokumları olacaktı artık... Av ise hiçbir zaman olmamıştı. Babasını, ilk kez o kadar çaresiz görmüştü dayısının cenazesinde. Korkutmamıştı Tarık’ı, hatta dayısı kadar yakın, ‘konuşulabilecek’ bir durumdaydı. Ağlıyordu. Onu ilk kez ağlarken görmüştü. Kendi gibi, annesi gibi, dayısı gibi o da ağlıyordu! Babasına dokunmak, elini omzuna koymak istediği halde bunu yapamamıştı. Çünkü yine de uzaktaydı. Çok uzakta.

İntegral-Elektrik-Yüksek Matematik-Genel Kimya-Nümerik-Logaritma-Limit-Determinant-Sınırsız Açınımlar değerli konuklar ve güzel bacaklı bayan doktor; söyleyin bakalım, ben ne olacağım?

Şimdi Nazan'ı düşünüyor. Cüzdanında taşıdığı altı dokuzluk fotoğrafını pis masanın en temiz yerine koyarak uzun uzun bakıyor. Fotoğrafı verdiği gün... ekimdi. Nazan'ın saçlarını yüzüne döken (o, eliyle geriye atarken bu durumdan saçları sorumluymuş gibi mahcup gülümsüyordu) bir lodos esiyordu. Onun için okuldan kaçmıştı Nazan; göğsüne bastırdığı kitaplarıyla parkta yürüyorlardı. Tarık kolunu onun beline dolamıştı. Ortalıkta kimseler yoktu. Nazan'ı öpmek istiyor, ama buna bir türlü cesaret edemiyordu. Ya ters teperse, ya bozulup da giderse? Bir banka oturmuşlardı. Nazan başını Tarık'ın omzuna dayamıştı. "İnan ki çok sevindim," demişti, "ama bir yandan da korkuyorum, oralara gidince ya beni unutursan..." Tarık'ı sarsan da bu olmuştu. Filmlerde gördüklerini yaşıyordu. Hiçbir şey düşünmeden kucaklamıştı Nazan'ı. Acemice öpüşmüşlerdi. Sonra da korkuyla çevrelerine bakıp çekidüzen vermişlerdi kendilerine. Tarık üniversite öğrencisiydi artık, büyük kente gidiyordu. Nazan'ın verdiği fotoğrafı almış, uzun uzun bakıp öpmüştü. "Seni hiç unutmayacağım." Nazan'ın küçük eli avcundaydı, parmaklarını okşuyor, derin derin gözlerine bakıyordu. Arada ağlayacakmış gibi gülümsüyorlardı birbirlerine. Ayrılmak ne zordu...

Nazan'ın fotoğrafı. İnceltilmiş kaşlar, özenle biçim verilmiş saçlar, gülümsemek üzere hafifçe bükülmüş ama gülümseyemeyen dudaklar, fotoğrafçının 'lütfen biraz şu yana' döndürdüğü başı ve 'lütfen şu noktaya' baktırılarak (çok güzel, hiç kıpırdamayın; çekiyorum) dondurulmuş kişiliksiz, ruhsuz, Nazan olmayan bir Nazan. Stüdyoda çekilmiş bütün fotoğrafların yapaylığını taşıyordu. Nazan bunu beğenmiş olmalı ki, ona vermişti. Arkasında, özenli bir yazıyla 'sevenden sevilene' yazıyor.

Günlerce, gecelerce incelendi bu fotoğraf. Milimetrik yaklaşımlar. Dudaklarından öptüğü ilk kız: Nazan.

"Aşk, elektrikle aydınlanan odadaki sevinç gibi, gereksinimden doğan bir kıvılcım," diye yazdı samanlı kâğıdın üzerine. Durup dururken, aklına estiği gibi. Saçmaladıkça rahatlıyor. Hepsi düşmanın senin, diyor; giyinişleri ve tavırlarındaki baştan çıkarıcılıklarıyla, yerçekimine aykırı bir biçimde salına salına yürüyüşleriyle, sigaralarını tutan ince parmakların, renk renk ışıldayan boyalı tırnakların ve geniş gülümsemelerle aydınlanan bembeyaz dişlerin kışkırtıcı çağrısıyla... hepsi düşmanın senin...

Oysa Ertan'ın belinde bir silah var; çeliğin soğuk dokunuşuyla tenini uyarıyor: Kız yok! Aşk yok! Yalnızca savaş... Bu düzen yıkılana dek...

Ertan kararlı. Gözlerine ölümün suskunluğu oturmuş.

Kalem duruyor. Soğuk bir el omzuna dokunmuş gibi irkiliyor. Taştan taşa atlayarak çoğalan yalnızlık (çünkü Kırat her yerde) Nazan'ı da mı katmıştı azgın sularına ve Nazan da bir saman çöpü gibi oradan oraya mı savrulup duruyordu? Kâğıdı avcunda buruşturup sıkıyor. Onu yakında yitireceksin. Kendine bir sevgili bulacak (belki bulmuştur bile; neden olmasın), el ele dolaşıp parkların kuytularında, sinema salonlarının karanlığında öpüşecekler. Sonra çocuğun evine gidecek. Soyunacak, senin görmediğin yerlerini ona gösterecek. Öpücüklerine karşılık verecek. Gözlerini kapayıp zevk alacak, zevk aldığını karşısındakine belli edecek. Sen de oturup eski mektuplarını yeniden okuyacaksın.

Bir sevgili bulmalısın. Bu kentte. Acilen.

Ama sigarası yan gidiyordu ve sokaklarda her bedene uyan bir ölüm kol geziyordu. Tarık ise ölümün bir önünde, bir arkasında, bir de bambaşka yönlere doğru daracık sokaklarda, koşarcasına 'yanlış olur'u 'yanlış oldu'ya dönüştürmek için elinden geleni yapıyordu.

Daha dün, bir sinemanın karanlık salonuna gizlice, kendinden tiksinerek süzülmüştü. Kırat gönüllü adam, çıplak kadınların baygın baygın baktığı o afişlerin çekiciliğine bir an için kapılarak, yemek borusuna oturmuş ateşten küreyi bir türlü yutamayarak ve bir görenin olup olmadığını iyice kollayarak (ayıplanırdı çünkü, çok ayıplanırdı – bu kadar da... bu kadar da çürüdüğünü...) dalmıştı yasaklar ve günahlar salonuna. Gişede oturan adamın yüzü 'pezevenk' bir adamın yüzüne benziyordu ya da Tarık'a öyle gelmişti. Çünkü, bir pezevengin yüzü nasıl olur bilmiyordu ama, olsa olsa böyle olurdu. Sonuçta ekmek parası için orada oturuyordu, bir 'iş' yapıyordu. Sevdiği birini, bir yakınını (Sabit Dayısını, hele hele babasını) o gişede görmek istemezdi. Gerçi, adam da aşağılık bir adama benziyordu; tıraşsız yüzü, küstah bakışları, sarkmış dudağı ile yaptığı işle bütünleşmiş bir görünümdeydi. Belalara açıktı. Her an, her şey için kavga edebilirdi. Sonuçta birinin yaralanması ya da ölmesinin bir anlamı yoktu onun için. Bu tür suçlardan içeri girip çıktığı her halinden belli oluyordu. Parmağını yalayıp (o anda Tarık'a bakmıyordu, aklı kimbilir nerelerdeydi) koçandan bir bileti ayırıp yırtmıştı. Koltuk numarası yoktu, çünkü bu tür salonların raconu biraz farklıydı. Para üstü vermeden önce de parmağını yalamıştı. Tarık'a bakmamıştı, hiç bakmamıştı ama onun nasıl biri olduğunu hemen anlamıştı. Onlardan biriydi. Bir filmi –filmine göre tabii–

birkaç kez izleyen, perdede neyin ardından ne geleceğini ezberlemiş gibi bilenlerdendi. Gişedeki adamdan girişteki bilet toplayana, yer göstericiden tuvaletçiye kadar, onları aşağılayan herkese boyun eğen sıkılgan, ezik, göz göze gelmekten kaçınan bir izleyici grubuydu. Onların da bir kırılma noktası vardı; beklediklerini perdede göremeyince canavarlaşıyor, anlaşılmaz bir biçimde topluca eyleme girişiyor, ıslık çalıp bağırıyor, çakılarını çıkarıp koltukları parçalıyorlardı. Uzun süre yıkanmamış insan teni, döl ve sidik kokan korkunç salonlarda gösteriliyordu bu tür filmler.

Avcundaki bozuk paralar yer gösterici içindi. Biletin üzerinde koltuk numarası olmamasına karşın, gişeden sonra birine daha para ödemek zorundaydın. Bu da, karşısındakini insan yerine koymayan, elindeki pilli fenerle kendini bu yasaklar dünyasının önemli bir kişisi sanan, kılıksız, sağa sola tüküren, olura olmaza söven, küstah yer göstericiydi. Bütün yasadışı durumlar ve olaylar gibi bu âlemde de uyulması gereken kurallar vardı. Buraya gelen bunu baştan kabul ediyordu.

Salona inen merdivenin başındaki aynada görmüştü kendini ve hemen gözlerini kaçırmıştı.

Bir yılan gibi süzülmüştü aşağılara; havası iyice ağırlaşmış karanlık, sessiz ve kalabalık bir salona. Pilli bir lambanın konik ışığı oturacağı koltuğu aydınlatmıştı. Bıçak darbeleriyle delik deşik, kurumuş döllerle bezeli bir koltuk. Sağında ve solunda oturanlar ışıktan hiç rahatsız olmamış gibi perdeye bakıyordu. Hızla toparlanmış olmalıydılar, bir an önce bu ‘ışık eziyetinin’ bitmesini bekliyorlardı. Asıl film daha başlamamıştı. Her an başlayabilirdi. Bütün salon tetikteydi. Birbiriyle ilintisi olmayan vurdulu kırdılı sahneler geçip gidiyordu. Salonu dolduran sessiz soluksuz erkekler topluluğu bu tutarsızlıklarla ilgilenmiyordu. Çünkü biliyorlardı ki, bu aldatmacalar onlara değil, az sonra başlayacak olan ‘parça’nın, yani ‘asıl filmin’ onlara ulaşabilmesi için başkalarına, ‘sansür’ denen bir işgüzarlığa yönelikti. Diyelim ki, o sansürcülerden biri bu sinemaya geldi (gelmez ya, diyelim ki geldi), ne görecekti? Hiç. Bir yığın saçmalık. Kavga dövüş, mermisi bir türlü tükenmeyen silahlarla ateş eden yakışıklı adamla, onca mermi yemesine karşın bir türlü ölmeyen, bırakın ölmeyi, sırıtarak sulu şakalar yapan adamlar, daha önce ölmüş olmasına karşın hâlâ ortalıkta dolaşan başka oyuncular görecekti. Ahlaka aykırı bir şey bulamayacaktı, çünkü öpüşmeler bile makaslanmıştı. Hele sevişme sahneleri; hiç yoktu. Kadınla erkeği yatak odasına girerlerken gösteriyor, o kadar. Sahne

değişiyor. İzleyici ise (bilinçli izleyici bu) hiçbir tepki göstermiyor; ne 'hoop', ne 'yuuh', ne 'makinist!', ne ıslık. Aferin, diyecekti o zaman sansürcü; yoksulluksuz, ağasız, grevsiz ve gereksiz bir film. Üstelik, devletimize, örf ve âdetlerimize karşı bir durum (yani bir eleştiri, bir karşı görüş) yok. Üstelik müstehcenlik de yok. Bravo. Seyirciye de bravo, ahır gibi bir yerde böylesi zararsız ve böylesi boktan bir filmi seyredebiliyorlar ki; gerçekten bravo. Dalaşmadan, sessizce film izleyecek bir düzeye gelebilmiş artık bu toplum. Bravo. İşlerini yapmışlardı, büyük bir iç huzuruyla salondan çıkacaklardı. Çıkarlarken 'bize de bravo!' diyeceklerdi; onlardan başka böyle rezil bir işi kim yapardı? Onlar gittikten sonra asıl film başlayacaktı ki –yani, 'parça' denen bölüm– tam üryan. Bütün aşk oyunları, çiftleşmeler, biz 'sayın izleyicilere' hiçbir fedakârlıktan kaçınılmadan sunulacaktı. Bir kadın ve bir erkek (onlar biliniyordu artık, afişte adları var diye salon tıkabasa doluydu), yakın çekim cinsel organlarını sergileyerek çiftleşeceklerdi perdede. Yaptığından zevk alıyormuş gibi gözlerini deviren (salondaki çoğunluğun hiç umurunda değil bu) ama bu davranışının yapay olduğu belli olan kadın, ağzındaki nesne ona büyük bir zevk veriyormuş gibi boş bakışlar atacaktı.

Bir süre sonra havasızlığa ve salondaki ağır kokuya alışmış, ilk tedirginliğini atmış, onlardan biri olmuştu. İşte şimdi film başlıyordu. Bütün soluklar tutulmuştu. Tarık'ın yanında oturan hiç oralı olmadan pantolonunun fermuarını indirmiş, cinsel organını çıkarmıştı. Koltuk belli bir ritimle sarsılmaya başlamıştı. Salon tek bir bedendi artık. Herkes kendini, tombul, kocaman gözlü, zevk alıyormuş gibi ağzını açan, ağlayacakmış gibi bakan ama gülümsemeye çalışan kadını beceren adamın yerine koymuştu. Çıt çıkmıyordu. Soluklar tutulmuştu. Tarık da herkesle birlikte o kadını beceriyordu. Beş-on dakikalık 'parça' bitince salonda bir uğultu yükseliyor. Perdedeki yaşamdan gerçek yaşama dönülüyor. Büyük bir çoğunluk koltuklarından kalkıyor. Filmin kalanını izlemeye kimsenin niyeti yok. Zemin vıcık vıcık, kaygan. Tarık'ın midesi bulanıyor. Sinemadan çıkıyor. Dışarıda temiz bir hava, jilet gibi rüzgâr yüzünü yakıyor. Ertan'ı düşünüyor. Yanında kendi gibi asık yüzlü ve gözbebeklerine ölüm oturmuş üç arkadaşıyla bu sinemaya geliyorlar. Gişedeki it kılıklı adama ters ters bakıyorlar. En köpeksi gülüşüyle ağırlıyor onları gişedeki adam, çünkü insan sarrafı; bunlar başka, diyor, aşağılık ve rezil kesimden değil. Aynı zamanda üçünün yüzündeki belayı ve kararlılığı

okuyor. Kulübesinden çıkıp salona buyur ediyor. Adamın yüzüne bile bakmadan içeri giriyorlar. Eli fenerli yer gösterici önlerini kesiyor. Karanlık olmasa, yüzlerini görebilse o da böyle bir şeye kalkışmayacak ama, göremediği için "Hoop," diye kükrüyor, "dingonun ahırı mı lan burası!" Konuşmuyor, basıyorlar tokadı. Geri geri sendeleyip kıçüstü oturuyor; fener bir yana gidiyor, piller bir yana. Salona girip perdede çiftleşen iki figüranın görüntülerine kurşun sıkıyorlar. Salonun ışıkları yanıyor. İzleyici şaşkın, birçoğu önünü bile toparlayamamış. Üçünün de sol eli havada, slogan atıyorlar. Tek yol devrim, diyorlar; bağımsız Türkiye, diyorlar. Sonra da geldikleri gibi çıkıp gidiyorlar.

Şimdi, bu pis masanın başında, Nazan'ın fotoğrafına bakarken hiçbir şey duymuyor. Utanmıyor, pişman olmuyor. Çünkü çözümsüz.

Ders çalışamıyor, en kötüsü bu. Her şeyin ona karşı olduğunu düşünüyor, masadaki kâğıtların bile... Parmakları arasında titreyen tükenmez kalem bile karşı ona. Tutuyor, "Rıhtımda boynu kopmuş bir gemi gördüm dün gece," diye yazıyor yarım kalmış bir integral işleminin altına. Sonra da gözlerini kısarak düşünüyor: Zabitan takımı zırdeli, serdümeni esrarkeş, yağcıları topal bir gemi. Çünkü makine dairesine plastik terliklerle iniyorlar ve ayakları yağlı olduğundan ve terlikleri ters döndüğünden dik merdivenlerden düşüyorlar ve bu nedenle de hepsi sakat. Ama hâlâ gemide öyle dolaşmakta, makine dairesine o terliklerle inmekte direniyorlar, çünkü onlar da deli. Papyon takan kamarotlarıysa gülmeyi hiç öğrenememiş lagos gözlü canavarlar. Her biri, çeşitli nedenlerle cinayet işlemiş, pişmanlık duymamış, vicdan azabı çekmemiş adamlar. Deniz daha da acımasız yapmış onları. Kırat'ı genişletiyor, alabildiğine büyütüyor, bozbulanık bir okyanusa çeviriyor Tarık. Boynu kopmuş gemi buzdağı gibi boklara çarpa çarpa rıhtıma yanaşmaya çalışıyor. Köprü üstünde esrar içildiğinden (üçüncü kaptanın kafası da iyi) bir türlü rotaya giremiyorlar. Rıhtım işsizlerle dolu, kararsız gemiyi ilgiyle izliyorlar. Yüzü gözü sivilceye batmış birine yaklaşarak soruyor Tarık. Parmak ucunda bir sarkaç gibi salınan genç ona bakmadan yanıtlıyor: "Tek bildiğim, kerhaneye ithal karı getiriyormuş."

Parmağını yalayıp ıslatıyor, sonra da masanın üzerindeki ekmek kırıntılarının üzerine bastıra bastıra, bir mıknatıs gibi dolaştırıyor. Akşamdan kalma bunlar. Ekmek kırıntılarının dışında, üzerinde bir ilaç firmasının adı yazan küllükteki izmaritler de, yerdeki şarap şişeleri de akşamdan kalma. Üç kişi içmişlerdi. Biri Bursalı'ydı, öbürü Sivaslı. Bir de kendi; kasabalı. Büyük Taşralı. Bas bas bağırmıştı masada; ellerini, kollarını kullanarak, gözlerini büyük büyük açarak konuşmuştu. O ikisi dinlemişti. Ne anlatsa dinleyeceklerdi. İstavrit tava, salata, yanında da Güzel Marmara şarabı. Balıkları Bursalı almıştı; kulakçıklarını burnuna yaklaştırıp av köpeği gibi koklayarak. "Balıklar taze," demişti satıcı, Bursalı'nın hareketini sevmemişti. Bursalı bu uyarıyı duymamıştı bile, o bir uzmandı. Sonra bize dönmüş, gözünün birini kısıp başını eğerek 'tamam' demişti. Balıkçının 'taze' dediği kadar olmasa da, idare ederdi. Naylon bir torbada patlak gözlü sıkış tepiş istavrit ölüleriyle geçmişlerdi caddeleri. Bakkaldan ekmek, şarap ve sigara, manavdan kıvırcık, yeşil soğan ve limon almışlardı. Her şey tamamdı. Eve girer girmez, şarabın birini açıp birer bardak doldurmuşlardı. Birer de sigara yakmışlardı ki Sivaslı mutfaktan kötü haberi vermişti. Hiç un yoktu, yağ da balıkları kızartmaya yetmezdi. Bu aksiliğe sövmüştü Tarık, çünkü Sivaslı'nın asla dışarı çıkmayacağını biliyordu. Tamam, demişti, bakkala gidip ne lazımsa alacaktı ama, şarabını içmeden şuradan şuraya bir adım bile atmazdı.

Balıkların temizlenmesi de, kızartılması da Bursalı'dan. Salatayı onlar yapacak. Sivaslı tembel, homurdanıyor; böyle şeyleri hiç bilmezmiş. "Lan ibne," diyor Bursalı, "salata yapmakta ne var." Sivaslı'nın omuzları düşmüş, öylesine çaresiz bakıyor ki, Tarık yeni bir iş bölümü yapmak zorunda kalıyor; salatalık malzemeyi Sivaslı yıkayacak, o da doğrayacak. Anlaşıyorlar.

Bir şişe şarap hazırlıklar yapılırken bitmişti bile, bu durumda yetmeyebilirdi. "Alırız oğlum," demişti Tarık, "bakkal bir adım uzaklıkta."

Sofra muhteşemdi. Balıkları kafalarıyla kızartmış Bursalı, çünkü kafası ve kılçığıyla götürüyor. "Uğraşmayın oğlum," diyor, "bunun tadı böyle çıkar." Sivaslı çok titiz, kılçıkları tek tek ayıklıyor. İçtikçe gönlü duruluyor Tarık'ın. "Bir çerçevelik sıcaklık olsa," diyor, "alsam onu şu duvara assam ve karşısına geçip baksam... Bu boş bakıştan başka ne bulabilirim?"

Sivaslı dolu dolu gülüyor.

"Sen delisin."

“Balık nasıl ama,” diyor Bursalı.

“Süper,” diyor Tarık, “abi eline sağlık, bu işi çok iyi biliyorsun.”

Sivaslının ağzı dolu, bir yudum şarap içiyor. “Nefis,” diyor, “ben hayatımda böyle lezzetli balık yemedim.”

“Lan Allahın Sivaslısı,” diyor Bursalı, “sen balığı nerde gördün ki!”

Tarık ayağa kalkıyor. Şarap bardağı elinde, uzaklara bakarak tiyatro sahnesindeymiş gibi konuşuyor: “İsteri ateşiyle kavrulan solgun yüzlü bedenden bir yar-rak gibi uzayan şu yandığımız yolun ucunda soğuk bir aşktan başka... işte, kendi canımın derdine düştüğüm bu gece savaşında bile görebiliyorum; rüzgârlar var, bulutlar var, bulutların ve rüzgârın sesi var, ama benim sesim yok. Bakıyorum. Yalnızca bakıyorum...”

Sivaslı, gözünün birini kısmış, ağzı yarı aralık dinliyor. Tabağında, istavrit kafaları ve kılçıklardan oluşan bir tepecik. Balığın da, ekmeğin de yarısını o yedi. Ama şarabı o kadar hızlı içemiyor.

“İçelim ne varsa karanlık!” diyor Bursalı. Elinde şarap şişesi, bardakları dolduruyor. Sivaslı sigara yakıyor. Adı, Yaşar; ama ne kadar yaşar, bunu ne kendi biliyor ne de Kırat.

“Şurada bir kız var örneğin,” diyor en çalıntı sesiyle.

“Örneğin Asuman.”

“Örneğin Asuman!” deyip yumruğunu masaya indiriyor Yaşar ve bardaktaki şaraplar dökülme sınırına gidip geliyorlar.

“Ahh Asuman,” diyor ardından da.

Masadaki boş sandalyeye dikiyor gözlerini. Üzerinde Bursalı’nın kabanı ve beresinin olduğu sandalyede Asuman oturuyormuş gibi bakıyor. Gözlerini kısmış, resmen rol yapıyor. Tarık’a göre kötü bir oyuncu Yaşar. Şarabından bir yudum alışı, sigara yakıp dumanı hülyalı hülyalı üfleyişi de kötü. Sinemalarda tanıdığı, kendini onun yerine koyduğu ‘âşık ve çaresiz’ adam şimdi; Kartal Tibet oluyor, Ediz Hun oluyor, Murat Soydan oluyor. Ama hiçbiri olamıyor. Kimse, onların filmlerde çektiği acıları çekemez. Gerisi boş laf.

“Biz, sevgiye aç insanlarız,” diyor beceriksizce. Kendi sesi değil de dublaj sanki. Onları etkilemek için başını eğiyor, çenesi göğsünde bir süre sessiz duruyor. Sigarasından derin bir soluk alıp başını ağır ağır kaldırıyor (Yılmaz Güney’i çok sevdiğini ikisi de biliyor ama, gerçekten çok kötü oynuyor). Yüzünde çarpık bir gülüş, şarap bardağına uzanıyor. Tarık

sıkılmaya başlıyor. Bursalı'ya bakıyor, yüzüne şeytani bir gülüş oturmuş bile.

"Çok sevdiğim bir kadın vardı," diye sürdürüyor Yaşar, "benden büyüktü... Evliydi, üstelik bir de çocuğu vardı. Ne işin var elin evli kadınıyla diyeceksin ama, gönül işte..." Bursalı birden efkârlanıyor, of çekip başını iki yana sallıyor. Bardaklarını kaldırıp içiyorlar. Bu gidişle yetmeyecek, Tarık'ın bakkala gitmesi gerekecek. "İçelim ne varsa karanlık." Bunu söyleyen Bursalı. Şiir yazdığı bilinir ama şiirlerini kimseye okumaz. Arada şairane laflar eder, o kadar.

"O zamanlar komşumuzdu. Kocası askerdeydi. Daha doğrusu asker kaçağıymış da, otuz sekiz yaşında yakayı ele vermiş ve gözünün yaşına bakmadan alıp götürmüşler. Kadının gözü hep bizim evdeydi. Bahçeye olur olmaz kılıklarla çıkar, saçını eliyle atıyormuş gibi yapıp bizim evden yana bakardı. Çamaşır asmak için eğildikçe önü açık bluzundan memeleri dışarı fırlayacakmış gibi olurdu. Arada eteğini savurup güneş görmemiş bacaklarını açardı."

"Sen de çalışırdın tabii."

"Kim çalışmaz ki oğlum? İçim gidiyordu. Onu gözetlediğimi biliyordu da bilmiyormuş gibi davranıyordu. Bazen sokakta karşılaşırdık, başını kaldırıp bakmazdı bile. Ama bize geldiğinde, kapıyı ben açmışsam göz göze gelirdik ve o gülümserdi. Ben orada biterdim abi, ne biçim bakıştı o, ne biçim gülümsemeydi..."

Sigara tutuyor Tarık. Sivaslı'nın çakmağına doğru uzanıyorlar.

"Bir gün kapı çalındı. Evde yalnızım. Açtım, o. Anamların evde olmadığını söyledim. Gülümsedi. O zaman anladım, her şeyi anladım. Bilerek gelmiş, bana gelmiş. Elimi tuttu, gözümün içine bakarak 'Sen çok tatlısın,' dedi, dudaklarını yanağıma değdirdi, uzun uzun öptü beni. Bir çiçekmişim gibi kokladı. O anda her şey dönüyordu, nasıl ayakta durabildiğimi bilmiyordum. El ele yukarıdaki odama çıktık. Sarıldık. Kesik kesik soluyordu. Hiçbir şey bilmiyordum; bir kadınla yatmamıştım. O beni yönetti, baştan çıkardı. Mahvetti. Bekâretimi de, aklımı da alıp gitti.

"Zuhal hem ilk aşkım oldu benim hem de ilk kadınım. O günden sonra ona deli gibi bağlandım. Okulu astım, içkiye alıştım. Gözüm, ondan başka bir şey görmüyordu. Onunla birlikte başka bir şehre gittiğimizi, evlendiğimizi, hiç ayrılmadığımızı düşünüyordum. Kahveye gidiyorum diyelim, o da yanımdaymış gibi hissederdim. Kâğıt oynarken o da

izliyormuş gibi gelirdi. O el bittiysem gülüşünü görürdüm. Abi, aşk her ne ise, ben onun taa dibindeydim işte. Çoğu geceler, çocuğunu uyuttuktan sonra arka bahçeden evine alırdı beni. Tutkulu, garip bir kadındı. Benimle değil de başka biriyle sevişirdi sanki; çığlıklar atar, sırtıma tırnaklarını geçirir, tenimi dişlerdi. Birilerinin öcünü benden alır gibiydi. Sonra sakinleşir, küçük bir çocuk gibi bana sarılırdı. Canım, derdi, canım, saçlarımı okşardı, canım, derdi, dudaklarımı öperdi. O 'canım' dedikçe ben kendi içimde kaybolurdum. Müthiş bir kadındı Zuhal. Onca girip çıktım evine de, mahallede hiç kimse uyanmadı... Bir gece şarap getirmemi istedi. Onun içki içeceğini hiç düşünemezdim. Bu kadın kimdi, nereden geliyordu, neler yaşamıştı bilmiyordum ama, şimdi düşünüyorum da o başka bir yerden geliyordu. Yaralı bir kadındı. O gece içtik. Çok içtik ama. Başını omzuma koyup ağladı. O zaman çok kötü oldum işte. Onu ölünceye kadar bırakmamaya yemin ettim. Öyle bir sarıldım ki, içime aldım sanki onu. Ben de ağladım. Sahneyi düşünebiliyor musun abi, hiçbir filmde göremezsin. Böyle bir aşk Türk sinemasında anlatılmadı daha. İkimiz de ağlıyoruz. Nedenini sordum, omzunu silkti. Meğer son gecemizmiş. Bunu söylemedi, söyleyemedi.

"Ertesi gün saçları sıfır numara tıraşlı bir adam gördüm bahçesinde. Kocası askerden dönmüştü. Bir daha hiç bahçeye çıkmadı Zuhal, sokakta yüzüme bakmadı. Bitmişti. Beni bir paçavra gibi savurup atmıştı. Darmaduman olmuştum. İkisini de öldürmemek için güç tutmuştum kendimi. Başımı duvarlara vurmuştum hep. Ne zor günlerdi, delirmediğime şükrediyorum."

"Boş ver, içelim."

Yaşar, boş boş bakmıştı bir süre. Bardağına bardaklarıyla dokunduklarında bile kendinde değildi.

Tarık ayağa kalkıyor. Bardağını kaldırıp Bursalı'ya ve Yaşar'a bakıyor.

"Her ne kadar bulanıksa da kafalarımız ve Kırat," diyor, şarabından bir yudum alıyor, "tapılacak tek kuş kargadır, ondan sonra da zift ve sigara gelir! Aşklar öldürmesin bizi. Öldüremesin."

Sivaslı alnını masaya dayıyor ve ağlamaya başlıyor. Bursalı biraz daha batıyor şaraba.

"Hiç olmadı," diyor. Ayağı ile yerdeki boş şarap şişesini yuvarlıyor. "Hiç olmadı."

“Benim de olmadı,” diyor Tarık. “Bu eller...” avcunu açıp Bursalı’nın yüzüne dayıyor, “bir kadının memesini avuçlamadı, bir kalçayı okşamadı daha...”

“Benim oldu da ne oldu,” diyor Yaşar. Gözlerini kazağının koluna siliyor. Sigara yakıyor. “Oldu da ne oldu...” Yeniden ağlamaya başlıyor.

“Ama oldu,” diyor Tarık, “mutlu oldun, zevk aldın, acı çektin, ağladın... Her ne boksa, bütün bunları yaşadın işte.”

“Yaşamaz olaydım lan... Yaşamaz olaydım!”

Silkiniyor.

Pis masa.

Silkiniyor

Kitaplar-dersler-sınavlar... Yarınlar, yarınlar bizimdir. Aziz Şenses’ten türküler. Uzanıyor, transistorlu radyonun kenarları tırtıklı, üstü beyaz nikelajlı düğmesini çeviriyor. Cazırtılar, kuş seslerini andıran sinyaller ve dünyanın bütün dilleri. Bir kaset. Cem Karaca söylüyor: ‘*Biz görmedik, sen görürsün yavrum...*’ Tarık haykırıyor: Mutlakaaa!

Silkiniyor.

İşte Nazan’ın mektubu. Masada. Gözünün önünde. Kimbilir kaç kez okudu. Bir zarf. Pulun üzerindeki damgada on gün öncesinin tarihi var. Sol üst köşede; Gön, iki nokta üst üste, Nazan yazıyor. Özenli, düzgün bir yazı. Zarfı bir kenarından makasla kesip açmıştı. Çok uğraşmış ama, Nazan’ın diliyle ıslattığı yapışkanlı köşeyi açamamıştı. Başarabilseydi, o da diliyle aynı yolu izleyerek Nazan’ı daha yakından duyumsayacaktı. “Canım!” diye sesleniyor Nazan. Canım, diyor o da gözlerini yumup; canım... Sen bu adamı hiç tanımıyorsun canım. Pis bir masanın başında ders çalışmaya çalışıyor sözde ama, aklı başka yerlerde. Çok başka yerlerde. O hep yanından geçip gidenlere bakıyor. Trenlere bakıyor. Dumanlara bakıyor. Porno filmler izliyor. Oysa birçokları bellerine sokuyor silahlarını ve gün ağlanıp sızlanma günü değildir, diyorlar. Melek Görgün’ün baştan çıkarıcı bakışlarına, yüzündeki şehvete bitiyor; Arzu Okay’ın ise göğüsleri baştan çıkarıyor onu. Sen onu tanımıyorsun Nazan. Ertan, “Kurtuluşa kadar savaş,” diyor. Senin ‘canım’ dediğin adam da kurtulmak, kurtuluncaya

kadar savaşmak istiyor. Ama silahsız o. Karanlık sinema salonlarında donsuz figüranların gel-gitlerine uyduruyor bedenini. Doyumsuzluklarında aşağılanıyor. Hem sonra, saçları dökülmeye başladı, alnının iki yanında hızla büyüyen iki körfez. Ona mektuplar yazıyorsun, sevgi sözcükleri savurganlığı yapıyorsun, acemice öpüştüğünüz o günü anımsatıyorsun, ne çok özlediğini söylüyorsun. O da seni özlüyor, uzun uzun mektuplar yazıyor. Okurken neler düşündüğünü bilmiyor ama, onu tanımıyorsun. Tanımıyorsun canım.

Yazacak. Şimdi Nazan'a yazacak. Dişlerini sıkıyor. Yüzünde güçlü, 'baba' bir tavır. Hemen bir kâğıt çıkarıyor. Nerden ve nasıl başlayacağını bilmediğinden (oysa kafasında dönüp duran, yazmak istediği o kadar çok şey var ki) çenesini avcuna dayayıp bir süre boş boş duvara bakıyor. Kalem dişlerinin arasında, gözünün birini kısıp 'Sen,' diyor, 'şu anda nerdesin, ne yapıyorsun?' Artık o kasabada değil, İstanbul'da, iki kız arkadaşla (Füsun ve Serpil, aslında onları da çok merak ediyor) kaldıkları öğrenci evinde olduğunu, ince parmaklarının arasında bir sigaranın tüttüğünü, dışarıda yağmur yağdığını, müzik dinleyerek sokağa baktığını ve kendisini düşündüğünü düşünüyor. Başka bir ses ise, onun şu anda, okuldan tanıdığı zengin ve şımarık bir çocuğun kolunda, bütün dişleriyle gülüp başını omzuna yaslayarak kıyı boyunca yürüdüklerini söylüyor. Ya da kapalı bir yerdeler, az sonra müzik dinlemek için çocuğun evine gidecekler. Nazan, sinemada gördüğü kadınlar gibi gözleri ve dudakları yarı aralık, kendinden geçmiş, zevk mi ıstırap mı olduğu pek anlaşılmayan sesler çıkararak o çocukla sevişecek.

Ev hâlâ balık kokuyor. Akşam içtik. İstavritler bayattı. Bursalı biraz da o yüzden kustu. Yere, kilimin üzerine. Kazağı ve pantolonu da battı. Bulaşıklar olduğu gibi duruyor. Yıkayamıyoruz, çünkü mutfak su içinde. Boru patlamış. Az sonra sular kendilerine engel olan seti de aşıp salona yayılacak. Kırat salondan akıp gidecek. Sınavlar yaklaşıyor. Yaklaşsın. Pek zamanım kalmadı. Kalmasın. Son izlediğim filmler: *Islak Dudaklar, Aşka Doymayan Kadın, Islak Islak...* Zerrin Egeliler, Zerrin Doğan, Dilber Ay... Formüller... Sınavlar...

Dümenler dönüyor gizlice Nazan, sezinliyor musun? Herkesin belinde silah var, cepler mermi dolu. Yüzler maske gibi. Gözler ve bıyıklar

korkunç. Her yerde ölüm var. Bakışlar çok keskin ve çok kara. Kırat, bu kenti ikiye bölen bir su sevgilim, nehir mi, ırmak mı, akarsu mu, dere mi, her neyse o işte. Biraz sonra bu kenti dörde bölecek, çünkü Tarık'ın yaşadığı evin salonundan geçecek. Kuşbakışı büyük bir + göreceksin, ya da Hıristiyanların kutsal haçını.

Rüzgâr var dışarıda ve dümenler dönüyor. Derslere giriliyor ama dersler dinlenmiyor sınıflarda. Hep bir şeyler, hep bir şeyler kahroluyor. Duvarlar, kimsenin kanının yerde kalmayacağını söylüyor; vuruyor, kırıyor, kahrediyor, kana kan istiyor duvarlar.

Daha önce birçok kez olduğu gibi, bu mektubu yazdıktan sonra da kendimden utanacağım. Bilmiyorum bir tanem, sana böyle bir mektubu neden yazdığımı bilmiyorum. Zaman zaman kendimi alçaltıyor ve onurumla oynansın istiyorum. Ama, öyle bir oynansın ki, bir daha bu tür saçmalıklara gerek duymayayım istiyorum. Demek böyle bir şeye gerek duyuluyormuş. Bunu anlamak kolay değildir. Değildir. Yıllarca sürecek araştırmalar ister. Önce tarihte rastlanan bu tür olayları araştırmalı. Bunu yaparken de o dönemin sosyo-ekonomik yapısını göz önüne almalı. Ertan'ın yüzü asılıyor birden: Ne diyorsun oğlum sen! Çünkü (işte burda durmalı, çünkü dedikten sonra derin bir soluk almalı ya da noktalı virgül koymalı) çünkü insanın çeşitli istemlerinin nedenlerini bulabilmek için sosyal yaşantısını ve ekonomik ilintileri bakımından yaşadığı toplumun yapısını... Maocular ne diyor abi? Siktir lan, diyor Ertan bıyıklarını çekiştirerek.

Parkasıyla vurulmuş yatar iken buldular.

Cem Karaca. Parka.

Onu geç.

İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı.

İşte bu iyi. Beni duyuyor musun Nazan?

Duymuyor, beni kimse duymuyor.

Odada geniş adımlar atıyorum. Yanımda kimse yok. Nazan da yok, hayali de yok. Duvarda gölge yok. Daha geniş adımlar atıyorum. Daha geniş. Kendi gölgem de yok.

Babacığım,

Sana bu pis masanın başında bir mektup yazmak için kendimle boğuşurken muşambası eskimiş, cilası dökülmüş bir sandalyenin üzerinde çok düşünmekten (boktan yere küçük şeylere kafa yormaktan) ve üşümekten bitkin bir kütleye dönüşmüş bedenimle (uzun ve arızalı bir cümle olacak babacığım, ne olur dayan) ve parmaklarının arasında sigara tüten saygısız eliyle sana bir şeyler söylemek yürekliliğini (ama hiç de rahat değilim babacığım, hâlâ senden korkuyorum) bulduğuma inandıktan sonra kalemi elime alarak gönlüme benzeyen (biraz daha gayret babacığım) bu saman sarısı kâğıt üzerinde saçmalıklarının farkında olduğum sözcüklerle oynayarak, şu anda karla kaplı mezarında, bedeni çoktan toprak olmuş bir babayı biraz oyalamaya karar verdim.

İyi ettim mi baba?

Yoksa kafa mı ütülüyorum boş yere. Uzun cümleler beni de yoruyor baba ama, ne yapabilirim. Uzun bir yaşama hazır değilim. Arkadaşlarım ölümün üzerine yürürken ben ölüme de hazır değilim. Çünkü henüz bir kadınla yatmadım bile. Yaşamadığın için, yüzüme yargıç gibi, tükürür gibi bakamayacağını bildiğim için söylüyorum bunları. Yoksa asla söyleyemezdim, utanır, yerin dibine batardım. Öyle yetiştim ya da yetiştirildim baba. Hatırlıyor musun, ortaokula yeni başladığım yıldı galiba, beni yine yaz aylarında hocaya göndermiştiniz. İkindiye kadar, tek tük müşterinin uğradığı dükkânın loş, kumaş kokan yalnızlığında otururdum. Yaz aylarını başıboş geçirmediğimi, beni hayata hazırladığınızı düşünürdünüz. İkindiden sonra çarşı camiinin müezzini olan tuhafiyecinin dükkânına giderdim. Onda da müşteri olmazdı. Enam sufaramı açar, kaldığımız yeri bulur, okumaya başlardım.

Bir gün hoca bana gusül aptesti alıp almadığımı sormuştu da ben ne olduğunu anlayamadığımdan ‘hayır’ demiştim. O da bana ‘cünüp’ olup olmadığımı sormuştu. Onun ne demek olduğunu bilmiyordum baba. Olmadım, desem ayıp olacakmış gibi gelmişti de ‘oldum’, demiştim, o da bana gusül aptesti almam gerektiğini, yoksa günahkâr sayılacağımı söylemişti. O durumda öldüğümü düşün baba, kendi adıma yaptığım bütün iyi şeyler sıfırlanıyor ve günahkâr oluyorum. Evde, akşam yemeğinde bunları anlattığımda buz gibi bir hava esmişti sofrada. Çok sinirlenmiştin baba, çok... ah baba, birbirimizi anlamaya, iki arkadaş gibi konuşmaya, karşılıklı birer kadeh rakı içmeye zamanımız olmadı. Yaşasaydın da olmayacaktı. Biz o zamanı asla bulamayacaktık. Ama bu, ikimizin de

özlemiydi. Özlemiydi baba, kendini kandırma. Mektubumu çok geciktirdiğim, sana sağlığında yazamadığım için bağışla beni. Her şeyin üstesinden gelmek için daha güvenli ve güçlü olmalıyım. İzindeyim baba. Sinir küpü biri olabilirim ve bir akşam sofrada, yemeğin yeterince sıcak olmadığına kızarak tencereyi duvara çarpabilirim; küçücük çocuğumun ürkmüş gözlerinden utanmadan yapabilirim bunu. Şaka baba, şaka. Hiç evlenmeyeceğim. Hırpalayıp geleceğini karartacağım bir oğlum olmayacak.

o noktaya
güçlü bir bütün kurmaya
hep beraber baba, seni de bekliyoruz

Baba, yaşamımı kemirip bitirmeye beni hazırlayan, çelik güçleriyle çınlayan şarkılar duyuyorum. Bu gidişle bende canlı bir hücre kalmayacak. Bu şarkıların beni alıp bilinmeyen yerlere sürüklemeleri iyi bir şey değil ama, bir türlü peşlerini bırakamıyorum. Bunda senin payın yok mu baba? Var, olmaz olur mu? Ama sen bunu bilerek, isteyerek yapmadın. Senin açından her şey doğruydu. Ben de bu yüzden evlenmeyeceğim baba. Bir oğlum ya da bir kızım olmayacak. Ne yazık ki soyun sürmeyecek, oğlunla birlikte kayıplara karışıyorsun.

Sana bazı açılardan kırgınım baba, yine de yanında bir kişilik yer ayır; ne de olsa oğlunum.

Kapı çalınıyor. Mektubuma ara verirsem kızmazsın değil mi? Ah baba, keşke yaşasaydın.

Kim olabilir? Yaşar'dır, Ertan'dır, kapıcının küçük oğludur, belki de kollarına atılmak için ona koşan, ulaşılmaz kıvraklıklarıyla caddelere, dersliklere ve kafelere el koyan kızlardan biridir... Postacıdır belki. Zarfın sol üst köşesinde özenli bir yazıyla 'Nazan' yazan bir mektubu uzatacaktır. O zaman canlanabilir işte Tarık.

Yalınayak, bir kedi sessizliğinde, bel lastiği bollaşmış eşofmanını çekiştirerek kapıya doğru yürüdü. Karşısında tulumlu, eli çantalı iki adamla kapıcıyı ve kapıcının küçük oğlunu buldu. Pis sular mutfağın eşiğini aşmadan yetişmişlerdi işte. Onları içeri aldı. Sevimsiz, suratsız iki adam

gelmişti. Yaptıkları işten nefret ediyor gibiydiler. Ayaklarında lastik çizmeler vardı. Bir şey sormadılar, kapıcı sorunu anlatmış olmalıydı. Doğrudan mutfağa yöneldiler. Tarık bir süre mutfak kapısında dikildiyse de yapacağı bir şey olmadığını görüp salona döndü.

onlar çalışsınlar baba ben mektubuma devam edeyim
nasılsın baba
iyiyim
nasılsın baba
iyiyim
nasılsın baba
güçlüyüm
güçlüsün baba güçlüsün damarları ikilik demir çubuklar gibi fırlamış nasırlı ellerinden öperim

Yeni bir kâğıt alıyorum baba, bu doldu. Senin için yazıyorum ve içimi döküp rahatlamak istiyorum. Bizi anlayanlar için. Anlayışlı baba gönüller için. Denge için. Denge için.

saçmalıyorsun oğul
hayır ağlıyorum baba
güldürüyorsun oğul
hayır ağlıyorum baba
yeter oğul
yetmeyecek baba
bitir oğul
bitmeyecek baba
ömürsün oğul
ömürsün baba
ömürüz ölüme giden yolda kömürüz sonsuz beyazlıklarda

Mektubunu bitiremeyeceğim galiba, çünkü o suratsız iki ustayla kapıcı salonun kapısında belirdiler. İş tamammış. Kapıcı, mutfağın zeminini deterjanlı suyla yıkamamızı söyledi. Yıkarız, dedim. Gittiler. Kapıyı kapadım. Sigara yaktım.

duman kadar kısa ömürlü olmayasın baba
ben ne ederim bu koca dünyada
haydi hoşçakal, kemiklerinden öperim baba

İKİ

Cadde boyu yürüyor. Elleri kabanının cebinde. İkili üçlü kız grupları fısıl fısıl konuşup gülüşerek ve hiçbiri Tarık'ın üsteleyici bakışlarına yakalanmadan geçiyorlar yanından. Her biri yaşam dolu, coşku dolu. O kızlara uzak, kızlar ona. Nazan burada olsaydı... Nazan ona uzak olurdu, o Nazan'a. Sınavlara çok az bir zaman kaldı ve o sınavlara da uzak.

Bazı şeyler küçük harfle yazılmalı ve fısıltıyla söylenmeli. İç sarsıntılarının dışa vurulması, yüze (özellikle gözlere) yansıması ve bunu birinin okuması çok ayıp. Durgun ve suskun ol Tarık. Suskun ve durgun ol. Tamam, bugün söz dinleyeceğim.

Şimdi karşıdan Nazan gelse ve '.......' dese. Sözcük kullanmadan, ses çıkarmadan, yalnızca gözleriyle. Tarık anlardı. Her şeyi anlardı. Çünkü en çok şey anlatan film sessiz filmmiş, bir mektubunda öyle yazmıştı Nazan. İstanbul'da Sinematek'te gördüğü ve çok etkilendiği *Potemkin Zırhlısı*'nı uzun uzun anlatmıştı. Hem de bu kentin sinema cehennemlerinde yitip gitmiş birine yazmıştı bütün bunları. Tanımıyor, hiç tanımıyor Tarık'ı. Taş merdivenlerden panik içinde bir kitle öylesine iniyor ki (diye yazıyor), görmeden anlatılamaz; müzik gibi bir şey. Hele, belden aşağısı olmayan sakat bir adam vardı ki... Ellerini ayak gibi kullanarak uçarcasına gidiyordu. Sonra gitgide hızlanan bir çocuk arabası. Görmeliydin... Ama Tarık göremiyor; çünkü onun sessiz ve soluksuz sinema salonları başka acıları anlatıyor. Bunları Nazan'a yazamaz ki...

Sessizliğin, birçok gizi barındırdığını biliyor Tarık ve zaman zaman mutlak bir sessizliğin peşine takılıp olmadık düşlere daldığı oluyor. Sessizlik denince, üzerinde böceklerin uçuştuğu durgun bir suyu anlıyor, bozkırda akşamı, kar yorgunu dağları, ağır ağır yol alan bulut kümelerini, tüylerini yalayan bir kediyi anlıyor; ya da gece yağan karı ya da tırnak gibi incecik bir ay'ı... Ama bu kentte sessizliği bir türlü yakalayamıyor. Gecenin en dingin ânında bile sessizliği bozacak seslerin hazırlığını hissediyor. Bir yerler bombalanabilir ya da silahlı çatışma başlayabilir her an. Polis ya da ambulans sirenleri bozabilir sessizliği.

Kaldığımız yerden sevgilim, mektubuma devam ediyorum.

Sakal bıraktım, biliyor musun?

Bilmiyor. Nerden bilecek. Mektupta böyle şeyler yazılmaz. Belki yazılır ama, Tarık yazmaz. Aristoteles ya da Elealı Zenan, ne fark eder ki; Aiskhilos tragedyanın, Aristophanes de komedyanın babasıydılar. Şimdi sinemalarda yer gösteren elleri fenerli it kılıklı birçok torunları var. Üstelik kırmızı sakalı vardı Hipokrates'in kırk beş yaşında ve tek bir saç kılı bile eksik değildi başında. Yine de bunu böyle bellemesin çocuklar... Sakal bırakmam ya da yüzümü kaplayan kılların ardına saklanmam, ne bilgeliğimden ne de sanatçı kimliği gibi bir kimliği kendime yakıştırmamdan. Kendimi korumaya çalışıyorum, biraz da kızların beğenmesini istiyorum. Tamam, haklısınız; en çok onu istiyorum. Siz buna aşağılık kompleksi diyeceksiniz. İstediğinizi söyleyebilirsiniz, bağışlayıcı olduğunu öne sürerek gökyüzünde dolaşan ne kadar ulu varsa onlara sığınıyorum. Bir gün usturaya vurulmuş yumurta gibi bir kafayla yürüyebilirim sokaklarda. O zaman da 'aşağılık herif' dersiniz. Hiç önemli değil Nazan, desinler, hiç önemli değil.

Yürürken kendi kendime konuşurum ben. Çocukluğumda da yapardım bunu ama sen anlamazdın baba. Sesim çıkmazdı, belki o nedenle anlayamazdın. Ben de anlayamazdım, üzme kendini. Bir keresinde; küçüktüm, kaç yaşındaydım bilmiyorum ama oldukça küçüktüm, okula falan gitmiyordum. Bir yaz gecesi, annem, sen ve ben bir yere gidiyorduk. Belki de parka, hatırlamıyorum. Ay da bizimle birlikte geliyordu. O kadar heyecanlanmıştım ki, baba, demiştim, ay da bizimle geliyor. Bir şeyler söyleyebilirdin, hiç olmazsa 'evet' diyebilirdin. Sen yine başka bir âlemdeydin baba. Bizimle değildin, gergin ve sinirliydin. Annemse bütün düşlerimi yıkan bir açıklama yapmıştı; "Sana öyle geliyor oğlum," demişti, "ay bizimle gelmiyor."

Neler düşünürüm, neler... İç fısıltılarım çığlıklara dönüşür bazen. Sessizce ilerlerken hiç tanımadığım biriyle, örneğin bir satıcıyla konuşmam gerekebilir. Çok kısa, çok ekonomik bir konuşmadır bu: Bir Samsun, bir kibrit, derim. Kendi sesimden korkarım. Bu ben miyim? Bu yadırgı ve yabancı ses benim sesim mi?

Mektuplarda bir karışıklık oldu galiba, kusura bakma Nazan. Bugün babama da yazıyordum da...

Cadde boyu kırçıllı sakalları ve sarı bıyıklarıyla yarış atı gibi biri yürüyor: Nam-ı diğer, Tarık. Yürüyor ve müthiş bir güven duyuyor kendine. Ne ölmek, ne dövülmek, ne adamın gözüne yönelmiş dimdik bakışlar, ne de bükülüp kıvrılan kalçalar...

Yürüyor ya, yer yer belalı bir yürüyüş bu. Tek başına. Kırat boyu, Emek Kafe'ye doğru. Her an önü kesilebilir ve cesedi Kırat'ın bulanık sularına atılabilir.

Faşistler Tarık'ı Kırat boyunda vurmuşlar!

Neden vurmuşlar? Faşistler yani... Bu kentte vurulacak başka adam mı kalmamış...

Ama o herkese, her şeye dimdik bakıyor. Hiçbir şeyden korkmuyor bugün. Elleri kabanının cebinde, dudağının kenarında Samsun sigarası ağır ağır yürüyor.

Doğasına vurulduklarım, nasıl da seviyorlar hava atmasını, hem de gökyüzünden utanmadan. Yukarıda ise zamansız, ders çalıştırmayan ve eriyememiş karların üzerinde çılgınca oynaşan bir güneş...

Bir filmin içindeymiş gibi yürüyor. Kimse onun farkında değil. Kızlar... çıldırtmak için ilerliyorlar; kürklü kabanları, bacaklarını daha çekici yapan incecik topuklu çizmeleri, güzel giysileri ve tırmıklı edalarıyla.

Çıldırtma neferleri!

Gelecekleri varsa görecekleri de var.

Geriye doğru bir perende atarak belediye önünden akan Kırat'ın içine fırlatıyorum kendimi. Uzun kulaçlar atarak (aslında o anda Tarzan'ım) orta yerdeki (belediyenin bir kültür hizmeti bu) kadın heykelinin ardına gizleniyorum. Üzeri örtülmemiş büyük bir kanalizasyonu andıran Kırat'ın ortasından fırlayan bu kadın heykelinin kent sakinlerine, ülkeye ve dünyaya bir iletisi var, ki buna katılmamak elde değil: 'Bataklıklarda da çiçek açabilir' demek istiyor. Çok mu sıradan buldunuz? Şu anda bunu irdeleyecek durumda değilim, çünkü tehlikedeyim. Beni ortadan kaldırmayı planlamış gizli gücün onlarca silahlı adamı çevrede mevzilenmiş. Özel, su geçirmez giysimin fermuarını açarak makineli tüfeğimin parçalarını çıkarıp bir araya getiriyorum. Her şey hazır. Düşmanlarım, onların farkında olmadığımı sanıyor. Tetiğe dokunuyorum. Silahım mermi kusuyor; amansız bir ateş, korkunç bir gürültü. Birbiri ardına vurulan adamlar 'biz öldük' dercesine atıyorlar kendilerini Kırat'a.

Sevgilim (biraz Nazan, biraz Arzu Okay) kıyıda, güzel gözleriyle bu barut ve kan fırtınasının içinde beni arıyor. Bakışları korku dolu. Çünkü Kırat kan, Kırat gövde, Kırat kelle.

Tarık gözlerini kısmış bu cehennemi izliyor. Tamam, diyor, bu iş bu kadar. Silahını küçük parçalara ayırıyor, su geçirmez giysisinin fermuarını çekip sevgilisine doğru yüzüyor. Onu kucakladığı gibi yedi numaralı otobüse uçuruyor.

Şimdi odasındalar. Uzun ve dolgun bacaklarını, pürüzsüz tenini okşuyor, öbür elindeyse sigara...

Sevgilisi ona tapsın istiyor. Tapsın.

Sevniştikçe değişiyor yüzü sevgilisinin; biraz Zerrin Egeliler oluyor, biraz Arzu Okay, biraz Figen Han. O da değişiyor; James Bond, Behçet Nacar, Yılmaz Güney arasında gidip geliyor.

Benim için utanç duyma baba; hâlâ Sınırsız Açınımlar'ın gizine ulaşmış değilim. Kahrolsun İntegral!

Yediler’de tam bir cumartesi şenliği yaşanıyor. Kış güneşi sırtını ısıtıyor Tarık’ın. İçi ısınıyor. Eski mutsuz günleri düşünüp de şimdi duyulan mutluluklar, ileride duyulacak mutluluklar, mektuplar, kırmızı-mavi-siyah tükenmez kalemler ve daha neler neler; biralar, şaraplar, okyanuslar, silik ve karışık sözcükler, ‘abi biz de sevdik’ler, ‘yalan dünya’lar, minibüsler ve hiç gülmeyen kitaplar sayın dinleyiciler... üstelik, İsveçli Maocular smokinli yemek vermişler, ama beni davet etmediler. Oysa Jose Feliciano yürekleri fethediyordu. Ama bu yüreği kimse fethetmedi. Ve, A.A. sizler için söylüyor, benim için değil. Dilek sahipleri, Ankara Seyranbağları’ndan Fatma, Cebeci’den Esin ve Salih, Kadıköy’den Zühal, Bursa’dan Gülgün, Canan ve Ece... Tehlikeli bir yola girdim baba, farkındayım. Gösteriler, boykotlar, eylemler var. Bildiriler, duvar yazıları, kavgalar, çatışmalar var. Ölenler var baba. Ölüm tarihleri yazılmayan çok genç ölüler var. Sol yumrukların havaya kalktığı, faşizmin lanetlendiği, kurtuluşun çok yakında olduğunun söylendiği cenaze törenleri var. Başka bir parçaya geçiveriyor radyolar baba; şimdi, Neriman Altındağ Tüfekçi yönetiminde Yurttan Sesler deyiveriyorlar ve yurttan sesler dinliyoruz. Bütün bunlar olmuyormuş gibi, sokaklar kanla yıkanmıyormuş gibi bir başka parçaya geçiveriyorlar. Şarkılar, türküler, balkonda halı silkenler, sınıfta kalanlar, karısını döven kocalar, ders çalışmayanlar, cenabet sınava giren korku dolu ortaokullular, yakınmalar, bomboş salınımlar ve sinemalar, sinemalarda tükenmeler, erimeler, yok olmalar... Sinemalarda artık Belgin Doruk’un, Türkân Şoray’ın, Filiz Akın’ın, Hülya Koçyiğit’in o imkânsız aşklarını anlatan filmler yok baba. Resmen perdede düzüşüyorlar. Aç, beş parasız oldukları ve üşüdükleri için canları düzüşmek istemeyen, bu nedenle de yaptıklarının hakkını veremeyen adsız oyuncuların çok kötü filmlerini izliyor ve bütün yapaylığına karşın kendimi aldatmayı başarıyorum baba. Sonra güçlü oluyor, gözlerim çakmak çakmak yumruğumu masaya indirerek faşizmi lanetliyor ve DEVRİM diye haykırıyorum.

Ben ne olacağım? Neredeyim ve nereye doğru yürümeliyim baba?

Yediler’desin ve Emek Kafe’ye doğru yürüyorsun ve doğru yoldasın oğul; bugün cumartesi, eğlenmene bak.

Peki baba.

Emek Kafe’nin kapısını iterek içeri giriyor. Kendinden emin biriymiş izlenimi vermek için (yalnız kızlara değil, devrimcilere karşı da gerekiyor bu) asık bir yüz, dudakta unutulmuş gibi duran bir sigara şart. Gözlerini kısıp kır yılanı gibi bakacaksın. İyi. Şimdi dur ve ağır ağır masaları gözden geçir. Birini mi arıyorsun, boş masa mı bakıyorsun belli olmasın. Seni hem sıkan, hem de çeken bir yer burası. Cıvıl cıvıl bir gençlik var, yaşam ve aşk var. Yani, sende olmayan birçok şey var. Bir masada, ellerinin arasına aldığı sevgilisinin küçücük elini okşayan, gözlerinin içine bakarak konuşan delikanlı ile, bir başka masada diken diken sakallı, posbıyıklı, boynunu kısıp fısıltıyla konuşan ‘proleter’ delikanlı aynı ortamda bulunabiliyor. Aşk ve devrim iç içe.

Boş bir masa bulabilirse köpüklü birasını bıyıklarına bulaştırarak içecek ve bir dişiyi kaçamak gözlerle kollayarak düşler kuracak. Belki bugün öyle yapmayabilir; kapılarını kadınlara ve kızlara kapayıp pencereden dışarısını seyredebilir. Ama pencere kenarındaki masalar dolu. Üstelik emniyetli de sayılmazlar. Dışarıdan silahlı bir saldırı olsa, burası taransa önce pencere kenarındakiler gider. Önemli olan, bir yer bulmak ve bir bira söylemek. Sonra belki kabanının cebinde taşıdığı defterini çıkarıp bir-iki dize karalayıverir.

İçerisi çok kalabalık. Hava öyle ağırlaşmış ki, güçlükle solunuyor. Müzik dolabındaki plak onca yırtınmasına karşın sesini kimselere ulaştıramıyor. Uğultuya bir de garsonların (her şeyi biliyormuş gibi tepeden bakan küstah adamların) bağırışları karışıyor; çay, kola, bira, diye bağırıyor, bozuk para torbalarını çalkalıyorlar.

Masalar arasında sersem bir tavuk gibi dolaşırken biri kabanından çekiştiriyor. Dönüp bakıyor; Yaşar. Küçük yuvarlak bir masada iki kızla birlikte oturuyor.

“Kimi arıyorsun?”

“Hiç,” diyor Tarık, “oturacak yer arıyorum.”

Bu beklenmedik karşılaşmayla yüzündeki ‘güçlü adam maskesi’ pul pul dökülüyor ve birden güvenini yitiriyor.

“Sandalye bulsana, buraya sıkışırız.”

Yan masalardan güçlükle bir sandalye buluyor. Yaşar’ın yüzünde utku dolu bir gülüş var. Öyle ya, Emek Kafe’de iki kızla birlikte oturuyor.

“Tanıştırayım; Asuman, bu da Seher.”

“Ben Tarık,” diyor kızların ellerini sıkarken.

“Tarık’tan sana söz etmiştim,” diyor Asuman’a, “birlikte kaldığım arkadaş.”

Tanışmalarda kullanılan yapay bir gülücükle birbirlerine gülümsüyorlar. Kızların ikisi de ‘memnun oldum’ diyorlar. Tarık da ‘memnun’ olduğunu belirtiyor.

Sonunda Asuman’ı tanımıştı. Yaşar’ın geceleri ah çekerek yatağını yumrukladığı, “Ulan şu kızı bir atsam buraya!” diye kendini hırpaladığı Asuman buydu demek.

Sevimsiz bir suskunluk çöküyor masaya. Buraya oturmakla havayı bozduğunu düşünüyor Tarık. Yapabileceği tek şey sigara yakmak. Yakıyor. Kızlar, gözlerini kısmışlar, parmak uçlarına iliştirdikleri sigaralarını büyük bir keyif alıyormuşçasına içiyorlar. Yaşar en baba tavrını takınmış, dumanı üflerken kızları kolluyor. Konuşması ve gülüşü de yapay. Her davranışı kızlara göre ayarlanmış. O kaba saba Yaşar çok komik görünüyor Tarık’a.

“Ne alırsın?”

Bunu Yaşar soruyor, hem de şaşırtıcı bir efendilik yapaylığıyla; masada iki kız var ya, Tarık’a hava atacak ya... Evde içtiğinin parasını söke söke alacak.

“Bira.”

“Hani bugün ders çalışacaktın,” diyor Yaşar, yine o kollayıcı baba tavrını takınarak. Hep poz. Bunların hesabını evde soracak Tarık.

“Çalışacaktım,” diyor, “güne hep çalışmak için başlanır; masa temizlenir, kâğıtlar, kalemler ve kitaplar dizilir, çay da hazırdır. Radyoda ince bir keman ‘hadi’ der ve o an sen kabanını sırtına geçirdiğin gibi dışarı fırlarsın.”

“Kendini kandırman için ne güzel yolların var.”

Kızlar gülüyor.

Garson birayı getiriyor. Masada bardağı koyacak yer yok. Seher küçük çantasını ve beresini kucağına alıyor, biraya yer açılıyor. Tarık bu işleri pek bilmese de ‘teşekkür’ anlamına gelecek bir gülümsemeyle başını hafifçe eğiyor. Tek sığınağı bira, büyük bir yudum içiyor.

“Aynı okulda mısınız?” diyor Seher. Çenesini avcunun içine rahatça bırakmış, dirseğini masaya dayamış, öne doğru kaykılarak oturuyor. Meydan okuyan bir duruşu var. Sorusunu Yaşar yanıtlıyor:

“Hayır, o kimyada.”

‘O’ yeniden bira bardağına batıyor. Nazan’ı düşünüyor. Seher olacağına o olsaydı karşısında. Asuman’ın bakışları delici, Yaşar’ın içine girecekmiş gibi bakıyor. Tarık’ın istediği bu işte; gözlerine yönelmiş bu derin bakışlar. Ama yok. Bira bardağını başına dikiyor. İçini kavuran bu kıskançlık rüzgârını nasıl dizginleyecek? Asuman çok güzel bir kız, gülmesini ve bakmasını biliyor. Yok işte. Yalnızca mektuplarıyla ona seslenen Nazan’dan başka avuntusu yok. Asuman karşısında. Yaşar çok şanslı.

“Sizi daha önce de burada görüyordum,” diyor Seher, “genellikle pencere kenarındaki masalarda oturuyordunuz.”

Sessizliği bozmak istiyor kız ya da onunla ilgileniyor.

“Evet,” diyor “pencere kenarlarını severim, özellikle de yağmurlu ve soğuk günlerde... Buranın dumanlı sıcaklığı ile dışarının sevimsiz havasını ayıran şu ince ve saydam nesneye şükranlarımı sunmak için oturuyorum.”

Seher çın çın gülüyor.

“Aman ne hoş, şiir gibi konuşuyorsun,” diyor, eliyle ağzını kapatıp gülmesini sürdürüyor. Yan masalardan dönüp bakanlar oluyor. Asuman çok rahat, Seher’in tepkisini onaylayan anaç bir tavırla gülümsüyor. Yalnızca gülümsüyor. Bu gülümsemede bile Tarık’ı küçümseyen bir yan var. ‘Kız daha ne yapsın’ demek istiyor, ‘sen bir hıyarsın’ demek istiyor.

“Oldukça lüks bir öğrencisin.”

Sizli-bizli konuşmayı Seher bitiriyor. Tarık yanlış bir şey yapmamak için sigarasını yeniliyor.

“Nerden belli?”

“Bira içmenden.”

“Lüks değilim,” diyor Tarık. Canını sıkan bu suçlama karşısında kendini nasıl savunacağını bilemiyor. Hazırlıksız yakalandı, çok hazırlıksız.

“‘Asalak’ demek istedin ama dilin varmadı değil mi?”

Seher, kaşlarını bilgiççe kaldırıyor:

“Alındın mı yoksa?”

“Niye alınayım ki,” diyor parmaklarını bardağın çevresine dolaştırarak, sonra da başını kaldırıp Yılmaz Güney gibi bakarak, başkalarında gördüğü

bu özentileri çok eleştirmesine karşın, bile bile öyle bakarak, “niye alınayım ki,” diye yineliyor. Üstüne üstlük yapmacık bir biçimde gülümsüyor. Beklediği buydu işte, kim olursa olsun bir kıza böyle bakabilmek, böyle gülümsemek, böyle konuşabilmek...

Seher’in saçları atkuyruğu, büyükçe bir tokası var. Gözleri küçük, dudakları ince. Kedi ağızlı. Her an bir sinir nöbetine tutularak ortalığı birbirine katacakmış gibi bir görünümü var. Gülüşünü, kahkahalarını yapmacık buluyor Tarık. Her an hıçkırıklara, ağlamaya dönüşecek kahkahalar atıyor. Asuman’ın tombul memelerine karşılık Seher’in göğsü bir erkek göğsü gibi. Yine de bir dişi, genç bir dişi. Tarık’a, isteklerini açıkça ifade eden biçimde bakan bir dişi. Tarık’ın hoşlandığı tiplerden değil Seher. Ama ne olursa olsun, bir boşluk onunla ya da bir başkasıyla doldurulabilir. Üstelik, sinema cehennemlerinde soluğunu tutarak izlediği donsuz figüranlardan birini andırıyor.

Seher de ona gülümsüyor. Onunki de yapmacık; tavşan gibi, gülücüğünü burnunun ucunda odaklayarak ve başını iki yana ‘hadi hadi’ dercesine sallıyor.

“Sen nerede okuyorsun?”

Seher ellerini iki yana açarak boynunu hafifçe büküyor, yüzünde boş vermiş, alaycı bir gülümseyişle “Üniversiteye giremediğim için bu yıl boştayım,” diyor.

Tarık ne yapacağını, bu durumda ne söylenmesi gerektiğini bilemiyor. Başını eğip o da iki yana sallıyor, yine Yılmaz Güney bakışlarına sığınıp bardağını kaldırıyor ve acı bir gülümseyişle “Canın sağ olsun,” diyor.

Bu küçük çılgına alışacağım galiba, diye düşünüyor. Tip, saç, meme önemli değil; beni anlasın, yeter.

Asuman öyle bir kahkaha atıyor ki, ikisi de dönüp ona bakıyorlar. O arada Yaşar onun kulağına bir şeyler fısıldamış olmalı ki, yaptığının pek yakışık almadığını düşünen Asuman eliyle ağzını kapayıp boynunu kısıyor; yüzünde, ‘ben ne yaptım’ diyen yapmacık bir ifadeyle Tarık’a bakıyor. Ulan Yaşar, diyor içinden, ne yaptın da böyle güldürebildin bu kızı. Tarık’ın bugüne kadar güldürebildiği bir kız yok. Güldüreceği bir kız da olmayacak. Kızlarla nasıl konuşulacağını, onları nasıl güldüreceğini bilmiyor. Yaşar’a göre, bir kızı güldürebiliyorsan, yarı yarıya kafesledin demektir. Seher, bu mutlu durumu çok iyi anlıyormuş gibi bir tavır takınıyor; başını hafifçe eğip yetim gibi gülümseyerek Tarık’ın gözlerine bakıyor. Çokça yerli film

izlemiş Tarık bu bakışın, ‘ne güzel, biz de onlar gibi olamaz mıyız’ anlamına geldiğini çok iyi biliyor ama, yine de yanılmış olmaktan korkuyor. O anda elini tutmakla tutmamak arası bocalıyor. Tutamıyor. Hata yaptığını biliyor, çünkü kız ondan böyle bir davranış bekliyor, bakışlarından belli. Ama yapamıyor, ‘salak’ ya da ‘sersem’ deyip onu aşağılamasından korkuyor. Gözlerini ondan kaçırıp bira bardağına batıyor; bu bakışmanın, tanışmanın ve yakınlaşmanın şerefine içiyorlar. Yaşar’la Asuman el ele tutuşmuşlar, birbirlerini okşuyorlar. Tarık boş bardağını kaldırıp garsona gösteriyor.

“Bizim kalkmamız gerek,” diyor Asuman, “kuru temizleyiciye kadar gidip geleceğiz. Sandalyelerimizi kaptırmayın, yarım saat sonra buradayız.”

“Oyalanmayın,” diyor Seher.

Asuman, kol kapakları ve yakası kürklü süet kabanını sandalyenin arkasından alıyor. Tarık, göz ucuyla, Asuman’ın kabanını giymek için kolunu geriye attığında iyice ortaya çıkan memelerine bakıyor. Bu da yanlış, biliyor, ama bakmadan da edemiyor. O, Yaşar’ın, sevgilisi... Arkadaşının...

“Şu parça,” diyor Seher.

Tarık, Asuman’ın memelerinden bir türlü kopamadan, “Hangi parça?” diyor.

“Müzik dolabında çalan... sağır mısın yoksa...”

Yaşar’la Asuman nereye gitti ki? Eve değil herhalde. Belki onları yalnız bırakmak için bir bahane uydurdular. Belki de onlar yalnız kalmak istediler. Şimdi kuytu bir köşede öpüşüp birbirlerini mıncıklıyorlardır. Sen de burada bu kedi suratlı kızla otur. Olsun. Arkadaş için her şey yapılır. Bir gün ödeşirsiniz. Ödeşiriz.

“Evet,” diyor Tarık.

“Güzel, değil mi? Ben çok seviyorum.”

“Güzel,” diyor Tarık, “kim söylüyor?”

‘İşte bu olmadı’ der gibi boynunu büküp bakıyor Seher, “Aşkolsun,” diyor, “Gülden Karaböcek’i hiç dinlemedin mi?”

“Bu, o mu?” diyor Tarık sigara paketine uzanırken.

“Evvet,” diyor Seher Tarık’ın uzattığı paketten bir sigara alarak, “dinle bak...”

‘*Yarını olmayan günlere kaldım,’* diyor şarkıcı. Ne saçma, diye düşünüyor Tarık: yarını olmayan günler.

“Kalemin var mı?” diyor Seher çocuksu bir gülüşle.

“Var.”

“Verir misin?”

Veriyor. Masadaki boşalmış ve şans eseri buruşturulmamış sigara paketini açıyor Seher. Parmaklarının ne kadar ince olduğunu o zaman görüyor Tarık.

“Şimdi, bu kâğıdın üzerine söylediğim resimleri çizeceksin, tamam mı?”

“Ne olacak?”

“Sen çiz de, ne olacağını daha sonra söylerim. Şimdii...” Gözlerini yukarı devirip kurnazca bir şeyler düşünüyor. O anda onu o kadar sevimli ve güzel buluyor ki, sarılıp öpmemek için güç tutuyor kendini. “Şimdi; ev, dere, ağaç ve yılandan oluşan bir kompozisyon çizeceksin.”

“Nasıl bir kompozisyon?”

“Nasıl çizersen çiz, işin özelliği orada zaten.”

Sigara paketini incecik parmaklarıyla iyice düzeltip önüne sürüyor, kalemi de ‘bu iş yapılacak’ dercesine üstüne koyuyor. O an eli eline değiyor. Bakışıyorlar. Seher, yaptığı işle değil de, müzikle daha ilgili; çünkü mırıldanarak eşlik etmese de oturduğu yerde dans edercesine kıpırdanarak çalan parçaya katılıyor. Tarık yanlış bir yerde, yanlış biriyle olduğunu düşünüyor. Ne işim var bu kediyle, diyor, kalkıp gitsem ya... Ellerimi kabanımın ceplerine sokup Kırat boyu yürüsem ya... Ama gidemem. Emek Kafe’de, bir kızla birlikte oturmayı düşlediğim o siktirici günlerden sonra bir kızla baş başa oturuyorken nasıl kalkıp gidebilirim... Ertan beni bu durumda görse ne der? ‘Arkadaşım...’ der, bıyıklarını çekiştirerek bakar. Ya da hiçbir şey demez, kötü kötü bakar. Ben de her şeyi anlarım. Adam olabileceği umudunu taşıdığı ‘arkadaşı’ ne durumdadır. Küçük burjuva. Burjuvazi. Zi... zi...

Kalemi alıyor Tarık, omuzlarıyla dans eden Seher’e bakmamaya çalışarak, ama her hareketini de görerek çiziyor; evi, dereyi, ağacı ve yılanı...

Bu bir falmış. Seher gülüyor. Bir fal.

“Bak şimdi,” diyor, eliyle saçını geriye atıyor, yüzünde yaptığı işi önemseyen bir anlamla sürdürüyor, “sen düzenli birisin, evlendiğin zaman

da eşine yardım edeceksin. Neden mi? Çizdiğin evin pencerelerine perde yapmışsın da ondan. Bu senin düzenli olduğunu gösteriyor. Sonra, evin üstüne baca oturtmuşsun, duman da yapmışsın, yani mutfak işlerinden anlıyorsun...”

“Sen de bütün ev işlerini bana yaptırdın.”

Seher öyle bir gülüyor ki, hemen yarın evleneceklermiş gibi ürküyor Tarık.

“Yok canıım, kılıbık olacaksın demedim ki; anlayışlı biri olduğunu, eşine yardım edeceğini söyledim. Üstelik bunları ben değil, sen söylüyorsun, çünkü öyle çizmişsin.”

Bu kez bakışları çocuksu ve yapmacık değil; cin gibi, anlamlı.

Tarık, böyle bir kediyle evlendiğini düşünüyor; otuzbir çekmekten kurtulurum, ona zamanla alışırım, belki severim, diyor, Nazan’ı unuturum, diyor. Ama Asuman ne olacak? Aklını başından alan o kızın var olduğunu düşündükçe Seher’le birlikte olması mümkün mü? Üstelik Seher’in arkadaşı o, sık sık evlerine gelecek ve iri memelerini, geniş gülüşünü her yana bulaştırıp yalnızca Tarık’ın okuyabileceği izler bırakacak. Belki de asıl yakınlaşma o koşullarda, birçok yasak içinde gerçekleşecek; Tarık Seher’i ve arkadaşı Yaşar’ı aldatacak, Asuman da sevgilisi Yaşar’ı ve arkadaşı Seher’i. Otel odalarında buluşacaklar. Nazan’ın ise hiçbir şeyden haberi olmayacak, o koşullarda bile mektuplaşmayı sürdürecekler. Ertan onların mutlu yuvalarını hücre evi olarak kullandığından Seher rahatsız olacak ve çatışmalarda yaralanmış devrimcilere bakmak istemeyecek. Asıl sorun Asuman’ın bir gün hamile olduğunu söylemesi ile başlayacak. Nazan’la güneşli, sıcak bir gün pastanede buluşup konuşacaklar. Tarık, aşk-evlilik-devrim üzerine uzun ve sıkıcı nutuklar atacak ama Nazan’ı bir türlü yatıştıramayacak. Bir karar vermesi, bir seçim yapması gerekecek. Tarık o anda ne Nazan’dan, ne Seher’den, ne de Asuman’dan vazgeçebilecek.

“Aşk da sana oldukça yakın. Baksana yılanı ağaca dolamışşın. Onu derenin öbür yanına, yani ağacın çok uzaklarına çizseydin aşk sana çook uzaklarda olacaktı.”

Çapkın çapkın gülüyor.

“Yoksa sen bu falı daha önce biliyor muydun?”

“Yoo,” diyor Tarık.

“Hadi... hadi...”

“Valla bilmiyordum.”

Seher elini Tarık’ın elinin üstüne koyuyor, “Aşkolsun,” diyor, “hemen ciddiye alıyorsun, bu bir oyun...”

“Baksana,” diyor masalarının yanından geçen garsona, “iki bira daha getirir misin.”

“Bana yeter, içemem...”

“İçtiğin kadar, kalanını ben içerim.”

Bakışıp gülüşüyorlar. Bu kez Tarık elini Seher’in elinin üstüne koyup hafifçe sıkıyor.

ÜÇ

Tarık, demiryolu köprüsünün üstünde durup kehribar ağızlığına sigara takıyor. Güneşsiz, soğuk bir gün. Görüş alanı oldukça dar, kenti sis kaplamış. Ürkütücü, ama bir o kadar da romantik bir ortam. Çakmağını çıkarıyor. Sigarasını yakmadan önce gözlerini kısıp kenti yutmuş bu gri denize bakıyor. Bakarken kendini bir film karesinde, baş oyuncu gibi düşünüyor. Asuman, Seher ve öbür dişiler bu sis denizinin içindeler. Sigarasını yakıp derin bir nefes çekiyor. Ama o, hepsine bulutların üstünden bakıyor. Yoksunuz, diyor; yok! Gözlerini daha çok kısıyor.

Sabah kalkınca, tuvaletten çıkıp salonun penceresinden baktığında 'yürümem gerek' demişti; bir bardak çay içmeden, bir dilim ekmek yemeden... Yürümem gerek! Amaçsız bir yürüyüş onunki; odasında, yolda, bu köprü üstünde ya da bir cenaze töreninde genç bir ölünün ardındaki yürüyüşü gibi. Her ölünün ardından aynı andı içmekten, aynı sloganları haykırmaktan bıkmıştı. Ertan olmasa hiçbirine katılmazdı. Ertan onu bir bok sanıyordu.

Yürümesi gerekiyordu, o kadar!

Dışarı çıkmayabilirdi. Odası sıcak ve koruyucuydu. Ders çalışmayabilirdi. Zaten çalışamıyordu. Okumak istediği kitapları vardı, oturur onları okurdu. Okumak istemiyordu. Gözlendiğinin farkında olan ve bundan hoşlandığını belli eden karşı apartmandaki kadını gözlerdi. Belki bir işaret gönderip tehlikeli ilişkilere adım atabilirdi. Hiçbir şey yapmasa bile müzik dinleyip hayal kurabilirdi. Dolabında sakladığı 'doyum dosyası'nı çıkarır, resimlere bakar, içlerinden birine otuzbir çekerdi. Ama o, dışarı atmıştı kendini. Amaçsız yürüyüşler, durulmak ve rahatlamak içindi. Yürümek. Hızlı hızlı yürümek.

Köprünün altından geçen lokomotife ve çektiği yük katarına bakıyor; hepsi yorgun. Bugün herkes, her şey yorgun. İşte gidiyor. Sigarasından derin bir nefes daha çekiyor. Tren gidiyor. Onun bilmediği bir yere doğru; sokakları boş ve sessiz kasabalardan, köylerden geçecek, karlı ovaları aşacak. Hep gidecek, bıkmadan, usanmadan...

Bir köprünün üstünde gözlerini kısarak izlediği bir filmdi bu. Film bu yorgun trenle başlıyordu ve onu anlatıyordu. O yine trene binememişti. Düdüğü ‘geç kaldın-geç kaldın’ dercesine ötmüştü, ama o bir süre kılını bile kıpırdatmamıştı. Tren gidiyordu işte. Birden karar vermişti, o anda, ‘geç kalmadım, bugün gidiyorum’ deyip köprünün korkuluğuna çıkmış ve kendini yüzükoyun aşağı doğru bırakmıştı. Ağır ağır, kocaman bir X gibi düşmüştü.

Aynada kaygıyla izlediği yüzünün raylara vurduğunu görüyor. Dudağı patlıyor, dişleri kırılıyor. Yarılmış alnından nikotinli bir kan süzülüyor. Tren ise ardında kirli bir duman bırakarak uzaklaşıyor. Film de burada bitiyor. Tarık hâlâ trenin ardından bakıyor. Kısa ve anlamlı bir film. Kavga dövüş yok, öpüşme, sevişme, düzüşme yok. Bu filmde hiçbir şey yok. Bu film de denetimden geçer ve sıkı denetçiler ‘bravo’ derler Tarık’a.

Ellerini kabanının ceplerine sokup yürüyor. Caddeye çıkıyor, bir amacı varmış gibi ilerliyor. Ekmek, süt, gazete alacak biri gibi, otobüsünün kalkmasına az zaman kalmış bir yolcu gibi... Belki Seher’le karşılaşır. Karşılaşsa ne olur? Hiçbir şey olmaz. İlgisini çekmeyen vitrinlerin önünde oyalanıyor, biten sigarasını yeniliyor. Şu köşeden Seher çıkıverse... Şaşırsa, eliyle ağzını kapatıp ‘Aaa’ dese, küçük gözleri olabildiğince büyüse, ‘sen ha’ dese, ‘sabahın bu saatinde, burada...’ Vitrin camındaki yansısına bakıyor. Ne Seher’i, diyor, ne Seher’i. Bankanın köşesindeki simitçiden simit alıyor. Ne Seher’i...

Omzuna biri dokunuyor. Dönüyor, Hamit. Yanakları al al, soluk soluğa bir Hamit, sırıtarak bakıyor Tarık’a.

“Ne işin var lan buralarda?” diyor.

“Hiç, dolaşıyorum.”

“Bu saatte?”

“Gece çalıştım da,” diyor, “biraz dolaşmaya çıktım. Ya senin ne işin var?”

“Şuradan simit alıp kahveye gideceğim, bu sabah çayla simit çekti canım.”

Tarık elindeki simide bakıyor.

“Benim de,” diyor.

Bu karşılaşmadan hoşlanmamıştı. Hamit’i sevmiyordu. Kötü biri değildi belki ama, bir türlü kanı kaynamamıştı. Düşünmeden konuşan,

kendini fazlasıyla önemseyen, güçlü olduğuna inandığı kişinin yanında yer alan ve ona şirin görünmeye çalışan biri.

Bir süre konuşmadan yürüyorlar.

“Dün gece Atatürk Caddesi’nde çatışma çıkmış.”

“Hadi ya,” diyor Tarık, “kimler çatışmış?”

“Devrimci Yol ile Halkın Yolu dediler ama, tam olarak bilmiyorum. Duvar yazısı yüzünden çıkmış.”

“Ölen, yaralanan var mı?”

“Yok diyorlar ama, yerlerde kan varmış.”

“Ertan?”

“Bilmiyorum,” diyor Hamit sıkıntıyla, “inşallah yoktur.”

Kahveye giriyorlar. İçerisi kalabalık değil, birbirlerinden uzak oturmuş birkaç yaşlıdan başka kimse yok. Hamit daha masaya oturmadan çayları söylüyor.

“Duvar yazısıydı, bildiri dağıtılmasıydı, mahalle-sokak paylaşımıydı derken biz birbirimizi yiyoruz. Bu arada faşistler acayip güçleniyor. Yakında bir kıyamet kopacak. Abi, kimse bunun farkında değil.”

“Ben artık hiçbir şey anlamıyorum,” diyor Tarık. Simidinden büyükçe bir parça ısırıyor. “Ertan, onların faşistlerden daha tehlikeli olduklarını söylüyor.”

“Ben öyle düşünmüyorum; her grubun içinde provokatörler var.”

Bu bilgece lafları Hamit söylüyor; hiçbir şeye karışmayan korkak Hamit. ‘Biz’ diyor; yani, ‘biz devrimciler’. Hamit de devrimci. Faşist olsaydı ne yazardı. Kime yararı var ki? Tarık’ın kime yararı var. İkisinin de kesiştiği tek nokta: Ses Sineması. Film arası, kuytu bir köşede, dumandan gözün gözü görmediği sidik, meni ve ter kokan daracık bölümde sigara içerken görmüştü bir gün Hamit’i. Ürkek bir yüzle merdivenlerden otuzbircilerin cehennemine iniyordu. Hamit değil de kendi iniyordu sanki. Pişman, iğrenç, suç işleyen bir yüzü vardı. Devrimci Hamit. Ondan gizlenmeye çalışan Devrimci Tarık. Aynada kendini görmüş gibi olmuş, bitmemiş sigarasını ayağının ucuyla ezerek onu izlemişti. Nereye oturacaktı? Çıkarlarken ne olacaktı? Filmin başlayacağını duyuran zil çaldığında, herkes sigaralarını atıp salona yöneldiğinde Tarık dışarı çıkmıştı.

Hamit çayını karıştırıyor. Ama o kadar uzun ve bardağı o kadar şangırdatarak karıştırıyor ki, ‘Yeter artık’ demek geliyor içinden Tarık’ın.

Katlanıp susuyor.

"Hiç çalışamıyorum," diyor Hamit. Çayından höpürdeterek bir yudum içiyor. Simidini bitirmiş bile. "Durumum kötü, bu sefer de çakarsam okuldan atılırım."

"Ben de çalışamıyorum."

"Bu gece sabahlamışsın ya!"

"Sabahladığıma bakma, ders çalışamadım ki."

"Duyduğuma göre Nümerikçi'yle konuşmuşlar, soruları verecekmiş."

"Nasıl olur!" diye irkiliyor Tarık. "Soru moru vermez o herif."

"Bilmiyorum. Benim duyduğum bir kenara çekip konuşmuşlar."

"Korkutmuşlar yani..."

Hamit omuz silkiyor. "Soruları versin de, ister korkarak versin, ister korkmayarak."

"Öyle," diyor Tarık. Hamit'in uzattığı paketten bir sigara alıyor.

"Kimler konuşmuş?"

"Bizimkiler, diyorlar ama, tam olarak bilmiyorum. Sen Ertan'a bir sorsana."

"Bir haftadır görmedim Ertan'ı. Soruları verecekse çok iyi olur."

Keyiflenmişti. Son birkaç günün en iyi haberiydi bu. Gıcık herifin biriydi, kimse sevmiyordu onu.

"Versin tabii," diyor, "vermiyorsa da dövsünler puştu."

“Seher seni sordu,” diyor Yaşar.

Botlarının bağını çözmeye uğraşan Tarık, Seher’e de, Seher’in dünyasına da ağız dolusu sövüyor.

“Ne kaynıyorsun oğlum,” diyor Yaşar, “kız sana kesilmiş, üzerine düşersen iş alırsın.”

Mutfak kapısının kasasına omzuyla yaslanmış, elinde kocaman ekmek bıçağı, omuzlarını sarsa sarsa gülüyor. Kazağının koluyla gözündeki yaşı siliyor. Sesini incelterek Seher’i taklit ediyor: “Tarık nerelerde, niye görünmüyor...” diyor.

Tarık ayaklarının yardımıyla botlarını çıkarıyor.

“Hayret,” diyor, “sen... yemek yapıyorsun.”

“Misafirimiz var oğlum, herhalde sana yemek yapacak değilim. Bu gece kıymalı yumurta yiyeceksin, makarna yiyeceksin, yanında da Güzel Marmara ziftleneceksin. Karşılığında sofrayı kurup sofrayı toplayacaksın ve bulaşıkları yıkayacaksın. Ayrıca bana da beş kâğıt borcunu peşin ödeyeceksin. Tamam mı?”

“Tamam lan,” deyip mırıl mırıl söverek içeri giriyor Tarık. Ertan’ı, kendi somyasının üzerine bağdaş kurmuş silahını temizlerken buluyor.

“Selam,” diyor. Kabanını çıkarıp sandalyenin üzerine atıyor.

Ertan başını kaldırıp Tarık’a bakıyor, “Selam,” deyip işine dönüyor.

Yaşar bu kez, elinde kocaman bıçakla salonun kapısında beliriyor. Cinayet işleyecekmiş gibi bakıyor Tarık’a.

“Hani sabah çıkarken bulaşıkları yıkayacaktın?”

Tarık sigara yakıyor. Yere atılmış gazeteyi alıp isteksizce göz gezdiriyor.

“Heey! Sana diyorum, bulaşıkları neden yıkamadın?”

“Geç kaldım. Bu akşam yıkarım işte.”

“N’aber?”

Ertan, sosyal içerikli bir konuda nutuk atmayacak ya da hiçbir şeyini sorgulamadan ardından gittiği görüşün savunusunu yapmayacaksa bu kadar

konuşurdu; önce ‘selam’, ardından da ‘n’aber’ derdi. Yanıt da beklemezdi zaten.

“Ne olsun,” diyor, “haberler sende.”

Yaşar bıçağın sapıyla kapıya vuruyor.

“Oturma, oturma... Mutfağa gel de yardım et. Aşk gözünü kör mü etti, he?”

“Bırak oğlum, ne aşkı be!”

“Yakında kan gövdeyi götürecek,” diyor Ertan, tane tane, sözcüklerin üstüne basarak, “siz hâlâ karı kız peşinde koşuyorsunuz, ayıp be! Yarın kapınıza dayansalar kendinizi neyle koruyacaksınız, o ekmek bıçağıyla mı? Ânında delik deşik ederler...”

Yaşar’la Tarık kaçamak bakışıyorlar: Tehlike o kadar yakın ve o kadar büyük demek ki.

“Hadi, açlıktan ölüyoruz.”

“Tamam,” diyor Tarık, isteksiz isteksiz mutfağa doğru yürüyor.

Makarnanın suyunu süzüyorlar. Yaşar, tavadaki soğanla kavrulmuş kıymaya yumurta kırıyor. Sesini alçaltarak,

“Bu heriften de huylanmaya başladım,” diyor, “buraya girip çıktığını görmüşlerse asıl o zaman başımız dertte demektir.”

“Ben ne yapayım,” diyor Tarık, “onun düşünmesi lazım.”

Üçü kıymalı yumurta yiyorlar. Koca bir tencere de makarna var. Konuşmadan, hızlı hızlı atıştırıyorlar.

“Bursalı gelmeyecek,” diyor Ertan, “onu bugün götürdüler. Okulda patırtı çıktı.”

“Bir şey oldu mu?”

“Yok,” diyor, “camlar falan kırıldı, birkaç yaralı var; o kadar!”

“Çok adam götürdüler mi?”

“Kaçamayanları,” diyor. Elindeki ekmek içini bıyığına dokundurarak bulaşmış yumurtaları siliyor. Deneyimli bir militan gibi davranıyor. Bakışları çok güçlü.

Radyoda belli belirsiz bir müzik ‘lütfen bana kulak verin’ diye yalvarıyor.

“Niye kavga çıktı?”

“Misilleme.”

“Neyin misillemesi?”

Ağzındaki lokmayı çiğnerken Yaşar’a ters ters bakıyor. Onu tanımayan biri, tamam, şimdi tokadı patlatacak diye düşünebilir. Tarık’ın, Ertan’ın en beğendiği yanı da bu ters bakışları. Öylesine kendinden emin ve kararlı ki, böyle dik bakan biri hiçbir şeyden korkmuyor demektir; ölümden bile. Tarık’ta eksik olan da bu işte. Böyle bakabilseydi, sinemalardan, kızlardan, sorumluluklardan korkmazdı. Sakallarımı hemen kesmeliyim, diye düşündü. Gür bir bıyık ve kararlı bakışlar yeter adama.

“Akşamki dalgadan haberiniz yok mu?”

“Yoo,” diyor Yaşar, “ne oldu?”

“Uyuyun siz daha... Bir gece gelip kıymalı yumurta yerine mermiyle dolduracaklar midenizi! Akşam on beş kişi kadar gelmiş, tam bir minibüs adam. Hepsi de dışarıdan. Bizimkiler de yedi kişi, iki sokağın başını tutmuş bekliyorlar. Allahtan sağlamlar... Biliniyor artık, saldırı her an bekleniyordu. Ama anlatamıyoruz. Herkes hâlâ kendi havasında.”

Su bardağındaki şarabından bir yudum içiyor. Onları da kınadığını belirtmek için bir süre susuyor. Öfkeli. Parmağını sallayarak konuşuyor:

“Birlik çağrımız reddediliyor. Burnumuzun dibine kadar sokuldular, hızla yayılıyorlar, diyoruz, onları oradan temizlemek bir gecelik iş; ama onlar ne diyorlar? Sizinle hiçbir biçimde ittifaka girmeyiz, diyorlar. Çünkü bizi de faşistlerle bir tutuyorlar. Akşamki çatışma yirmi beş dakika sürmüş, biliyor musunuz?”

Yaşar, ağzına götürmek üzere olduğu çatalı havada, başını ağır ağır sallıyor. “Vay be!” diyor.

“Üç yüzden çok mermi yakılmış. Herifler bakmış pabuç pahalı, tası tarağı topladıkları gibi pır. Bizimkiler de olmasa buraları da ele geçirecekler. Ama bizim gücümüz de bir yere kadar. Akşam on beş kişi geldi, yarın otuz gelir, yüz gelir... O zaman ne yapacağız...”

Bir korku çöküyor Tarık’ın içine. Az sonra kapıları kırılıp içeri doluşacaklar ve üzerlerine mermi yağdıracaklarmış gibi ürperiyor. Yaşar’ın da gözleri büyümüş, dehşetle Ertan’a bakıyor. O ise hiçbir şey olmamış ya da olmayacakmış gibi sakin. Büyük lokmaları tavadaki yumurtalara banıp yiyor.

“Üç sokak aşağıda afiş asıp yazı yazmışlar. Buralara kadar sokuldular artık. Çok dikkatli olmalıyız...”

“Biz yazı görmedik.”

Yeniden dik dik bakıyor Ertan. “Biz gördük,” diyor, “gördük ve sildik. Öyle bırakacak değildik herhalde...”

Ertan sonunu bilmediği bir yoldaydı. Yürümüyor, koşuyordu belki ama, geceler vardı, Tarık’ı uykusuz bırakan geceler... Ertan, ne Tarık’a karışıyordu ne de Yaşar’a. Onlar onun gözünde, savunduğu siyasetin birer sempatizanıydı ve hiçbir zaman da bunun ötesinde olmayacaklardı. Bunun bilincinde olduğu için onları yargılamıyor, kavganın içinde olmaları için baskı yapmıyordu. Arada, bu gece olduğu gibi evlerine geliyor, oturuyor, yemek yiyor, kimi zaman da yatıya kalıyordu.

O kadar hızlı yemişti ki, tavadaki yemeğin yarısını o bitirmişti. Dün akşamdan beri açmış. İki saat uyku uyuyabilmiş. Bir sigara yakıp sandalyesine kaykılıyor.

“Oh be,” diyor, “dünya varmış. Üstüne bir de çay içersek tam olur.”

“İçeriz tabii,” diyor Yaşar, “Tarık şimdi sofrayı toplar, çayı demler.”

Tarık bir şey söylemeden kalkıyor. Sıra onda. Ama bulaşık falan yıkamaya hiç niyeti yok, onlar yarınki işler.

Üçü de sigara içiyorlar şimdi.

“Bunlar,” diyor Ertan, “faşistlerin beynini patlatmak için.” Misket gibi oynadığı mermileri bir avcundan öbürüne aktarıyor. Tarık çayları tazeliyor. Ertan o kadar yorgun ki, konuşmaya bile gücü kalmamış, dinlerken arada gözleri kapanıyor, uyukluyor. İki battaniyeyi katlayıp yer yatağı hazırlıyorlar. Üstü başıyla yatıyor. Silahını yastığın altına koyuyor, yüzünü duvara doğru dönüp hemen uykuya geçiyor. Parkası sandalyenin arkalığında, botları ise kapının dibinde; fırlayıp gitmeye, koşmaya, kaçmaya, dövüşmeye hazır. Onlar birer çay daha dolduruyorlar. Evlerinde, patlamaya hazır bomba kadar tehlikeli bir militan uyuyor. Uzaklardan silah sesleri geliyor. Biri, tabancasındaki bütün mermileri boşaltıyor. Daha sonra başka bir silah ona karşılık veriyor. Sonra yine sessizlik. Küçük bir çocuk gibi uyuyan Ertan’a bakıyor Tarık. Birden kulakları ve burnu kopuyor Ertan’ın, gözleri oyuluyor, yarı aralık ağzının kenarına yeşil kıçlı sinekler konup konup kalkıyor. Bir çocuk bağıra bağıra koşuyor: Anne... hendekte ölü var!

Kırat Ertan’ın cesedini almış denize doğru sürüklüyor. Ardında taştan taşa çarpan kendi cesedi. Kıyıda, şaşkın gözlerle bakan ve Asuman’ı dürtüp parmağıyla onları gösteren Seher...

öpüşmek nedir bilmem
beni neden öldürdünüz

Hep zi...zi...

DÖRT

Bir türlü kopamadığı uykusunun arasında Yaşar'ın ıslık çalarak dolaştığını duyuyor. Arada odaya giriyor, Tarık'ın çok sinirlendiği şeyi yapıyor, garip sesler çıkararak onu dürtüyordu.

"Hadi kalk," diyor, "çayı koydum. Sen de ekmek al, bir-iki lokma atıştıralım."

Biri çayı koymuşsa, öbürü ekmeği alacaktı; biri yemeği yapmışsa öbürü bulaşığı yıkayacaktı, aralarındaki anlaşma böyleydi. Ama bu iş bölümü son günlerde sık sık aksıyordu. Akşam Ertan gelmemiş olsaydı, kıymalı yumurta ve makarna yerine havasını alırdı Tarık, çünkü bir gün önceki bulaşığı yıkamadan çıkmıştı evden. Şimdi iki bulaşık borcu vardı; bir gün önceki ve akşamki.

Yaşar, karnını kaşıyarak kapıda belirdiğinde yatağında doğrulmuş oturuyordu. Hiçbir şeye istek duymayacağı boktan bir gün başlamıştı. Esneyip gerindi.

"Dışarıda hava nasıl?"

"Çıkmadım ki, dünkü gibidir. Hadi kalk da ekmek al, hem havanın nasıl olduğunu da öğrenirsin."

"Ertan kalktı mı?"

"O çoktan uçmuş, kalktığımda yatağı boştu. Herif illegal oğlum, senin kalkmanı bekler mi! Sular kesilmiş biliyor musun? Bidon yarıya kadar doluydu, çayı oradan yaptım. Şu andan itibaren helayı kullanmak yok!"

"Kesilsin," dedi. Sulara sövdü. "Ne demek lan 'helayı kullanmak yok', gider yatağına işerim..." Tomruk gibi bir suratla çıktı yatağından. Oda soğuktu. Pencereden sokağa baktı. Her yer kar. Saçaklardan buzlar sarkıyor. Kanı donmuştu kentin. Salonda Yaşar'ın elektrik sobası yanıyor. İçerisi ılıktı, ölmeyecek kadar ılık. Sular akmıyorsa bulaşıklar ne zaman yıkanacak? Gelince. Yani, bugün rahat. Kirli çamaşırları da birikmiş. Eve mi gitse? Yarın cuma, cumartesi pazarı da ekle, eder üç gün. Annesinin yemeklerini özledi, parası da iyice azaldı. Saat on. Seher ona kesik. Nazan'dan henüz mektup yok. Ders çalışamıyor. Bursalı içerde. Ertan yok. Faşistlerin çemberi gittikçe daralıyor. Sakallarını kesmeliydi. Yüzünü

yıkayacak kadar bile su yok, nasıl sakal tıraşı olacak. Bir tencereye kar toplamalı. Tuvaletten çıktı. Başını kaşıyor; sular kesik ya, her yanı kaşınır artık. En iyisi eve gitmek.

“Ekmek, *Cumhuriyet*, bana da bir paket Samsun al.”

“Para ver.”

“Veririz oğlum, sen al da gel.”

“Yok lan, zilim.”

“Anasının gözü...”

“Valla yok, beş parasızım.”

Yaşar kuruşu kuruşuna hesaplayıp artmayacak bir para tutuşturdu eline. Kapıyı çarpıp çıktı. Soğuk hava delik deşik edip kalbura çevirdi yüzünü. Başı önünde, yaşlı bir adam gibi ağır ağır bakkala doğru yürüdü.

Art arda çay içiyor.

Yaşar’ın ağzı tıkabasa doluyken konuşmaya çalışıyor.

“Ne zaman gitmiş bilmiyorum,” diyor, “sen de duymamışsın... Belki sabaha karşı, belki de biz yattıktan hemen sonra.”

“Sabaha karşı gitmiştir.”

Zeytin çekirdeklerini hızla tükürüyor avcuna Yaşar, oradan da masanın üzerine boşaltıyor.

“Yesene!”

“Canım istemiyor,” deyip bir sigara yakıyor Tarık. “Baksana, İstanbul’da üç kişi öldürülmüş.”

“Yapma ya,” diyor. Kalkıp Tarık’ın omuz başından gazeteye bakıyor. “Ertan haklı abi, yakında burada da birileri ölecek, görürsün bak... Hepimiz namlunun ucundayız. Sen de hâlâ dersler ne olacak diyorsun. Ne dersleri oğlum, biz ne olacağız, biz?”

“Ben gidiyorum.”

“Nereye?”

“Eve.”

“Korktun mu? Annenin eteklerinin arasına mı saklanacaksın?”

“Saçmalama lan! Korkunun ecele faydası var mı? Su yok, giyecek temiz çamaşırım, gömleğim, kazağım kalmadı, param bitti. Daha ne bok yemeye oturayım burada. Bugün gider, pazara dönerim.”

“Hangi parayla gideceksin?”

“Sen vereceksin.”

“Al!” deyip dirseğinden kavradığı kolunu Tarık’a doğru uzattı Yaşar. “Bende var sanki.”

“Borç istiyoruz oğlum, pazar günü ödeyeceğiz işte.”

Yaşar karşılık vermeden kendine çay doldurdu.

“Sen de istiyor musun?”

“Hadi, kaldırmışken koy.”

İkisi de güldüler.

“Bulaşıklar ne olacak?” dedi Yaşar gözünün birini kısarak.

“Yıkayacağım yıkamasına da su yok.”

“Onu bunu anlamam; kar getir, buz getir, erit yıka. Böyle bırakıp gidersen eve bir daha giremezsin.”

“Tamam,” dedi, “yıkayıp da gideceğim, ama sen önce bana biraz para ver.”

Bir otobüsün arka koltuklarının birinde ‘biletsiz yolcu’ şimdi Tarık. Sokaklarında çocukların oynadığı, bir kere bile konuşmayacağı, selamlaşmayacağı, adlarını bilmediği kızların dolaştığı, duvarların mavi-beyaz-yeşil badanalarında siyasetlerin çarpıştığı, mutsuz ve geleceksiz öğrencilerin kaynaştığı bu kentten yangından kaçar gibi kaçıyor.

Her yer bembeyaz. Kar aydınlığı. Otobüsün camı ne kadar soğuktu, cama dayadığı alnı da öyle; buz gibi. Ama elleri ve ayakları sıcacıktı, bedeni gevşemişti. Alnının cama değen bölümü küçük sarsıntılarla titreşiyordu. Görüntü ne kadar çabuk değişiyordu. Yanında kimse yoktu, önündeki koltuk da boştu. Yalnız o değil, öbür yolcular da bir şeylerden kaçıyordu.

Herkes suskun. Sürücünün ise hiçbir şey umurunda değil; teybinde rezil bir adamın söylediği rezil şarkıları dinliyor. Her şeyden şikâyetçi şarkıcı ilençler yağdırıyor, bir yandan da Tanrı’ya yakarıp onu bu çilelerden kurtarması için yakarıyor. Kurtuluşunun nerede olduğunu bilmiyor. Tarık da bilmiyor. Ertan onu karşısına alsa ve ‘bak arkadaşım’ dese. Çileli şarkılar söyleyen adamın sazını birlikte kırsalar, şarkı sözlerini yaksalar ve tek yolun ne olduğunu haykırsalar. Ahımı hicranımı sakladım, avuttum yıllar yılı hayalinle, avuttum ah, hayalinle avuttum. Yolcular dinlemiyor şarkıyı. Herkes kendi âleminde. Otobüs gidiyor, deli gibi gidiyor.

Annesi onu beklemiyor. Şaşıracak, sevinecek. Oğluna en sevdiği böreği yapacak. Tarık'ı gelmiş. Ahımı hicranımı sakladım. Otobüs, sollanmaması gereken bir yerde bir kamyonu solluyor. Yolculuğun rehavetine kapılıp uykuya geçmiş yolcular var. Ön camdaki dikdörtgen biçimli ince uzun aynadan sürücünün gözlerine bakıyor Tarık. Yola kilitlenmiş. Hâkimiyeti ele geçirmiş. Hatalı da olsa solluyor işte. Korkusuzca sürüyor otobüsü, ne yolcular umurunda ne de kurallar. Ölüm her yerde kol geziyor.

Tarık, ölümden, Ertan'dan, Yaşar'dan, Seher'den ve bütün kızlardan kaçıyor.

Soluksuz bir kaçış bu.

Annesinin yorgun yüzü, büyük yalnızlığı, kaygıları, günden güne artan ağrıları, dertleri bekliyor onu. Karanlık, soğuk, kısacık kış günlerinde yaşamın temposunun nasıl düştüğünü çok iyi biliyor Tarık. Yalnız kışın mı, uzun sıcak yaz günlerinde de derin bir ölüm uykusuna yatıyor kasaba. Kent gürültülerine uzak sokağını düşünüyor; soba borularından tüten dumanlar ev içlerindeki yalancı mutluluğun cilaları gibi olsalar da seviyor onları. Uzun kış gecelerinde zamanı nasıl geçiriyor annesi? Geçmişi düşünerek mi, yaşamını sorgulayarak mı, namaz kılıp dua ederek mi? Böyle bir yaşama nasıl katlanıyor? Sabah ezanıyla onu sıçratarak uyandıracak müezzinin kılçıklı sesini düşünüyor.

Doğru mu yapıyorum, diyor. Nereden kaçıp nereye sığınıyorum. Yaşar haklıydı, “Ne cins adamsın be!” demişti. “Ne yapacağın hiç belli değil. Daha dün ders çalışamadığın için ağlanıyordun, bugün de kalkmış ananın yanına gidiyorsun. İki gün dedin ya, hayatta inanmam; kimbilir ne zaman gelirsin...”

“Bana bak,” demişti kararlı ve öfkeli bir biçimde, “senden borç istedim, vermek istemiyorsan açıkça söyle; gider başkasından bulurum.”

“Ne ilgisi var lan, paranın lafını eden kim! Al, hepsini vereyim... Dengesiz herifsin, onu söylüyorum.”

“Sıkılıyorum.”

“Sıkılmadığın günü görsem kendimi sikimden tavana asarım.”

Yaşar haklı. Ne işim var lan benim böyle boktan bir günde, böyle boktan bir kasabada... Şimdi muavini çağıracak ve inmek istediğini

söyleyecek. Muavin ne der? Şaşırır, kollarını iki yana açıp ‘Olur mu?’ der. Bir yandan da Tarık’a tuhaf tuhaf, ‘çattık’ der gibi bakar. Onun yaşlarında, belki ondan da küçük biri. Genç ömrünü yollarda harcıyor. Ne olursa olsun, müşteri daima haklıdır; bir yolcu her an gitmekten cayabilir ve yolda inmek isteyebilir. O zaman indireceksin. Bu kış kıyamette yolda nasıl indirelim abi, en yakın benzinlikte inersin, diyebilir genç ömrünü yollarda harcayan muavin. Aldırmayacaksın, bıyıkaltı hafif bir gülümsemeyle, ama muavini asla küçümsemeden, neden, kurtlar mı kapar, diyeceksin. Yanıt da olduğunca net gelir o zaman: Her şey olabilir.

Koltuğunu geriye yatırıp karla kaplı doğaya bakıyor. Rahatlamak, sakinleşmek için kentten ve kasabadan kaçıp bir dağa mı çıkması gerekiyor; insansız, karanlık ve çok rüzgârlı. En güzeli de, doğal seslerin dışında hiçbir gürültünün, kirlenmenin olmadığı bir yerde olmak. Mutlak bir yalnızlıkta ağaçlara şunu sorar: Doğru yerde miyim? Onlar da koro olarak “Evet,” derler, “doğru yerdesin.”

Otobüs yarım saatlik ‘ihtiyaç molası’ için bir benzinliğe giriyor. Muavin, çayların şirketten olduğunu, para ödenmemesi gerektiğini söylüyor.

Adı ‘ihtiyaç molası’ ya, koşullanmış olarak tuvaletlere doğru yürüyor. Otobüs durdu işte, geri dönmek istiyorsan muavine söyle çantanı bagajdan çıkarsın, kaçtığın kente giden başka bir otobüse bin.

Şirketin ikramı berbat bir çayı içerken, ‘Yaşar haklı,’ diye düşünüyor, ‘tutarsızın biriyim ben.’

Kasabasının adını okudu; mavi zemin üzerine beyaz harflerle on kilometre kaldığını gösteriyor. Gerindi. Biraz sonra inecekti. Bütün kentlerin, kasabaların sevimsiz girişi başlamıştı; sanayi sitesi, kaportası düzeltilip boyanacak camsız, kapısız otomobiller, dört varilin üzerine yerleştirilmiş kamyon kasaları, çürümeye terk edilmiş kırmızı bir Stayer kamyon, dış sıvası yapılmamış tuğla kırmızısı evler, sonradan çıkılmış kaçak katlar... otobüsün yavaşlamasına neden olan tek atlı bir araba. Arabacı ile yorgun atın yüreğini hoplatan havalı klakson. Hindistan’daki kutsal inekler kadar ayrıcalıklı bisikletliler, motosikletliler. Kasabanın anacaddesindeki çok katlı yeni yapılar, bankalar, dükkânlar, alandaki Atatürk heykeli ve saat kulesi...

Otobüsten indi. Üşüdü. Kabanının önünü örtüp boyun atkısıyla yüzünü, kulaklarını sardı. Hava ayaza çekiyordu. İçi kirli çamaşırlarıyla dolu çantasını alıp yeni asfaltlanmış caddenin yaya kaldırımında tanıdık kimseye rastlamadan yürüdü. Sokak lambaları, vitrinlerin ışıkları yanmıştı. Lokantaların, köftecilerin önünden geçti. Acıkmıştı.

Dar sokaklardan birine girdi. Evi karşısındaydı işte. Alt kattaki odanın penceresine soluk bir ışık vurmuştu. Onun geleceğini bilmeyen annesi yapayalnız bir kış gecesine hazırlanıyordu.

Evindeydi. Ne yığılmış bulaşıklar, ne bir karış toz, ne pis suların üzerinde yüzen terlikler; ne patlamış pis su boruları, ne çorap kokusu, ne buruşmuş kilimler, ne araba sesleri, ne patlayan silahlar, ne de Seher'in inkâr edilemeyen ama ulaşılamayan varlığı. Tertemiz iç çamaşırının üzerine giydiği tertemiz pijamasıyla, odun sobasının ısıttığı bir odada, onu sevgi ve kaygıyla izleyen annesinin karşısında oturuyordu. Banyo iyi gelmiş, gergin kasları bir zemberek gibi boşalıvermişti.

"Ah oğlum," demişti annesi, "oralarda kendine bakamıyorsun, iyice zayıflamışsın."

Namaz eteğini bile çıkarmadan oda ile mutfak arasında koşuşturup duruyordu.

"İçime doğdu işte, geleceğini bilmişim gibi bu böreği sakladım. Kimse kimsenin kısmetini yiyemiyor oğlum. İki gündür masaya getirip götürdüm de elimi süremedim."

Konu komşunun gözünde hayırsızın biriydi oğlu ama, sağdı ya, hapislerde değildi ya, daha ne istesindi. Bu günler de geçecekti; okulunu bitirecek, askerliğini yapıp bir işe girecek, evlenip çoluk çocuğa karışacaktı o da. Yeter ki Allah kazadan beladan korusun. Neler duyuyordu yarabbim, ne akıl almaz şeyler. Hayatla tek bağı oydu; oğlu, Tarık'ı. Ona bir şey olsa dayanamazdı. Karşısındaydı işte, nasıl da iştahla yiyordu yemeğini. Oğulcuğu, bir tanesi...

Ben yine buradayım anne. Böylesi kötü bir zamanda dünyaya gelmem bana ve yaşıtlarıma doğanın küçük bir şakası olmalı.Yıllar sonra doğabilirdim, yıllar önce de. Ama neyin garantisi var ki anne. Gençlikleri, savaşlarla talan edilmiş, benim kadar bile yaşayamamış olanlar var. Barışın, sevgi ve güzelliklerin dünyasında doğup büyümek isterdim, ama bunu ne babam bilebilirdi anne, ne de sen. Siz de doğru zamanda dünyaya gelmemişsiniz ki. Doğru zaman ne peki? Öyle bir zaman var mı? Çöküşün çocuklarıyız biz; ölüyor, öldürüyor, işkencelerden geçiyor, tutukevlerinde çürüyor ve deliriyoruz anne. Bizden önce olduğu ve bizden sonra olacağı gibi. O zaman, doğru zaman yok. Ama sen de iyi değilsin, biliyorum, ne eski komşuluklar kaldı ne de yaşamın tadı, diye düşünüyorsun. Haklısın anne. Çocukluğumda evimizden hemen sonra başlardı yonca tarlaları, kırlar. Değirmenin çarkını döndüren su ne kadar genişti, dere gibiydi, orada balık bile avlardık. Şimdi üzeri kapanmış. Sen, komşu kadınlarla birlikte kavak ağaçlarının altındaki yeşilliğe oturup bir yandan el işi yapar, bir yandan çene çalar, bir yandan da beni kollardın. Yaz akşamları tavada kızartılan biberlerin, patlıcanların kokusundan geçilmezdi sokağımız. Kapı önlerinde oturan kadınlar, cıvıl cıvıl çocuklar, cırcırböceklerinin ötüşleri...

Bayram öncesi, uzun saplı fırçalarla kireç sürdüğünüz duvarlarda şimdi kan kırmızı yazılar var. Her şey değişti anne, her şey.

Hayırsız mıydı oğlu? Hiç bile değildi. Biraz şanssızdı, biraz da dalgın. Hassas biriydi oğlu, babası bunu hiç anlayamamıştı. O, tuttuğunu koparan, atak bir oğlu olmasını istemişti hep. Ama Tarık tutuktu, doğuştan tutuk. Babasıyla hiçbir zaman anlaşamadı. Rahmetli, onun okuyamayacağını söylemiş, zamanında bir el becerisi edinip hayatını kurtarmasını istemişti de, o direnmiş, okuması için ısrar etmişti. Tarık'ı biliyordu; babası gibi olamazdı o, kumaşı farklıydı.

Ne fuzuli yere konuşacaktı artık Tarık, ne de fuzulisiz yere.

"Anne?"
"Evet oğlum."
"Beni neden doğurdun?"

“Gebelikten korunamadığım için.”
“Bu yüzden mi acı çekiyorum.”
“Üzgünüm.”
“Ben daha da üzgünüm anne.”

Böyle bir konuşma geçebilir miydi aralarında? Bu soruları yöneltse annesi yanıtlayabilir miydi?

“Çıkıp arkadaşları bir göreyim diyorum. Çok gecikmem. Uykun gelirse yatarsın anne, nasıl olsa anahtarım var.”

“Ehh,” diyor annesi, evde oturmayacağını bilmesine karşın yine de keyfi kaçıyor ama belli etmiyor. Hiç olmazsa bu gece çıkmasaydı, oturup konuşsalar, karşılıklı çay içselerdi. Ama yok, bağlasalar durmazdı evde; ne kıymetliydi şu arkadaşları.

“Paran var mı?”

“Bitti anne, gelirken yol parasını bile arkadaştan borç aldım.”

“Söylesene be oğlum, neden parasız kalıyorsun.”

“Tamam anne, bu kadar yeter.”

“Al, al,” dedi annesi, “yanında paran olsun. Allaha şükür kimseye muhtaç değiliz.”

Tarık birahaneye girince, kapının karşısındaki masada tek başına oturan Numan'la göz göze geldi. Numan'ın yüzüne yorgun bir gülümseme yayıldı. Ayağa kalktı. Her görüşünde biraz daha kilo almış buluyordu onu.

"Nerelerdesin ya!" dedi. Sarılıp öpüştüler. "Otursana. Ne zaman geldin?"

"Az önce. Eve uğradım, biraz valideyle oturdum, yemek falan yedik."

"Oğlum!" diye seslendi Numan. Yarısı boşalmış bardağını kaldırıp garson çocuğa göstererek.

"İyi oldu geldin lan, hanzolarla uğraşmaktan canım çıktı. Adam gibi birisiyle konuşmaya hasret kaldım be."

Tarık güldü. Önüne konan bira bardağını kaldırıp Numan'ın bardağına dokundurdu.

"Yanına bir şeyler söyleyeyim."

"Yok yok, istemem. Az önce yemek yedim, tokum. Hadi sağlığına."

"Sağlığına."

"İşler nasıl?"

"Kör topal gidiyor işte, nasıl olsun."

Numan, birahanenin sahibi. Her şeyden bıkmış bir görünüşü var. Tarık ortaokuldayken Numan lisede okuyordu. Okulun en belalı öğrencilerindendi. Bitiremedi zaten, ikinci sınıfta üst üste kalınca okuldan atıldı.

"Hiçbir şeyin tadı kalmadı, ne olacaksa olsun artık."

"Ne bekliyorsun ki?"

"Ne bileyim... Böyle gitmeyecek herhalde. Savaşta gibiyiz, her gün onlarca insan ölüyor... Bir gün harbiden kıyamet kopacak. O zaman da kan gövdeyi götürecek. Makine var di mi?"

"Ne makinesi Numan? Yok öyle şeyler bizde."

'Dalga geçme' der gibi bakıyor. Doğru söylediğini anlayınca da şaşıyor.

"Oğlum kerizlik etme; burada on beş yaşındaki çocuklar bile süslü dolaşıyor."

Sonra da belinden bir Barabellum çıkarıp hiç sakınmadan masanın üzerine koyuyor.

"Oldu mu böylesi olacak. Bekçi baba gibi Kırıkkale'yi beline takacaksan sivil dolaş daha iyi. Harbiden sivil misin?"

Silahsız dolaşmak çok şaşılacak bir durummuş gibi gözlerini kocaman açarak bakıyor. Tarık'ın şaka yaptığını, belinden kocaman bir silahı çıkarıp masaya koyacağı ânı bekliyor.

"Neden saklayayım Numan?"

"Hayret ya..."

Tarık birasından bir yudum içip gülüyor.

"Gül! Yarın öbür gün kapına dayandılar mı ne yapacaksın? Tavuk gibi boğazlatacak mısın kendini?"

Numan da Ertan gibi konuşuyor.

"Ben silah taşıyamam."

"Eh, bizden söylemesi..."

Numan da silahlanmış. Her şeyden bıkmış, ama yine de korkuyor. Birahanesi, elleri biraz para görünce yollarını şaşıran mobilyacıların olduğu kadar solcuların da mekânı olduğu için o da solcu biliniyor. Bıyıkları da öyle çünkü. Üstelik okumasa da, her gün *Cumhuriyet* gazetesi aldırıyor.

Kapıdan Cemal giriyor. Tarık'ı görünce "Vay!" diye bir sevinç çığlığı atıyor. Kucaklaşıyorlar. Numan'ın da omzuna vurup hatırını soruyor.

"Geliyorsun da aramıyorsun. Buraya gelmesem haberim bile olmayacak."

"Yeni geldim oğlum... otobüsten ineli üç saat ya oldu, ya olmadı."

"Gel şöyle sakin bir köşeye geçelim."

"Oturun burda işte," dedi Numan.

"Ya Numan, biz şimdi çok şey konuşuruz, senin de kafanı ütüleriz. Tarık'la başka masaya geçsek ayıp olmaz değil mi?"

Numan güldü.

"Paşa gönlünüz nasıl istiyorsa öyle yapın," dedi.

Tarık bir yerlerde durup beklerken, yanından geçip gidenlerden Cemal. Kimya mühendisi. Ama işsiz bir mühendis. Arkadaşlıkların da, çocukluk, mahalle, okul, iş, askerlik ve yol gibi çeşitleri vardır ve her birinde de başka bir yönüyle tanınır insanlar. Cemal ile Tarık arasındaki arkadaşlık bunlardan üçünü kapsıyor; çocukluk, mahalle ve okul. Cemal ondan bir yaş büyüktü, aynı sınıfta okumadılar ama aynı okula birlikte gidip geldiler, birlikte top

oynadılar, sigarayı birlikte tattılar, ortaklaşa Yenice sigarası alıp sakladılar. Ortaokuldan sonra yolları ayrıldı. Cemal'in lisede üç, İstanbul Üniversitesi Kimya Fakültesi'nde de geçen dört düzenli öğrencilik yılı var. Hiçbir zaman Tarık gibi savrulan biri olmadı o. Üniversiteyi bitirdikten sonra ise yaşamının güç ve tatsız bir dönemi başlamıştı; Afyon'da küçük bir işletmede –o da bir arkadaşının yardımıyla– günün koşullarına göre gülünç bir ücretle bulduğu ve ancak altı ay çalışabildiği iş. Ardından askerlik ve dönüşte uzayıp giden işsiz günler. Umutsuz ama karamsar değil Cemal.

"Numan'ın buraya istemeye istemeye geliyorum. Her seferinde de kendime kızıyor, pişmanlık duyuyorum. Ama yok, gidebileceğim başka hiçbir yer yok. Yanlış yaptığımı bilerek geliyor, babamın parasıyla bira içiyorum. Çözüm değil, biliyorum. Ama bütün kurumlarına karşı çıktığım, insanca bulmadığım bir sistemin içinde yaşama katlanabilmenin, koşulları biraz olsun yumuşatabilmenin başka bir yolu da yok. Varsa bile ben bilmiyorum. Bu da bir tür bağımlılık, korkuyorum. Yaşamın dışında kalmamak için de büyük bir çaba harcıyorum. Geçici günler, diyorum, Numan gibi burada çürümeyeceksin, diyorum. Her sabah Demirspor Kulübü'ne gidip gazeteleri okuyorum; görev gibi yapıyorum bunu. Hep aynı korku işte. Kitap okumaya çalışıyorum. Özellikle ekonomi konusundaki kitaplar ilgimi çekiyor. Satırların altlarını çiziyor, notlar alıyorum. Yorulunca şiir okuyorum. Şiir bana güç veriyor. Güç veriyor ama kurtarmıyor. Bütün bu çırpınışlara karşın söz dinlemeyen ayaklarım beni buraya getiriyor. Okulunu bitirmiş, askerliğini de yapmış diplomalı bir asalağım ben. Babamın eline bakıyorum. Çok ağırıma gidiyor. O zaman da içiyorum. Kısırdöngüyü görüyor musun?"

Askerden döndüğünden beri kasabada Cemal. Gelir gelmez Afyon'a gidip altı ay çalıştığı işletmeye bir görünmüş. Hammadde yokluğundan, üretimin durma noktasına geldiğinden, her şeyde olduğu gibi elemanda da azami tasarrufa gittiklerinden söz açmışlar. Kısacası 'kusura bakma' demişler.

Tarık'ın uzattığı paketten bir sigara alıyor.

"Bakalım, yağ fabrikasında bir olanak doğdu gibi," diyor, "ama fabrika şu anda zaten hammadde yokluğundan üretimde değil. Üretime geçince tamam, dediler. Buna da bel bağlamadım, tıpkı öbürlerine bağlamadığım gibi. Artık hiçbir söze, hiçbir güvenceye inanmıyorum. İsviçre'ye mektup yazdım, cevabını bekliyorum. O iş olursa bir saniye bile durmam buralarda.

Askerde tanıştık arkadaşla, çok iyi bir çocuk. İsviçre'de çalışıyor. Askerliğini bitirince yeniden gitti. Orada da dil konusu kafamı kurcalıyor. Zamanında öğrenmedik işte... Halbuki üniversitedeyken ne imkânlar vardı. Her şey bana karşı."

"Bize karşı."

"Bize karşı," diyor boş boş bakarak.

Tarık boşalmış bira bardağını kaldırıp garson çocuğa gösteriyor, parmaklarıyla da 'iki' işareti yapıyor.

"O iş bir olsa..."

"Hangi iş?"

"İsviçre işte... Ondan da umudum yok ya... Okuduğuma da okuyacağıma da bin pişmanım. Daha o zaman söylediydi büyük birader, okuma, dediydi; seni de Almanya'ya aldırayım paşa paşa çalış. Biz direndik, ille okuyacağız, dedik. Biraz da üniversite bitirmenin, mühendis olmanın forsuna kapıldık. İçine sıçayım lan mühendisliğin. Kolunu sallasan işsiz mühendise çarpacak... Hep ben konuştum, sen ne yapıyorsun?"

"Ne yapayım, okulu bitirmeye çalışıyorum. Bitirince de adres belli."

Cemal gülüyor. Tarık da onun gibi olacak ve birlikte Numan'ın birahanesinde çürüyecekler.

Yaşayabilirse ve okulu bitirebilirse tabii.

Birahane iyice kalabalıklaştı. Ayakta dikilip yer arayanlar, birisinin masasına ilişmek için göz göze gelmeye çabalayanlar birer birer çıkıyorlar. Numan'ın oturduğu masada da başkaları var. Dumandan kimsenin yüzü tam seçilemiyor. Işıklar da loş; kimse kimsenin yüzünü görmesin, kime kimseden çekinmesin, utanmasın diye Numan'ın dumanlı kafasının bir buluşu. Ama işe yarıyor. Böyle herkes daha rahat. Yaşları on yedi ile elli, belki de altmış arası değişen yalnız erkekler içiyorlar. Evde onları bekleyen karıları ya da anneleri umurlarında değil. Şöyle bir rahatlasalar, kendilerine gelseler, Numan'ın dediği gibi güzelleşseler (birahanesi için 'delikanlı güzellik merkezi' diyor) evlerine kuş gibi dönecekler ve onları bekleyenlere sevgilerini sunacaklar. Ama ortada anlaşılamayan, çözülemeyen bir terslik var ki, bunu bir türlü başaramıyorlar. Tam tersi oluyor, daha da çirkinleşip dönüyorlar evlerine.

Arkalarındaki masada gencecik çocuklar içiyorlar. Hiçbirinin yaşı on yediden fazla değil. Uzun ve çileli bir ömür yaşamış insanlar kadar bezmişler her şeyden. Otomobilleri birahanenin önünde. Belki buradan çıkıp kırk kilometrelik yolu ışık hızıyla alarak –ölmeden ulaşabilirlerse– ildeki pavyonların birine gidecekler. Bir kadınla iki kelime konuşabilmek, kendilerini ifade edebilmek için bir servet dökecekler. Sonra ver elini randevuevleri. Ertesi günü işbaşı, gecesi yine Numan'ın birahanesi...

Argo ağırlıklı, bozuk bir dille konuşuyorlar. Her hareketleri zorlama, özenti.

"Lan haybeci," diyor biri, "bugüne kadar kime yamuk yaptık. Kimin tavuğuna 'kışt' dedik, kimin kızına yan gözle baktık..."

"Yaşa," diyor bir başkası.

'Haybeci' denen kişinin o masada olmadığını, onun gıyabında konuşulduğunu hemen anlıyor Tarık.

"Yamuk yazmaz," diyor başka biri.

"En kralına gazoz kapağı."

"Adil'i çektim, açık açık konuştum," diyor ilk konuşan, "bu iş ciddi dedim, delikanlıysan bir daha peşinde dolaşmazsın... 'Ya kız beni istiyorsa' demez mi! Lan senin ananı, avradını deyip bir geçirdim abi, otobüs çarpmış gibi oldu."

"Bundan sonrasına sen karışmıyorsun," diyor biri, "eğer bir pislik yaparsa Adil'i ayıklamak bizim işimiz."

"Siz karışmayın."

"Ne demek lan!"

Ah çekilip bardaklar birbirine vuruluyor. Bir müzik sallanıyor dumanlar içinde; kustu kusacak. Gece ilerliyor. Numan'ın birahanesindeki erkekler biraz daha yalnızlaşıyor, biraz daha çirkinleşiyor.

Numan'ı kahreden şarkılar çalınıyor birahanede. Bazı masalardan eşlik edenler oluyor bu şarkılara, ama daha şarkı bitmeden kahırlı yumruklar iniyor masaya, birer yudum daha içiliyor.

Gece ilerliyor.

"Biz ne içmesini ne de tartışmasını biliyoruz," diyor Cemal, "sonunda ille kavga çıkar."

Bir uğultudur gidiyor birahanede. Kimin ne dediği anlaşılmıyor. Arkalarındaki masa seslerini birbirine duyurmak için bağırarak konuştuğundan onlar da zorunlu olarak bu 'kız dalgasını' dinlemek zorunda

kalıyorlar. En çok da, dünyaya meydan okurcasına ‘en kralına gazoz kapağı’ tekerlemesini yineliyorlar. İşleri başından aşmış, belli.

Çaprazdaki masada birini gösteriyor Cemal.

“Şu hıyar var ya,” diyor, “daha askere bile gitmedi ama ayda otuz bine para demiyor. Her gece burada, yükünü aldıktan sonra da doğru pavyon... Babası hacı-hoca takımından, hem de en softasından. Rüzgârda savrulan bol bir şalvarla dolaşıyor ki, dersin, şalvarın içinde iki kişi güreşiyor.”

Tarık, yutamadığı birasını masaya püskürterek gülmeye başlıyor.

“Ne adamsın...”

“İnan ki öyle. Asi, İranlı bir fanatiği andıran sakalıyla bir gün havalanıp uçarsa, başta oğlu olmak üzere bu kasabada herkes şaşar ama ben hiç şaşmam. Bu da öyleydi,” diyor başıyla çapraz masadaki delikanlıyı göstererek.

“Hiçbirini tanımıyorum.”

“Tanımazsın tabii, dünkü çocuk bunlar. Bu hıyar var ya, babası onu İmam Hatip’e gönderdi. Ama ne oldu? Her gece burada, köpek gibi içiyor. Ters tepti, teper tabii.”

“Teper,” diyor Tarık, Cemal’in ‘hıyar’ dediği çocuğa bakarak. İşte, Numan’ın tekkesinde ya da Ses Sineması’nda ya da başka bir cehennemde bizi buluşturan bu; adı ne olursa olsun, bu!

“Sanayide mobilyacı bu çocuk,” diye sürdürüyor Cemal. Sigarası bittiğinden Tarık’ın paketinden bir tane alıp yakıyor. “Önceleri çıraktı, şimdi bir dükkânı var. İskelet çakıyor, koltuk iskeleti. Paraya para demiyor ibne. Birahanenin önünü gördün mü? Kaç Mercedes var, saydın mı?”

“Saymadım kaç Mercedes olduğunu,” diyor Tarık bir şarkıyı söyler gibi.

“Ve Mercedeslerin de ellerin olduğunu,” diye sürdürüyor şarkıyı Cemal.

“Bir şeyler değişiyor, değişmekten çok bozuluyor ya,” diyor Tarık, “bu beni çok sarsıyor. Örneğin burası; doğduğumuz, büyüdüğümüz kasabamız. Çocukluğumuzun anayurdu lan burası. Ama ne oluyor biliyor musun? Okuduğum o kentten buraya sığınmak için her kaçtığımda, daha otobüsten iner inmez pişman oluyorum. Bir cehenneme giriyormuş gibi bunalıyorum. Her şey yabancı geliyor abi, tanıyamıyorum. Sokayım böyle anayurda! Bu birahaneyi düşün, üç yıl önce burası parkın deposu olarak kullanılan bir yerdi. Sezon sonu masa ve sandalyeler buraya konurdu. Park yok artık.

Bakımsız, terk edilmiş, ağaçların bir bölümü kesilmiş, ağladı ağlayacak bir yer var yalnızca... Depoya da Numan yerleşmiş. Bütün bunlar seni üzmüyor mu?”

“Düşünmedim,” diyor Cemal, “üzüyor belki ama, buna pek kafa yormuyorum. Yani senin kadar güçlü ve duygusal yönü ağır basan bir geçmişe özlemim yok benim. Kendi sorunum, geleceğim daha önemli benim için. Üstelik, kasabanın çevreci bir bakışla eksilen yanını görmek pek doğru gelmiyor bana. Sen çok karamsarsın. Göz ardı edilemeyecek bir hareketlilik var; orta ölçekli de olsa yeni sanayi kolları kuruluyor. Örneğin, orman ürünlerini değerlendiren ‘sunta fabrikası’, boya sanayii, yem sanayii... Birçok yatırıma açık bir alan burası.”

“Bunca fabrika kuruluyor da, sen neden hâlâ işsizsin?”

“O ayrı bir konu. Piyasa denetimi ellerinde ya, hükümete baskı yapıp çıkarları doğrultusunda bir dizi kararın alınmasını bekliyorlar. Konuyu dağıtmayalım, kasabadaki değişim üzerine söyleyeceklerimi bitireyim istersen.”

“Bu arada biralar bitmiş,” diyor Tarık.

Cemal omuzlarını sarsarak gülmeye başlıyor. Birden çocuk oluyor, masum bir çocuk. Tarık garsonun dikkatini çekmek için ayağa kalkıyor. Az önce eleştirdikleri masadaki gençlerden biri garsona seslenip Tarık’la ilgilenmesini sağlıyor. “Eyvallah,” deyip selamlıyor genci. Parmaklarını tavşan kulağı gibi oynatıp ‘iki’ işareti yapması yetiyor garsona. O da yükünü almış belli, başını ‘tamam’ anlamında öyle bir eğiyor ki, omuz başından kopup yere yuvarlanacakmış gibi geliyor Tarık’a.

Cemal sürdürüyor: “Eskiden buralarda rastlanmayan işçiler çoğalmaya başladı. Köylerinden kopup gelen bir kesim var. Dönmeyi düşünmüyor bunlar, derme çatma barınaklarını kuruveriyorlar. Senin anlayacağın ‘kasaba’ dediğin bu yerde gecekondulaşma başladı. Bu da bir potansiyel, anlıyor musun? Birkaç gözü pek gencin çabasıyla faşist örgütlenmeye geçit verilmiyor. Burada ‘kurtarılmış mahalleler’ yok.”

“Söylediklerin doğru Cemal de, biraz kitabi. Benim gözüme çarpan, hem de ilk çarpan şey, çürüme. Faşist örgütlenmeyi önlediğini söylediğin o gençler faşizm hakkında ne biliyor sence.”

“Bilmeleri gerekmiyor ki...”

“Bir dakika Cemal,” deyip parmağını burnuna doğru uzatıyor Tarık, “bir dakika... bu kadar genç insanın burada ne işi var? Kültür yok, hoşgörü

yok. Kıyıcı bir kuşak yetişiyor.”

“Benim sözünü ettiğim gençler bunlar değil Tarık. Buraya gelenlerin çoğu kısa yoldan, hızla zengin oldular. Diyelim mobilya işi, bugün için çok tatlı kâr getiren ve canlı piyasası olan bir iş alanı. Ama yarın... Yarın ne olacak? Piyasadaki durgunluk sektöre yansıyınca birer birer batacaklar. Şimdi hepsi göşteriş yarışında gırtlaklarına kadar borca batmış durumdalar. Hiçbirinin yarını yok. Bugün caka satarak sürdükleri arabaları yarın yağlı kazıklar gibi kayacak altlarından.”

Tarık’ın başı dönüyor. Cemal’in son söylediklerinin bir bölümünü anlamıyor bile.

“Boş ver,” diyor, “kapatalım bu konuları.”

Parkı düşünüyor. Bu parkta başlayan bir aşkı, Nazan’ı. Başı daha çok dönüyor o zaman. Cıvıl cıvıl bir yaz akşamını yeniden yaşıyor. Güneş batıyor. Parkın işletmecisi Fahrettin uzun bir hortumla çiçekleri suluyor. Yıllanmış kavak ağaçlarına asılmış hoparlörlerden eski sevdalardan söz eden şarkıların nağmeleri yayılıyor. Masaların yavaş yavaş boşalmaya başladığı saatler. Tarık da bunu bekliyor. Az sonra Fahrettin’le birlikte, ot ve gece kokan bir köşede, yere serdikleri hasırın üzerine bağdaş kurup beyazpeynir, kavun ve şeftali ile rakı içecekler. Tanımadıkları böceklerin, kurbağaların cayırtısı eşliğinde konuşacaklar. Tarık, Fahrettin’e Nazan’ı anlatacak; onu ne kadar sevdiğini, onunla evlenmek istediğini söyleyecek. Fahrettin yandan çarklı gülecek, işte o zaman Kartal Tibet’e daha çok benzeyecek. Onun ikinci adı da bu. Kim görse Kartal Tibet, diyor; biraz sarışını, o kadar. Bu benzerlik başına bela aslında, ister istemez filmlerdeki adam gibi davranıyor, onun gibi bakıyor, onun gibi sigara içiyor. Konuşması bile değişti. O da Selma’ya âşık, hem de körkütük. Bu aşkın karşılıklı olduğunu düşünüyor; çünkü, nerden bakılırsa bakılsın Kartal Tibet o. İlişkileri –şimdilik– yalnız bakışmaktan öteye gidememişse de önemli değil; Selma onun sevgilisi. Fahrettin gidip onunla konuşamıyor; yanlış bir laf etmekten, olumsuz bir yanıt almaktan, terslenmekten korkuyor. Ama onu çok derin seviyor. Onun için ölebileceğini söylüyor. Selma’ydı o; büyük kentte okuyan, kimseyi umursamayan, mini etek giyen tombul bacaklı Selma’ydı. Bütün delikanlıların düşlerini süsleyen Selma... Sonra Fahrettin şarkısını söyleyecek, Tarık da bir dal parçasıyla bardağına vurup tempo tutarak eşlik edecek. ‘*İnan inan ki kimse bana senin gibi bakmadı’*...

Tarık hasıra sırtüstü uzanacak ve akasya ağacının yaprakları arasından görünen yıldızlara bakıp Nazan'ı düşünecek. Aşk, yalnızlık ve çaresizlik kokan müthiş yaz geceleri...

"Bak," diyor Cemal, "şu masaya dört tane yumurta geldi. Şimdi bunlar yumurtalarını tokuşturacaklar ve yumurtası en sağlam olan hesabı ödeyecek. Bu bir kumar değil, şımarıklık. Her biri o hesabı ödemeye hazır ama oyun olsun."

Yumurtalarını tokuştururken çocuklaşıyorlar, kıkır kıkır gülüşüp birbirlerine sövüyorlar. Önce başa baş vuruyorlar yumurtalarını, sonra kıça kıç, en sonra da kıça baş. Yumurtası sağlam çıkan, hesabı ödeyecek olan ağa gibi kalkıyor ayağa. Yüzünde kendinden emin, çarpık bir gülüş var.

Arka masadaki biri ağlıyor. Sevdiği kız için ağlıyor. Arkadaşları avutmaya çalışıyorlar. Oysa bu duruma gelmesi için topluca çaba harcamış, onu en zayıf noktasından vurmuşlardı. Ama gece bitmişti. Oyun bitmişti. Aşk ve içki sarhoşu olan arkadaşlarını götürmek için uğraşıyorlardı şimdi. O, kusuyordu; masaya, üstüne başına, her yere kusuyordu.

"Kalk oğlum, diyordu biri, "kalk da evine götüreyim seni."

O, 'Nermin' diyor, başka bir şey demiyordu. Konuşmaktan çok miyavlıyordu. Arada da 'ben sarhoş değilim' diye haykırıyordu. Bir anda canlanarak, onu götürmek için çaba harcayan arkadaşlarını savurdu. "Ben Nermin'i seviyorum!" diye haykırdı.

Sonunda Numan'ın hantal gövdesi belirdi. Masaların arasında güçlükle ilerliyordu. Gövdesi Numan'dı ama, yüzü, gözleri başka biriydi. Gençler onun geldiğini görünce hemen toparlanmışlardı.

"İyi geceler," dedi gençlerden biri.

Bir başkası da aşk acısı çeken arkadaşının koluna girmişti. O da Numan'a 'anla abi' dercesine gülümsedi.

Numan hiçbir şey demedi, ayağa kalkması, hantal gövdesini masaların arasında sürüklemesi yetmişti. Gençlerin arkasından bakıp başını ağır ağır iki yana salladı. Garson, bir kova su ve paspasla gelmişti. Numan, feri iyice sönmüş gözleriyle Tarık'la Cemal'e bakıp kollarını iki yana açtı. Tarık, "Gençlik," dedi. Demedi de, der gibi gülümsedi.

Gece ilerliyor. Tarık'ın başı dönüyor. Tuvalete gitmek için kalkıyor. Böyle bir gereksinimi yok, ara vermek, her şeyden kurtulmak istiyor. Ertan,

genç bedenini ölümlere sunarken o nerelerde, neler yapıyor. Pisuvardaki sigara izmaritlerinin üzerine işerken gülümsüyor. Hayat, diyor. Hepimiz genç yaşta öldük işte.

Masaya dönerken Cemal’e acıyor. Arkadan, omuzlarının arasına gömülmüş başıyla çaresiz bir kargaya benzetiyor onu. Oturur oturmaz bir sigara yakıyor.

“Yani şimdi sen demek istiyorsun ki,” diyor Cemal, “madem bu topluma uyum sağlayamıyorum ve madem onu değiştirip arzuladığım bir yaşamı kuramayacağım... o halde içmeliyim.”

“Belki... Kimbilir... Aslında tam da o değil, benimki boşluk.”

Cemal de boş boş bakıyor. Hareketlerini kontrol edemiyor. Sigara paketine uzanıyor. Tarık ondan önce davranıp paketini uzatıyor.

“Sağ ol. Demek ki umutsuz olan bir ben değilim.”

“Benimki umutsuzluk değil oğlum, karamsarlık.”

“Bal gibi umutsuzluk! Kim umutlu ki?”

“Siktir et, içelim. Sağlığına...”

Bir bakıyorlar ki, birahanede yalnızca delikanlılık çağını geride bırakmış yorgun adamlar kalmış. Müzik kapatılıyor, ışıklar söndürülüp mumlar yakılıyor. Şimdi beraber ve solo şarkılar. Hüzün ve acı dolu sözcükler havalanıyor masalardan. Gözleri kapalı yorgun adamlar da sözcüklerle birlikte havalanıyorlar. İlçe semalarında dolanıp artık başkaları ile evli olan eski aşklarını düşünüyorlar. ‘*Son ümidim de bitti, kuş gibi uçtu gitti*’ şarkısını söylüyor biri. Birahanede çıt çıkmıyor. Numan esrarlı sigarasını ateşliyor. Cemal dalgın dalgın ellerine bakıyor. Sonra yeni bir şarkı başlıyor: ‘*Akşam oldu, hüzünlendim ben yine*’. Kafalar kadar karışık bir koro eşlik ediyor şarkıya.

“Kalkalım mı,” diyor Tarık.

Cemal başını eğiyor.

BEŞ

Aynanın içindeydiler; Clark Gable'a benzeyen, ama ağzı biraz çarpık duran, gözlerinin altı torbalanmış Berber Abdullah, Tarık ve sıra bekleyen sigarasının külü uzamış, boşluğa bakan adam. Köylü mü, kentli mi belli değil. Başındaki büyükçe kasketi ödünç alınmış gibi, siperi yılların toz ve kirinden kapkara olmuş. Büyülenmiş gibi oturuyor. Berber Abdullah arada ona bir şeyler soruyor, o da en kısa cevapları vermekle yetiniyor. Ancak konuştuğunda ağzında hiç dişi kalmadığı anlaşılıyor. Çok sık esniyor, sonunda da "Allah!" diye yüksek sesle iç geçiriyor. Birlikte aynadaydılar. Ayna bir tablo gibiydi.

Küçük dükkânda iki berber koltuğu vardı. Öbür koltukta oğlu çalışıyordu, ama yoktu işte. Berber Abdullah oğlundan yakınıyordu. Okutmak istemiş, ama o okumamıştı. Çalışmakta da gözü yoktu, haytanın biriydi. Delikanlının altı dokuzluk bir fotoğrafı aynanın sağ alt köşesine iliştirilmiş. Islak saçları geriye taranmıştı ve çapkın bir biçimde gülümseyen, dünya yansa umurunda değilmiş gibi bakan bir delikanlı. Kepini kaşlarına doğru indirmiş bir onbaşı fotoğrafının da aynı genç olduğunu ele veren tek belirti bakışlarındaki vurdumduymazlıktı. O fotoğrafta biraz daha ciddi durmuştu. Bir başka fotoğrafı da yürek biçiminde bir çerçevenin içindeydi. Saçları yine ıslaktı, yine yandan çarklı gülümsemişti, ince bir bıyığı vardı. Bir kız için çektirmişti kuşkusuz. Bir kız için... Haytaydı, çünkü Berber Abdullah'ı yalnız bırakıp gitmişti it kılıklı bir arkadaşının Jawa'sıyla. Zerre kadar gözü yoktu berberlikte. Aklını çelmişler bir kere, şoför olacak. Tutturmuş sat şu tarlayı, diye. O it kılıklı arkadaşıyla ortak kamyon alacaklarmış. Aynadaki adam ağır ağır başını sallıyor, bir yorumda bulunmuyor. Abdullah'ın anlattıklarını anlamamış gibi bakıyor. Belki de dinlemiyor onu. Kimbilir neler düşünüyor.

Saçları top top düşüyor önündeki beyaz örtüye. Dükkâna girip selam verdiğinde gazetesinden başını kaldırıp gözlüğünün üstünden bakmıştı Abdullah. Onun müşterisi belliydi, saçı sakalı birbirine karışmış gâvur kılıklı bu genç de neyin nesiydi? Çocukluğunun ve ilkgençliğinin berberi tanımamıştı onu.

Koltuğa oturup ‘saç-sakal’ deyince Abdullah’ın gözlerinde belli belirsiz yanıp sönen çağdışı ışığı yakalamıştı. Bu ışığı görmek ve bu sefil adamı şaşırtmak için gelmişti buraya. Babasının elinden tutup getirdiği ve uzun yıllar boyunca babasının istediği biçimde tıraş olduğu dükkân. Tarık’ın ilk başkaldırısı da babasının talimatları doğrultusunda saçını kesen bu berberi terk etmek olmuştu. Saçlar uzuyor, pantolonlar daralıyor, paçalar genişliyor ve savaş kızışıyordu. Mümkün olduğunca karşılaşmamaya çalışıyorlardı. Birlikte sofraya oturmak gibi zorunlu birlikteliklerde kimsenin ağzını bıçak açmıyordu. Öfkeyle oturulan, öfkeyle kalkılan sofralarda babasının yavaş yavaş öldüğünü bilmiyordu Tarık, annesi de bilmiyordu. Sabahtan akşama, dudağının kenarında Birinci sigarası tüten babası da bilmiyordu. Evin içinde üç yabancı gibi yaşıyorlardı. Annesi hep alçak sesle konuşuyordu. Babası çok az konuşurdu. Günün en tehlikeli anları akşam yemeğinde yaşanırdı. Sofranın zamanında kurulmaması, yemeğin tam ısıtılmadan önüne getirilmesi ya da fazla ısıtılması gergin ipin kopması için yeter de artardı bile. Sonra her şey değişti; sofraya oturamaz, bir şey yiyemez, hiçbir şeye kızamaz oldu. Babası yavaş yavaş değil, hızla ölmeye başlamıştı.

Makas şakırtısına küçük sobanın üstündeki çaydanlıkta kaynayan suyun sesi karışıyor. Kasketli adamda, biten sigarası dışında bir değişiklik yok, kıpırtısızca oturuyor. Aynadan tek atlı bir araba geçiyor. Saçları kısaldıkça çocuklaşan yüzüne bakıyor. Yine bu aynanın karşısında sıfır numara tıraş olduğu ortaokul yıllarını anımsıyor. Kış sabahları okula giderken, köfteciler dükkânlarının önüne çıkardıkları mangallarını yakmış olurlardı ve öbür öğrencilerle birlikte ellerini orada ısıtırdı. Bazen o kadar kalabalık olurlardı ki, köfteci dükkândan çıkıp onları dağıtırdı. Coğrafya öğretmeninden müthiş korkan, ön sırada oturan örgülü saçlı Meliha’yı bir sır gibi seven ve Tanrı’ya her yakarışında büyüyünce Meliha ile evlenmesi için dilekte bulunan, ama saçsız başından çok utanan Tarık. Lisede okurken çarşıdaki Gençlik Berberi’nde tıraş oluyordu. Ense top olacak, diyordu. Favorileri kısaltma, diyordu. Pazartesi sabahları saç yoklamalarında geri çevrilen ve idare ile başı sık sık derde giren asi bir öğrenciydi artık. Hiçbir öğretmenden korkmuyor, ders aralarında helada sigara içiyordu.

Şimdi yine Berber Abdullah’ın aynasındaydı. Saçları için ‘kısalsın’ demişti. Berber Abdullah istediği kadar kısaltacaktı. Sıfır numaraya vursa bile karışmayacaktı.

Ayna bir tarihti.

Tarık'ın kısa ve buruk tarihi.

Tarık bu aynada değişip durdukça Clark Abdullah hiç değişmiyordu. Çünkü o hep aynı adamdı. Hiç yaşlanmıyordu, çünkü hep yaşlı bir adamdı. Yine cuma günleri bir kartona elle yazılmış duyurusunu asıyordu: 'Cuma namazı münasebetiyle kapalıyız.'

Berber Abdullah, kasketli adama hâlâ oğlundan dert yanıyordu. Radyoda mızmız bir kadın konuşuyordu ama ne dediği anlaşılmıyordu. Berber Abdullah'ın tüm avcu alnını kaplamıştı. Kocaman elinin parmakları kafasının üstündeydi. Beynini ablukaya almıştı. Geçmişi düşünmesine, ayna tarihine bakmasına engel olmak istiyordu. Sonunda doğru yolu buldun işte, diyordu. Parmaklarıyla biraz daha sıkıyordu başını. Saatinin kayışının ekşi ter kokusunu duyuyordu. Makasın soğuk çeliği kulağının ardından ensesine doğru inerken kasketli adam sigara yaktı.

Makas durdu. Beynini ablukaya almış olan parmaklar gevşedi. Abdullah adamın ona doğru uzattığı sigara paketine doğru yöneldi. Tıraşa ara verilmişti. Kasketli adam uzun uzun esneyip "Allah!" dedi.

Berber Abdullah sobanın kapısını maşayla aralayıp baktı. Gözleri kısıktı, sigarası dudağının kenarındaydı. Kalınca bir meşe odununu sobaya attı.

Pat pat pat...

Motosikletin sesi. Jawa, Abdurrahman ve onun it gibi arkadaşı aynadalar şimdi. Tarık bir film izliyormuş gibi bakıyor aynaya. İkisi de çok neşeliler. Az önce yaşadıkları bir olayın etkisinde gülüyorlar hâlâ. Arkadaşı sağ ayağı ile yere destek yapıyor, Abdurrahman arkasından inip dağılmış saçlarını düzeltmeye çalışırken Berber Abdullah'ın kolu görüntüyü bozuyor. Kocaman el yeniden alnına yaslanıyor ve saat kayışının ekşi kokusunu duyuyor. Dışarıdaki motosiklete vites boştayken birkaç kez gaz veriyor Abdurrahman'ın arkadaşı. Ses, küçük dükkânın içini dolduruyor. Sonra da basıp gidiyor Jawa, sürücüsünün bir eli havada Abdurrahman'ı selamlayarak. Başını çevirmeden göz ucuyla aynanın köşesinde yakalıyor kırmızı rengini motosikletin. Ama bu çok kısa bir anda oluyor; uçup giden kırmızı leke gibi bir şey. Sonra yine durgun ve devinimsiz sokağın yer yer

karla kaplı kaldırımları aynada. Sarı tüylü, zayıf bir köpek geçiyor; başı önde, aç ve mutsuz.

Abdurrahman dükkâna giriyor.

“Selamünaleyküm.”

Babası karşılık vermiyor. Yüzü asık, duvar gibi. Ama en küçük bir sitemde de bulunmuyor. Kasketli adam ‘aleykümselaam’ diye uzatarak alıyor selamı. Aynada Tarık’la göz göze gelince başıyla selamlıyor onu. Abdurrahman alabildiğine pişkin, kapının arkasında asılı beyaz iş gömleğini giyerken ‘buyrun’ diyor artık sigara içmeyen adama. Koltuğun meşin kaplamasını iş olsun diye eliyle dövüyor.

Tarık, hafiflemiş ve rahatlamış olarak çıkıyor berberden. Abdullah’ın sürdüğü kolonyanın kokusuyla yine ortaokul yıllarına gidiyor. Serin serin dalgalanıyor başı. Beynime böyle bir torpil gerekliydi, diye düşünüyor. Bir sigara yakıp birahaneye doğru yürüyor.

Numan, Tarık’ı görünce gülümsüyor. Yarım bardak çay var önünde; koyu, katran gibi.

“Kırpıldın he,” diyor. Omuzlarını sarsa sarsa gülüyor. Tıraşını beğenmediği ortada.

“Güle güle uzat.”

Tarık elini başında gezdiriyor.

“Beynim hava alsın.”

“Yaşa. Peki, sakalı niye kestirdin, yakışıyordu.”

“Yakışsaydı faydasını görürdük.”

Numan boğula boğula gülüyor. Ardından sıkı bir öksürük nöbeti. Gözlerindeki yaşları kazağının koluna siliyor.

“Ulan hepiniz fos çıktınız be! Otuzbirciler güruhu... Kaleci Nedim kadar olamadınız. Sendeki tip bende olacaktı, bir de büyük şehirde okuyacaktım var ya, bir kaçan kurtulurdu lan...”

“Bırak bu işleri ya...”

Numan’ın yanına oturur oturmaz ona da simsiyah bir çay geliyor. Birahanenin en boş olduğu saatler. Pencere kenarındaki masalardan birinde derin bir konuya dalmış, ağır ağır biralarını yudumlayan iki kişi var. En

uçta, kuytuda da, birleştirdiği sandalyelerle kendisine yatak yapmış biri uyuyor. Sırtı birahaneye dönük. İçki karşılığı her işe koşanlardan olmalı. Numan'ın kayırıp kolladığı düşkünlerden biri.

Çay bardağına uzanırken, “Elek altı bu,” diyor, “agana taa Rize'den geliyor. Yakup'un kahvesindeki çaylara benzemez.”

Birahanenin kapısı sertçe açılınca ikisi de dönüp bakıyor. Ağzını burnunu boyun atkısıyla iyice sarmış, boynunu kısmış biri giriyor içeri. Numan'a eliyle selam verip keskin bir bakışla tarıyor birahaneyi. ‘İşte bir militan,’ diye düşünüyor Tarık. Giyim kuşamından, davranışlarından belli. Numan pek umursamıyor geleni. Gözkapaklarını düşürüp kül tablasında tüten sigarasına bakıyor.

“Havada nicel birikim var!”

Pencere kenarındaki masada bira içen iki kişi başlarını döndürüp gök gibi gürleyen sese doğru bakıyorlar. Sandalyelerden oluşan yatağında uyuyan ise onu duyamayacak kadar derin bir uykuda. Selamlaşıyorlar. Küçük yer, kim kimi tanımaz ki. Tarık bu militanı tanımıyor. Yeniyetmelerden biri olmalı. Daha dün mahalle aralarında naylon top koşturan bir çocuk, çaktırmadan ve hızla delikanlı oluveriyor. Ne delikanlısı, militan oluyor. Sol kanatta yerini alıp ne zaman nerede kullanacağını bilmediği silahını beline takıyor.

“Havan batsın,” diyor Tarık çayından bir yudum alarak. Sonra da Numan'a dönüyor. “Bunlardan bizim orada da çok var. Sorsan, on dakika sonra tamam diyecekler, al silahını gel!”

Numan, panayır çadırlarındaki afyon yutturulmuş yılanların sakinliğinde gözkapaklarını indiriyor. İndiriyor ve öyle kalıyor. Tarık, onun uyku âlemine yuvarlandığını düşünüyor. Neden sonra sararmış dişlerini göstererek gülümsüyor Numan. Görmüş geçirmiş, çok anlayışlı, eski bir savaşçı gülüşü bu. ‘Sen ona aldırma’ der gibi bakıyor.

“Heyecanlı ama mert bir çocuk.”

“Olabilir Numan, ama mertlik para etmiyor. Bunların çoğu hayatlarını neyin uğruna ortaya koyduklarını bilmiyorlar. Sokak kabadayısından bir farkları olmalı, değil mi? Bilinç gerek...”

Numan, bir türlü baş edemediği gözkapaklarıyla boğuşurken ağır ağır başını sallıyor: “Bilinç gerek...”

“Ne birikimi?” diyor bira içen iki kişiden daha kilolu olanı. Göze girmek ister gibi, ses tonuna ilgileniyormuş havası vermeye çalışıyor.

Militana korkuyla karışık bir hayranlık duyduğu her davranışından belli oluyor.

“Kar yağacak!”

Kabanını çıkarıp pencere kenarındaki masaların birindeki sandalyenin arkasına asıyor. Sonra maskesini, yani boyun atkısını çözüp kabanının üzerine koyuyor. Otururken yüksek sesle,

“Bok herifler,” diyor.

“Kimler?” diye soruyor az önceki delikanlı.

“Şu millet,” diyor elini boşlukta sallayarak, “şu kasabadakilerin hepsi, herkes... Bok gibi para var herkeste. Mercedesler desen çoluk çocuğun altında. Gel de bunları ajite et, gel de bunlar için devrim yap...”

Bira içenler gülüyor.

“Akşam dövdüğünüz çocuk faşist değilmiş.”

Bunu, sifondan bardaklara bira dolduran çocuk söylüyor. Sesi erkekleşmenin ilk basamaklarında, ince-kalın arası. Gözleri çocuk, bakışları adam. Numan’ın düzenli çalıştırdığı elemanlardan biri değil. Aslında burada kimin müşteri, kimin eleman olduğu da belli değil.

Militan, bir şey demeden dik dik bakıyor bira dolduran çocuğa.

“Onu döveceğinize gidip Baki’yi dövsenize!”

Tarık sandalyesine yaslanıp sigara yakıyor.

Yumruğunu sertçe masaya vuruyor militan. Numan bile bir an bedenini saran uyuşukluktan sıyrılıp gözlerini açıyor.

“Baki on beş gündür izleniyor. Ama puşt herif şeytan mıdır nedir (Numan ve Tarık’tan yana dönüp onlara da anlatıyor) bir sokak var, oraya girdi mi izini kaybediyoruz. Ruh olup uçuyor sanki ibne. Hangi eve dalıyor, ne yapıyor anlayamıyoruz.”

“Boş ver şimdi günah çıkarmayı, o dövdüğünüz çocuk lümpenin tekiymiş. Sağda solda faşistlere ders verdik diye yaygara koparmanın âlemi yok.”

“Bir kere yaygara yaptığımız yok. (Bira içenlerden kısa boylusunun uzattığı ateşle sigarasını yakıyor. Konuşurken ağzı burnu duman içinde kalıyor.) Yaygarayı siz yapıyorsunuz. Madem o çocuk lümpenmiş, neden siz sahiplenip ‘bizim adamımız dövüldü’ diye konuyu saptırıyorsunuz?”

“Saptırma yok bu işte. O çocuk kazanılacaktı, ama artık unut. Şimdi ister istemez faşistlere sığınacaktır.”

Tarık'ın canı sıkılıyor. Her yerde aynı şeyler yaşanıyor. Sopa yiyen lümpen nereye sığınırsa sığınsın, o, biraya sığınmak istiyor.

"Atilla," diyor sifonun başındaki çocuğa.

"Buyur abi."

Tarık abidir. Hâlâ öğrencidir ama onlar kadar genç değildir. Silahsızdır. Kararsızdır.

"Bana da bir bira versene Atilla."

"Hemen abi."

Numan'ı yarı uyur durumda bırakıp başka bir masaya oturuyor. Numan onun kalktığının farkında bile değil, alaca bir dünyanın sessizliğine dalmış ağır ve emin adımlarla yürüyor. Konuşulanlar ninni gibi geliyor ona.

Gece birahaneyi dolduran tiplerin hiçbiri yok şimdi. Garip bir yer burası, gecesi başka, gündüzü başka.

Tarık'ın bira istemesiyle dağılan konu yeniden alevleniyor.

"Biz özeleştirimizi yaparız," diyor militan Atilla'ya, "sen bir kere olayı bilmiyorsun ve bilmeden suçluyorsun. Akşam çıktık. Adamları tam iki saat sokaklarda dolaştırdım. Otuz kişi kadarız. Herkeste gerilim acayip artmış, ama bir faşiste bile rastlamamışız. Sonra birden o lümpeni gördük. Evine gidiyordu herhalde. Bizi görünce ürktü, faça verdi yani. Huylanmasa mesele yoktu. Çocuklardan biri de 'bu faşistlerle dolaşıyor' deyince giriştiler. Eğer bir yanlışlık olduysa kusura bakmasınlar..."

Tarık, buğusunu eliyle sildiği pencereden dışarı, bir zamanlar park olan boşluğa bakıyor. Sokaklara göre burada daha çok kar var. Yiyecek arayan bir saksağanı izliyor bir süre. Kırat nasıl acımasızca öldürülmüşse, park da aynı biçimde yağmalanmıştı. Militanın 'nicel birikimi' de yağmaya başlamıştı. İçerisi sıcaktı. Bira başını döndürmüştü. Eski parkı çevreleyen, yer yer yıkılmış duvarın üzeri kırmızı boya ile acele yazılmış sloganlarla doluydu. Hep bir şeyler kahroluyor ve hep bir şeylerden hesap soruluyordu.

Öksüz park birden çocuk ve genç kız kahkahaları ile doldu. Kavak ağaçlarına asılı ses yayıcılardan yaylı tamburun sesi duyuldu, ardından ince bir kadın sesinin söylediği yılın çok sevilen şarkısı... Garson haykırışları, masadan masaya uzanan anlamlı bakışlar, sevdalanmalar, cakalı cakalı sigara içmeler, şarkıyı bir kızın dudağında yakalayıverip öpercesine

mırıldanmalar, her göz göze gelmede bir yara daha alan gencecik yürekler, büyüklerin o çok bilmiş ‘kuş uçurmaz’ buyurgan yüzleri...

Kalabalıktı. Tarık’ın üzerinde kısa kollu açık mavi bir gömlek vardı. Aylardan ağustos olmalıydı. Gün akşama devrildiği halde hava hâlâ sıcaktı. Terledikçe çay içiyordu. Masada üç kişiydiler. Konuşmadan ve sıkılmadan oturuyorlardı, çünkü yapacakları başka bir şey yoktu. Nuri, sigara paketinin üzerine tükenmez kalemiyle şekiller çiziyordu. Çevreyle ilgilenmiyor gibiydi. Yakışıklıydı, ama iki kelimeyi yan yana getirmekten aciz olduğu için kızlardan yana hiç şansı yoktu. Faruk’un bütün ilgisi çevreye yönelmişti. Parka kim giriyor, kim çıkıyor, kim kiminle bakışıyor, hiçbir ayrıntıyı kaçırmıyordu. Lisenin en havalı kızı Semra’nın ana kraliçe gibi oturduğu kalabalık masanın ilgisini çekmeye çalışıyordu. Sigara içişinden oturuşuna, yürüyüşünden gülüşüne kadar her şeyi ısmarlamaydı. Arkasından ‘artist’ dendiğini bilmiyordu. Tarık kadar, Nuri kadar o da şanssızdı. Her ortamda anlattığı birçok kadın öyküsü vardı ama onları yaşadığına kimse inanmıyordu.

Faruk, ıslığını içine doğru çekerek dirseği ile Tarık’ı dürttü.

“Şu kapıdan girene bak!”

Üçü birden kapıdan girenlere baktı.

“Ortadaki kırmızı pantolonlu yabancı galiba!”

“İyi manita,” dedi Nuri. Tükenmez mavisi ile lekelenmiş parmağını masa örtüsüne sürtüyordu.

“İlik gibi lan,” dedi Faruk. Oturuşunu değiştirdi. En delici bakışlarını kırmızı pantolonlu kıza yöneltti. Fahrettin boş bardakları almaya gelmişti.

“Kim lan bu kız?” dedi Faruk.

“Tanımadın mı? Gülşen, kardeşi...”

“Onları tanıdım oğlum, kırmızı pantolonlu kim?

“Nazan, ziraat mühendisinin küçük kızı.”

“Hassiktir.”

“Valla o.”

“Amma büyümüş lan.”

“Onlar buradan taşınmamış mıydı?” dedi Tarık.

“Babası emekli olmuş, yine buraya geldiler,” dedi Fahrettin.

“Sen nerden biliyorsun?”

“İki gün önce de geldiler, o zaman öğrendim.”

Tarık gözlerini Nazan’dan ayıramıyordu. O Nazan bu Nazan mıydı? Ortada, havuza yakın bir masaya oturdular. Nilüfer’in ‘*Dünya dönüyor*’ şarkısı çalınıyordu. Kızlar gülerek bir şeyler konuşuyorlardı. Nazan, Tarık’ın tam karşısındaydı. Gülmek ona çok yakışıyordu. Sık sık, gözünün üstüne düşen saçını eliyle geriye atıyordu. Güneşte yanmıştı. Denizden geldiği belli oluyordu. Kendi yandığı yetmiyormuş gibi kasabanın delikanlılarını da yakacaktı.

Sonra Tarık’ın inanamadığı bir şey oldu, Nazan’la göz göze geldiler. Nazan gülümseyerek selam verdi.

“Uh!” dedi Faruk. Ayağıyla Tarık’ın ayağına vurdu. “Sana güldü lan!”

“Bana mı?”

“Sana güldü oğlum, bakıp duruyordu zaten. Şansa bak be!”

Tarık bugüne kadar böyle güzel, alımlı ve kentli görünümlü bir kızdan böyle ışıl ışıl bir gülücük almamıştı. Hep, onu bir yerlerde bekleyen bir sevgili düşlemişti. O sevgiliye yazılmış şiirler, pulu yapıştırılmamış zarflarda hiç gönderilmeyen adressiz mektuplar, Fahrettin ile içilen kahırlı rakılar, hüzünlenmeler, ‘hiç olmadı’lar... Kız yanıtlanmamış selamıyla hâlâ Tarık’a bakıyordu. Çok başarısız, hazırlıksız yakalanmış insanların iç karmaşalarını gizleyemeyen bir gülüşle karşılık verdi. O an ne park, ne insanlar ne de ağustos sıcağı kalmıştı. Güçsüzleştiğini, kızın karşısında küçülüp gittiğini sandı. Üç yıl öncesinin ortaokul önlüklü Nazan’ı büyümüş, gelişmiş, güzelleşmiş, ulaşılmaz bir kız olmuştu. Tarık, uçarı bir liseli, Nazan ona hayran, belki de âşık, çiçeği burnunda bir ortaokullu. “Bu kız sana vurgun,” diye takılıyorlardı o zaman. Tarık sinirleniyordu, sübyancı mıyım lan, diye çıkışıyordu. Bir yandan da hoşuna gidiyordu. Bir kız tarafından beğenilmek, hele hele sevilmek tanımsız bir coşku veriyordu. Öylesine gizli, öylesine kutsaldı ki bu coşku, biri yanlışlıkla kızın ona olan ilgisinden söz etse hemen sinirlenirdi. Ama kâğıt oynanan kahve köşelerinde, gizli sigara içilen okul helalarında Nazan yanındaymış da, hep onu izliyormuş gibi gelirdi. Arkadaşlarının gözünde küçük düşmemek için Nazan’ın çocukça ilgisine karşılık vermedi. Herkesin kendi akranı sevgilisi varken Tarık’a bu yakışmazdı. Zaten aşka da karşıydı. Herkes âşık olurdu ama o olmazdı.

“Helal olsun,” dedi Nuri, “durdun durdun turnayı gözünden vurdun.”

Bakışları sürekli çarpışıyordu Nazan’la. Her seferinde de gülümsüyorlardı birbirlerine. Neşe Karaböcek’in ‘*Kıskanırım*’ şarkısını

Nazan da mırıldanıyordu.

Nuri parmağını hâlâ masa örtüsüne sürtüyordu.

Faruk dirseği ile dürtüp kışkırtıyordu Tarık'ı.

"Dışarı çağırsana oğlum... Hıyar gibi oturma... Kız senden işaret bekliyor."

Tarık, nasıl olduğunu kendisinin de anlayamadığı bir yüreklilikle 'kalk-gel-konuşalım' anlamına gelecek bir işaret yaptı. Bu konuda o kadar deneyimsizdi ki, gülünç duruma düşmekten korkuyordu. Ne konuşacağını bilmiyordu. Nazan onun işaretinden ne demek istediğini anlamış mıydı? Sanmıyordu. Anladığını belirtir en küçük bir kıpırtı görmemişti yüzünde. Yoksa bozulmuş muydu? Tarık için kalkıp parkın çıkışına kadar yürümek, başarısızlığa uğrarsa bozuntuya vermeden çerez alıp yerine dönmekten başka bir yol kalmamıştı. Denetlenemez heyecanını sigarayla bastırmaya çalışıyordu. Bütün park onun hangi amaçla masadan kalktığını anlamış, Nazan'ın yerinden bile kıpırdamadan alaycı bir biçimde gülümseyerek arkasından baktığını görmüştü. Yürürken güçlük çekiyordu. Bacakları takmaymış, ona ait değilmiş gibi denetimsiz bir biçimde parkın çıkışına doğru sürüklüyorlardı Tarık'ı. Nuri ile Faruk da gülüyordu şimdi.

Parktan çıkınca dönüp arkasına baktı. Kırmızı pantolonlu kız masadan kalkmış ona doğru yürüyordu.

Parkı çevreleyen kalın taş duvara sırtını dayadı. Heyecandan elleri titriyordu. Kapıdan Nazan çıktı. Gözleri ışıl ışıl parlıyordu.

"Merhaba," dedi Tarık.

"Merhaba," deyip elini uzattı Nazan. Tarık'ın dokunduğu küçük, yumuşak ve sıcak el gençliğinin yanardağını gümbürtüyle patlatmış, lavlar gırtlağından midesine doğru baş döndürücü bir hızla inmeye başlamıştı.

"Hoş geldin," dedi.

"Hoş bulduk," dedi Nazan, "artık hep burada oturacağız."

"Çok değişmişsin, ilk anda tanıyamadım seni."

Güldü. Tarık'ın gözlerinin içine bakıyordu.

"Ben seni hemen tanıdım."

"Liseye gidiyorsun, değil mi?"

"Evet, ikiye geçtim. Sen?"

"Ben bu yıl bitirdim. Üniversite sınavlarının sonucunu bekliyorum."

"Sene kaybın mı oldu?"

"Geçen yıl bir yeri kazanamadım, kaybım oradan."

“Bu yılki nasıl geçti?”
“Bilmiyorum, hiçbir şeyden emin değilim.”
Aralarına kısa bir sessizlik girdi. Bakışıp gülüştüler.
“Burada konuşmamız çok dikkat çekiyor,” dedi Tarık.
“Evet... Ne yapabiliriz ki?”
“Uygunsa... yarın... buluşup konuşabiliriz.”
“Olur,” dedi Nazan, “nerede buluşalım?”
“Burada, bu parkta olabilir. Erken saatlerde pek kimse olmuyor.”
“Olur,” dedi Nazan, elini tuttu. Bir süre öyle kaldılar.
“Sen masana dön, ben bakkaldan sigara alıp daha sonra girerim.”
“Tamam,” dedi. Parmaklarını hafifçe sıkıp bıraktı.

Eli Nazan kokuyordu Tarık’ın. Kokusu ve sıcaklığı gitmesin diye elini yıkamadı o akşam. Gecesi Faruk ve Nuri’yle birer şişe şarap alıp dere boyuna gittiler. Hayatındaki her şey tersine dönmüş, aniden âşık olup kendini kaybetmişti. Yarınki buluşmadan başka bir şey düşünemiyordu. Yarın ne zaman olacaktı, bu gece nasıl bitecekti... Şarap içip şarkılar söylemişlerdi. Yaşamak buydu işte, hayat buydu. Nazan onun kaderiydi, asla bırakmayacaktı... Geç saatlerde sokaklarda dolaşmış, Nazanların nerede oturabileceğini kestirmeye çalışmışlardı.
Tarık’ın en mutlu, en uzun gecesiydi.
Uyku tutmamıştı. Uzun zamandır duymadığı sabah ezanını duymuştu.
Saat ikide buluşacaklardı.
Gerilim bir saat öncesi iyice artmış, yürek vuruşlarından, terleyen koltuk altları ve ellerinden, çok sık tuvalete gitmesinden anlamıştı bedeninin tepkisini. Bir şeyler değişmişti.
Nazan yarım saat gecikmişti.
Tarık ilk kez bu kadar gaddar bir yarım saat geçirmişti. Ne büyük bir çaresizlikti.
Nazan geldiğinde kuytu bir masaya oturmuşlardı. O saatte parkta kimseler yoktu. Kot pantolon, üzerine kısa kollu bir penye giymiş, belli belirsiz boyanmış, dudaklarına da uçuk bir ruj sürmüştü.
“Çok kalamayacağım,” demişti, “anneme yalan söylemek zorunda kaldım. Birileri görür de kulağına giderse üzülürüm.”
“Geldin ya,” demişti Tarık, ellerini tutmuştu Nazan’ın.

“Babamın tayini çıkınca çok üzülmüştüm. Son gün, seni görürüm diye çarşıda dolaşmış, ama görememiştim. Benimle ilgilenmiyordun.”

“Başkasıyla da ilgilenmiyordum.”

“Biliyorum. Seni de o yüzden beğeniyordum.”

Nazan, açık renk oje sürmüştü tırnaklarına. Küçücük elleri vardı. Tırnağı ile Tarık’ın başparmağının tırnağını çiziktiriyordu. Tarık’ın kafası karmakarışıktı. Hem çok mutluydu, hem de mutsuz. Nazan’ı hiçbir biçimde yitirmek istemiyordu.

Fahrettin, yerli filmlerdeki uşak rolünü kendiliğinden üstlenmiş, Tarık’ı kızın gözünde yüceltmek için elinden geleni yapıyordu. Yanlarına iki kez gelmişti. İlkinde hoş geldiniz deyip ne arzu ettiklerini sormuş, ikincisinde de kolalarını getirmiş, özenle bardaklara doldurup iki adım geri çıkarak “Afiyet olsun,” demişti. Neler konuştuklarını merak etmiyordu, çünkü gece kuracakları rakı sofrasında yorumlarıyla birlikte nasıl olsa her şeyi dinleyecekti.

Geçmişi konuşuyorlardı, üç yıl öncesini. Liseyi, ortaokulu, Nazan’ı...

“Ben daha o zaman anlamıştım,” diyordu Nazan, “biz bir gün mutlaka buluşacaktık.”

Müzik dolabında ‘*Dünya dönüyor*’ çalıyordu. Fahrettin bu konuda uyarılmıştı, en az üç kez o parçayı çalacaktı.

Nazan’ın saatine bakıp, “Eyvah, geç kaldım,” demesine kadar zaman su gibi akıp gitmişti. Ayrılık zamanı gelmişti işte. Ellerini bir türlü bırakamıyorlardı. Konuşmadan göz göze bakıyorlardı. O anda Nazan’ı öpmek istiyor ama bir türlü cesaret edemiyordu. Nazan onu yüreklendirmek için gözlerini yumdu. Ama Tarık yapamadı, o adımı atamadı. Nazan gözlerini açtı.

“Gitmem gerek.”

Kalktı, çantasını omzuna astı. Tarık’ın kolunu tutup hafifçe sıktı.

“İlk fırsatta yine görüşürüz.”

Tarık hiçbir şey söyleyemiyordu. Nasıl, ne zaman, nerede bile diyemedi. Başını sallamakla yetindi.

Nazan gidince sopa yemiş gibi yapayalnız kalmıştı parkın ortasında.

Fahrettin hemen gelip kutlamıştı Tarık’ı: “Helal olsun sana!”

“O kız, dünyamı allak bullak etti. Meğer ben yıllardır gizli gizli onu seviyormuşum da haberim yokmuş. Ne eşekmişim be!”

“Aşk işte böyle bir yılandır,” diyordu Fahrettin, “adamı uykudayken sokar. Uyanınca da iş işten geçmiş olur.”

Bunca yıl Nazan’sız nasıl yaşamıştı? Parktaki o karşılaşma olmasaydı... Ne korkunçtu şu yaşam, ne anlaşılmazdı...

Oradaydı Tarık.

Bir zamanlar park olan yerde. O günlerden yalnızca havuzun kalıntısı duruyordu.

zaman ve park
bira ve aşk
numan ve ölüm
ölüm ve barabellum

Hiçbir şey olması gerektiği yerde değildi.

O Nazan ile bu Nazan, o Tarık ile bu Tarık, o park ile bu park arasında ne vardı çok bilinmeyenli denklem gibi çatlamış gitmiş ve çöken... Bir sigara yaktı. Hepsi bu işte, dedi.

Birahaneye sessizlik çökmüştü. Üzerinde sloganların yazıldığı eski parkın duvarına kar yağıyordu. Yani, nicel birikim. Gece dövülen çocuk olayı fazla büyümeden kapandı, belki de ayrıntıların içinde boğulup bambaşka konulara dönüştü. Militan, iki kişinin arasında bira içiyor şimdi. Sessiz konuştuklarından konuyu anlayamıyor Tarık. Numan’ın önündeki yarım bardak katran çay soğumuş, gözleri kapalı, uyuyor gibi.

Körfezdeki dalgın suya değil, bira bardağının dibine bakıyor Tarık ve geçmiş gecelerden yüzlercesini görüyor derinde.

“Atilla!”

“Evet abi.”

“Bir bira daha getirir misin.”

“Hemen abi, votkalı mı olsun?”

“Votkalı olsun.”

Duvar yıkıntılarından atlayarak parka giren Cemal’i gördü. Ellerini paltosunun ceplerine sokmuş, küçük ama hızlı adımlarla, omuzlarını

şaşırtıcı bir biçimde sallayarak geliyordu.

Boş bir sokağa girdiler. İnce ince yağan kar kaldırım taşlarının üzerinde tutunamayıp eriyordu. Tarık'ın içine yalnızlık ve korku salan bir boşluktu bu. Kökleri belki çocukluğunda olan, ama daha çok ölüm tarihleri yazılmayan genç insanların mezar taşlarıyla büyüyen bir ürperti. Doğup büyüdüğü kasabasının daracık bir sokağında yolları kesilip bıçaklanırlar mıydı? Ya da yüzleri kar maskeli birileri mermi yağdırır mıydı üzerlerine? Hiçbir yerde güvende değillerdi artık. Ölüm kol geziyordu.

Evlerin duvarlarını delip bir top namlusu gibi dışarı çıkmış, uçlarına konserve kutuları bağlanmış soba borularından dumanlar savruluyordu. Küçücük pencerelerdeki tül perdeler ev içlerinin gizlerini koruyordu. Okul ödevi hazırlayan ve akşam yemeğini bekleyen çocuklar, yarın kaygısı olmayan, soba arkalarına, mangal altlarına serilmiş tasasız kediler, resim defterlerine suluboya resim yapan saçları sıfır numaraya vurulmuş ortaokullu çocuklar, Fransızca fiillerin öğretilen zamanlarını, kırmızı kalemle başlıklar atarak defterlerine özenle çeken, bir yandan da yetişkinlerin arsız kahkahalarla sürdürdüğü 'nazik' konulara kulak kabartan kız öğrenciler...

Var mıydı bunların tümü? Bu küçük pencerelerin arkasında böyle şeyler yaşanıyor muydu hâlâ... Yoktu, hiçbiri yoktu artık. Bütün bunlar, saçları Berber Abdullah tarafından makineye vurulmuş Tarık'ın çocukluğunda kalmıştı. Şimdi insanlar susuyor, televizyonlar konuşuyordu.

Cemal, Numan'ın kasvetli mekânında daha çok oturmak istememişti. Karanlık öğle sonrasının boğuntusu birahaneyle birlikte Tarık'ı da yutmuştu. Cemal'in sıcak gülüşlü selamı, 'sıhhatler olsun'u 'saatler olsun' gibi söyleyerek tıraş olduğunun farkına vardığını belirtmesi, n'aber gibi anlamsız kısa soru cümleleriyle iletişim kurma çabaları sonuç vermemişti. Tarık başka bir âlemde gibiydi. Birbirlerine bakmamaya çalışarak, kibrit kutusunu dik oturtmak için atışlar yaparak ve anahtarlığını sinir bozacak kadar uzun süre çevirerek oturmuşlardı. Cemal de bu sessiz dünyaya sessizce girse, pencereden eski parka ve yağan kara baksa konuşmaya gereksinim duymadan saatlerce oturabilirdi Tarık. Oyalanması ya da

avutulması gereken bir çocuk durumuna düşmekten oldum olası nefret ederdi. Sessizce verilen ve yine sessizce alınan bir selamdan sonra Cemal'e de sessizce bir bira gelir ve bu saçma sapan ayin sürerdi. Bu havayı dağıtamayan Cemal sıkılmış, "Çıkıp biraz dolaşalım," demişti. Günlük baskılardan arınıp hafiflediği, kendini kendi dışından izleyip keyif almaya başladığı bir anda, kaçmaya çalıştığı dünyadan gelen bu öneri uykusunu alamadan uyandırılmış bir çocuk gibi sinirlendirmişti Tarık'ı. Bira önerisini de geri çevirmişti Cemal. Onun birası bitene kadar oturacak ve kibrit kutusunu dik oturtmak için sürekli masaya atacaktı. Büyü bozulmuştu artık. Bardağında kalan birayı bir yudumda içip, "Kalkalım," demişti.

Amaçsız, yönsüz bir yürüyüş. Cemal'in şemsiyesi onun sol, Tarık'ın da sağ omuz başlarını açıkta bıraktığından, ince ince, serpilerek yağan kar kumaşa değer değmez eriyip gümüş parıltılı bir taneciğe dönüşüyor, bir süre sonra da emilip yerini gittikçe büyüyen bir ıslaklığa bırakıyordu. Uzak bir camiden ikindi ezanı duyuldu. Havaya yanmış lastikle linyit karışımı bir koku yayılmıştı. Ara sokaklarda yürüyorlardı. Birbirlerine kartopu atarak koşuşan çocuklar geçti yanlarından. Bir kartopu da şemsiyelerine çarptı. Bir an, bir labirentte olduklarını düşündü Tarık. Birbirine benzeyen dar ve kasvetli sokaklarda dolaşıp duruyorlardı. Günlerdir, aylardır dolaşıyorlardı da anacaddeye bir türlü çıkamıyorlardı.

"Yarın dönüyorum," dedi Tarık.

"Neden?"

Yanıt almak için sorulmuş sorulardan değildi; konuşmuş olmak ya da Tarık'ın girişini yaptığı ve sürdürüp sürdürmeyeceği böyle bir soruya bağlı olan bir konuşmanın kapısını aralamak için sorulmuştu.

"Burada yapacağım bir şey yok ki, sıkıldım. Numan'ın birahanesinden başka gidilecek yer yok."

"Haklısın. Ne acı değil mi, kendi memleketimizde yabancı olduk."

"Üstelik sınavlarım var. Çalışacağıma buralarda zaman öldürüyorum. Bu günlerde Nazan'dan mektup da gelmiştir."

"Nazan," diye mırıldandı Cemal.

"Ne?"

"Nazan," dedi Cemal, "hâlâ sürüyor mu o iş?"

“Sürüyor mu, sürmüyor mu ben de anlamadım. Birbirimize mektup yazmaktan başka bir halt yediğimiz yok. Ondan da sıkıldım.”

“Oralarda bir kız bulamadın mı?”

“Yok lan, kısmetimiz kapanmış bizim.”

Kent dışına çıkmışlar, bir köy yolunda yürüyorlardı. Tepeler, tarlalar, bahçeler kar altındaydı. Yaşam durmuş gibiydi. Ortalıkta kimseler yoktu. Uzaktan köpek havlamaları duyuluyordu. Tepelerin ardında, havanın yoğunluğundan ötürü bulutlarla gizlenmiş, Tarık’ı çok etkileyen dağlar vardı. Nazan’dan söz etmişti Cemal’e ama, ondan çok Seher’i düşünüyordu. Seher ulaşılabilir, dokunulabilir bir kızdı. Sinema cehennemlerine uzanıp Tarık’ı oradan çekip çıkaracak bir tanrıçaydı... Çizgi dudaklı, küçük gözlü dişi Seher. Ne zaman onu düşünse hep aynı görüntü canlanıyordu gözünün önünde. Dudaklarında baştan çıkarıcı bir şehvetle, küçümseyici bir alayın iç içe geçtiği gülüşüyle Tarık’a bakıyordu. Öğrenci evinin karabasan, yalnızlık ve utanç verici gençlik acılarıyla dolu salonundan çıplak ayaklarının ucuna basarak geçiyor, odaya girip yatağa uzanıyordu. Gözleri de yüzündeki gülüşü tamamlar biçimde kısık oluyordu. “Gel,” diye fısıldıyordu.

“Ne olacak bu işin sonu?” diye kendi kendine mırıldanır gibi soruyor Cemal. Onu, Tarık’ı, Nazan’ı, Seher’i, Ertan’ı, Yaşar’ı ve herkesi ilgilendiren; çok ama çok ilgilendiren, düşünülmek istenmeyen, düşünülmeye başlandığında elle tutulur bir çözüm önerilemeyen ve bu nedenle de hep ertelenen bir ‘İŞ’. Büyük, korkunç bir ‘İŞ’. Tarık değil bu işin sonunu, yarını bile düşünmek istemiyordu. Kafasının içi daralmıştı. Yorgundu. Damarlarında sidik dolaşmaya başlamıştı bir kez ve beyin hücreleri de bu işe yaramaz madde ile besleniyordu. Böylesi yaşlı, yanlış beslenmeyle hantallaşmış bir beyni kafatasında taşımak yorucuydu. Bu soru ona sorulmamalıydı. Belki de sorulmamıştı, Cemal yüksek sesle düşünüyordu. Yine de sessiz kalmamak için soruya soruyla karşılık verdi:

“Hangi iş?”

“İş sözün gelişi, bizim geleceğimiz ne olacak? Yarınlarda bizi bekleyen ne?”

“Bir bilebilsem,” diye içini çekti Tarık.

Kalın traktör tekerleklerinin derin oyuklar açarak iz bıraktığı köy yolunda yürüyorlardı. Kar ve çamur. Botları ağırlaşmıştı. Yolun sol yanında

ilçe belediyesinin yıllar önce diktiği geniş dişbudak korusu uzanıyordu. Onlar lisede okurken bile küçük bir orman görünümündeydi koruluk. Şarabı ilk kez burada içmişti Tarık. Bağıra bağıra söyledikleri şarkılar, attıkları naralar yankılanıyor şimdi kulaklarında. Bütün bunlar birkaç yıl önce olmuştu ama ne kadar uzak duruyordu.

Türdeşlerine seslenen bir karganın bet sesini, ardından da kanat vuruşlarını duydular. Sonra yine o tuhaf akşam sessizliği kapladı ortalığı. Yağış durduğundan şemsiyesini kapamıştı Cemal.

“Sonunda basıp gideceğim buralardan. Bunca yıl boşuna okumuşum, bu diploma bir boka yaramayacak. Eşek kadar adam oldum, hâlâ babamın eline bakıyorum. Ağırıma gidiyor.”

Yolun kenarındaki bir taşa botlarındaki çamurları sildi. Sigara paketini çıkarıp Tarık’a uzattı.

“İş... Bunca işsiz adam varken, iş... Kapılarını açmışlar Cemal’i bekliyorlar; gelsin de, karnını doyuracak bir iş verelim ona... Ah İsviçre, ah o mektup bir gelse... o iş bir olsa, buralara bir daha dönmemek üzere çeker giderim. Yeni bir dünya, yeni bir hayat başlar benim için...”

“Biz belirsiz, karanlık günlere doğru yuvarlanırken sen her şeye ve geçmişine bir sünger çekip kaçmak mı istiyorsun?”

“Kaçmak istiyorum tabii oğlum. Keşke o iş olsa da kaçsam. Keşke sen de kaçsan...”

“Ben daha okulu bitirmemişim, nereye kaçıyorum.”

“Ben bitirdim de ne oldu? Numan okumadı, bak birahanenin patronu. Daha düne kadar bir şeylerin değişeceğine inanıyordum. Öylesine inanıyordum ki, meydanlarda yürüdüm, bağırdım, antlar içtim, bildiri dağıttım. Sonra ölümler başladı. Ne için bu bilinçsiz kıyım, bu kıran? Böyle söyleyince pasifist oluyorsun, karşı devrimci oluyorsun. Artık kimse ‘kanın yerde kalmayacak’ diye bağırmıyor. Çünkü kan yerde kalıyor. Her gün onlarca kişi ölüyor. Anlamlarını bile bilmedikleri faşist, goşist, oportünist, oligarşi, devrim, karşı devrim, sosyal faşist, burjuvazi sözcüklerini haykıra haykıra ölüme koşuyorlar. Ne bağırmakla bir şey değişti ne de ölmekle değişecek. Öldürmekse bir başka ölmek. Bu böyle gitmeyecek, bir şeyler değişecek ama nasıl değişecek... Toz duman durulduktan sonra başka acılar başlar, yaralar geç kapanır. Değişir, her şey bir gün değişir ama benim ömrüm bunu görmeye yetmez. Ben kendimi kurtarmak, kendi savaşımı vermek istiyorum. Yanlış ya da doğru, benim görüşüm bu.”

Bir süre konuşmadan yürüdüler.

"Dönelim mi?" dedi Tarık.

Cemal bir şey söylemeden döndüler. Tarık, buralardan çekip gitmeyi, dünyanın başka bir ülkesinde yeni bir hayat kurmayı düşünmemişti. O anda bağlarını koparamayacağını, ne kadar büyük acılar çekerse çeksin geri dönmemek üzere bu topraklardan, hatta bu kasabadan ayrılamayacağını anladı.

"Bok vardı kimyaya girecek," diye dişlerinin arasından mırıldandı Cemal.

"En iyisi içmek," dedi Tarık, "şimdi birer cep kanyağı olsaydı nasıl giderdi ama!"

"İçmek... içmek... En kolay yol bu."

Akşam alacasında yeni yeni yanmaya başlayan ışıklarla ilçe bir sis perdesinin gerisinde gibi duruyordu. Her yer, her şey beyazdı. Kar yeniden başlamıştı. Bu kez iri taneler ağır ağır dökülüyordu gökyüzünden.

"Böyle yağarsa iyice tutar."

"Sen yarın nasıl gideceksin?"

"Giderim, yollar açık olur."

Ezan sesini duydular. Kış günü akşam ne kadar çabuk oluyordu.

kimyaya inat, diyordu cemal, kimya olmayan ne varsa...
keşke kanyak şişelerimiz ceplerimizde olsaydı...
isviçre'den bir haber gelse...
keşke kanyak
kimyaya inat

Ya kargalar?

Nasıl da alaycı, kurnaz ve örgütlüydüler. Üstlerinden kara bir bulut gibi, çığlık çığlığa geçip gittiler.

ALTI

Bazı şeyler söylenmeliydi; öyle fısıltıyla falan değil, gür bir sesle, bağırarak söylenmeliydi. Sokaklarda, kahvelerde, lokallerde, içki masalarında, okul kantinlerinde, porno film gösterilen sinemalarda, kiliselerde, sinagoglarda ve camilerde, pazaryerlerinde, tren istasyonlarında, dolmuşlarda, otobüslerde, meyhanelerde, kerhanelerde haykırılmalıydı...

Ama, karabasanlarda olduğu gibi, sesi çıkmıyordu Tarık'ın. Sese dönüşememiş çığlıkların, haykırışların, dövünmelerin saklı kaldığı bir yüzdü onun aynalarda ve su birikintilerinde gördüğü... Kendi sesini tanıyamaz olmuştu. Zorunlu olmadıkça konuşmuyordu. Çünkü kendi sesinden utanıyordu. Kulaklarını tırmalayan yabancı, tiz, korkak bir ses duyuyordu. Bitmek tükenmek bilmeyen istekler, yakarışlar. İçim kupkuru, bomboş, diyordu. Kendine yalan söylüyordu. Söylediği yalana inanıp kendine acıyordu.

Hiçbir şey bilmiyorum, diyordu. Bu da yalandı. *Saat kaç, bir paket Samsun, müsait bir yerde inecek var, borcum ne kadar, iki şişe bira* derken bile zorlanıyordu. Yine o ses, diyordu; tiz, korkak ve yabancı. Birçok şeyi yitirdiğini düşünüyordu.

Günü gününe uymayan düşünceler. Bir gün güçlü oluyordu, bir gün güçsüz; bir gün geçimli oluyordu, bir gün geçimsiz; bir gün cesur oluyordu, bir gün korkak. Kaçmak. Cemal İsviçre'ye kaçacak, bir daha dönmeyecekti. Yaşar, okuldan ve derslerden kaçıyordu. Ertan polisten kaçıyordu. Tarık her şeyden kaçıyordu. Trenler de kaçıyordu; her vagonu kapkara, duman dumana...

Bu işin sonu ne olacak?

Gazeteyi aldı. Kara başlıklı kara haberler. Gazeteden sızan kan ellerine bulaştı. Beşi İstanbul'da olmak üzere on kişi öldürüldü. Sol görüşlü 120 kişinin öldürülmesi ile ilgili liste konusunda soru önergesi verildi. Askeri şûra toplandı. İçinde 151 kişi bulunan bir Pakistan uçağı Mekke yakınlarında düşerek parçalandı. Uçaktaki yolculardan kurtulan olmadığı sanılıyor. Sinema Batı: Superman. Beşinci zafer haftası. M.Brando-S.York-G.Hackman. Yine zorlanacağım. Dişlenmekten tepesi eğri büğrü olmuş

tükenmez kalemi elinde. Gazete okumak ciddi iştir. Önemli haberler daire içine alınmalı, makaleler altı çizilerek okunmalı. Gazete okunmak için alınır. Okunmalıdır. Okunmazsa yaşamdan geri kalınır. Birileri koşaradımlarla geçip gider yanından, hızla bilinçlenerek dünyayı doğru algılar ve değiştirmek için de doğru adımlar atarlar. Gazeteden sonra kitap okunmalıdır. Derslerin, sınavların sırası değildir şimdi. Okunmalıdır.

Okumayacaktı. Bugün de geri kalacaktı yaşamdan. Dün de kalmıştı. Hep geri kalıyordu. Yaşam almış başını gidiyordu. Trenler gidiyordu. Herkes, her şey gidiyordu. Hiçbirine yetişemeyecekti. Sözcükler, anlamsız kara gürültüler olarak dolaşıyordu kafatasının içinde. İçki içip yatmak, kalkmak, okula gitmek, bulaşık yıkayıp çay içmek ve otuzbir çekmekten başka yaptığı bir şey yoktu.

yine yollarda yürürken tedirginliklerinizle birlikte misiniz
önünüzde güzel ve çekici bir kız yürürken neler düşünüyorsunuz
yine kendinize yanıtlayamayacağınız zor sorular soruyor musunuz
yine o sinemalara gidiyor musunuz

Birtakım gizli hazırlıklar vardı ve bunlar hep hazırlık aşamasında kalıyorlardı. Elle tutulacak, gözle görülecek nesnel sonuçlar istiyordu artık, hazırlıklar değil; bilinmeyen sonuçlara doğru gizli hazırlıklar değil...

merkezkaça merkezkaça
her şey bitti
her şey iklim oldu ve tespih çekildi

Tarık, gün ışığı yetersizleşip salon alacakaranlığa dönüşene kadar pencerenin önündeki masada oturdu. Yalnızdı. Kendisini şaşırtan bir çabayla ders çalışıyordu. Yaşar, ayna karşısında serçeparmağı ile bıyıklarını tel tel düzeltip saçlarını da elleriyle tarayarak hazır duruma geldikten, salonda abartılı bir parfüm kokusu bırakıp gittikten sonra gazete okumamış, otuzbir dosyasını çıkarıp çıplak kadın fotoğraflarıyla kendini azdırmamış, yalnızca ders çalışmıştı. Yanı başındaki elektrikli ısıtıcıdan tatlı bir sıcaklık yayılıyordu bedenine. Radyoda tok sesli bir erkek '*Gönül sana tapalı, kapın bana kapalı*' diyordu. Bütün kapılar ona kapalıydı. Mutfakta, çaydanlıkta kaynayan suyun sesi ninni gibi geliyordu. Kalkıp ışığı yaktı. Mutfağa gidip

kendine bir bardak çay doldurdu. Beşinci ya da altıncı çayı. İyice acımış artık. Tek şeker atıp karıştırdı. “Yapılamayacak şey yoktur, yeter ki insan istesin.” Ortaokulda, sınav öncesi gecelerde, annesinin güç vermek için söylediği bir cümle: Yeter ki insan istesin... Dişini sıkarsan bütün derslerini verebilirsin. Dişlerini sıkıyordu. Dişleri sıkılmaktan sıkılıyordu. Teyzesi de yoktu ki ona kesmeşekerleri okusun... Sınav başlamadan hemen önce ağza atılacaktı okunmuş şeker. Ağzından beynine yayılan tat bütün bilgi kanallarını açacak, yanlış yapmasını önleyecekti. Allah zihin açıklığı versin. Amin. Sözlü sınavlarda ise öğrenci düşmanı öğretmenlerin elini, kolunu, dilini bağlama gücü vardı o sihirli şekerlerin. Ortaokulu o şekerlerle bitirmişti. Babası hiç ilgilenmemişti öğrenciliği boyunca. Ne okul aile birliği toplantılarına katılmış ne de veli toplantılarına gitmişti. O yalnızca, gece sokağa çıkmasını, kahveye, oyuna ve sigaraya alışmasını engellemeye ya da en azından geciktirmeye çalışan bir üst-buyurgan olarak görevini yapmış, ama bütün bunları denetleme işini yine annesine bırakmıştı. Öğrenimi ile ilgili yaptığı tek şey yarıyıl ve yıl sonunda karnesine göz atmak, devamsızlığını kontrol etmek, başarısız olduğu derslere rastlarsa gözünün birini kısarak “Bu ne?” diye sormak, ama hiçbir zaman yanıtını beklemeden veliye ait bölümü imzalamaktı. Lisede yitirdiği yılları kuşkuyla izleyen BABA onun yükseköğrenime başladığını görecek kadar yaşayamamıştı. Yaşasaydı da ‘bu çocuk okuyamaz, boşuna uğraşıyoruz’ sabit fikrinden asla ödün vermezdi.

Yeter ki insan istesin BABA. Göreceksin, bütün sınavlarımı verip, okulu bitirip ADAM olacağım. Gülme BABA.

Yorgun gözlerini kaldırıp tül perdenin ardındaki sokağa baktı. Yerdeki karlar ezilip çamur rengi olmuştu ama çatıların üzeri bembeyazdı. Kente, nelere gebe olduğunu bilmediği bir akşam çöküyordu. Gözünün önünde parlak noktacıklar ve keskin çizgiler uçuştu. Yumruklarıyla gözlerini ovdu. Yeter artık. Paketten bir sigara çekip yaktı ve tükenmez kalemiyle bir çarpı işareti daha çizdi kâğıda. Çarpılar çoğalmış gibiydi. Saydı: on beş. Daha gece olmadan on beş sigara. Sınır çoktan aşılmış. Özdenetimde otorite boşluğu. İnsan çalışırken farkında olmuyordu. Akşam. Hüzünlü akşam saatleri. Kendini en yalnız ve savunmasız hissettiği saatler. Kapalı mekânlarda daha da artıyor sıkıntısı. Giyinip dışarı çıksa, evlerine, güvenli

sığınaklarına kaçışan insanların arasında yürüse kendine güveni artacak. Ama çıkmıyor. Elinde sigara, sokağa bakıyor. Yine mi yemek yenecek? Yaşar gelmese, kimse uğramasa bu gece, yemek de yenmese.

Kalkıp tuvalete gitti. Dönüşte mutfağa göz attığında kaynayan çaydanlığı gördü. Altını kapatıp salona döndü. Işığı söndürdü, odaya geçip somyaya uzandı.

Akşam, sesleri bir bir yutarak geceye dönüşüyordu. Bu saate kadar ne Yaşar gelmişti, ne Ertan, ne de başkası. Günün böyle bitmesinden tatlı bir yorgunluk duydu. Yaşar, Asuman'la buluşacağından geç gelirdi. Belki hiç gelmezdi. Ertan'ın nerde olduğunu, ne yaptığını kimse bilmiyordu. Aç değildi, yemek yemeyecekti. Birden odanın ne kadar küçük, duvarların ne kadar kalın olduğunun farkına vardı. Perdeyi aralayıp uzaklardaki gecekonduların kırpışan ışıklarına baktı. Ölümü, korkuyu ve sokak aralarında dolaşan eli silahlı gölgeleri gizleyen, içinde eriten ılık bir uyku hali yayılmıştı kentin üzerine.

Geniş adımlar atıyordu pencereden kapıya, kapıdan pencereye...

canımın sıkıldığını herkesten gizliyorum
gizledikçe bir tuhaf oluyorum

Işığı açıyor. Küçücük bir penceresi olmasına karşın duvarı tamamen kaplayan eski ve yer yer sigara yanığı delikleri olan perdeye bakıyor. Yaşar'ın perdesi. Yaşar'ın annesinin kullanmaktan usandığı, bir öğrenci evine bağışladığı, Yaşar'ın çocukluğunun sindiği gizlerle dolu bir yaşam tanığı...

sıkı sıkı kapadıysam perdeyi korktuğumdan değil. nedensiz. odayı bir deli gibi adımlamam kadar nedensiz. az sonra yaşar'ın annesinin bağışladığı o boktan perdeyi açıp pencerenin önünde canlı hedef gibi dikilebilirim. her şey yapabilirim, ama her şey gibi o da belirsiz. söylenecek tek şey: bir yol aranıyor...

İlk kez görüyormuş gibi bakıyor yerdeki kilime. Yaşar'ın annesinin değil, Tarık'ın annesinin bağışı bu kilim. Sofada seriliydi ortaokula giderken. Lise ikideyken üstüne kusmuştu. İlk kez içki içiyordu, sarhoş olmuştu. Rezalet babasından saklanmıştı. Yatağa, kitaplarının durduğu

köşeye, masadaki çay bardağına bakıyor. Askıda giysileri. Koca bir kent içinde yitip giden, bir türlü göze çarpmayan biçimsiz giysiler; bir de bu giysilere paketlenmiş yalnız ve aşksız bir genç adam.

Can sıkıntısı büyüyor.

Şimdi daha ağır ve emin adımlar atıyor kapı ile perde arasında.

Perdenin arkasında gece var.

kuvvetsiz kollarımda her ne kadar derman arıyorsam da...

“Bu işin sonu ne olacak?” diyor Cemal.

Cemal de onunla birlikte adımlıyor odayı. Seher somyaya uzanmış. Eteği dizinin üstünde, bacakları görünüyor. Ağzında sigara, gözleri küçücük, dudakları ince. En baştan çıkarıcı bakışlarıyla bu yürüyüşü izliyor. Nazan kapının eşiğinde, kaygıyla bakıyor Tarık’a. Kahverengi gözleri çok büyük. Şakağında uzun bir saç tutamı. Arada parmağına dolayıp oynuyor saçıyla. Geniş adımlarla sürüyor kapı-perde, perde-kapı arasındaki gezisi. Numan barabellumunu çıkarıp masanın üzerine koyuyor. Ertan kara kara bakıyor, cepleri mermi dolu.

sen daha okulu bitirmek için çırpınırken...

yaşayabilmek için de... gönlüm kuru... geleceğim belirsiz... kendilerinden ‘yarınlar’ beklenen sahipsizler sürüsünün koyunu...

çırpınırken... ben... okulu bitirmiş ve bir iş bulmak için çırpınırken...

yatağı kurumuş bir derenin yaralı balıkları...

kapılar kapalıysa bile duvarlara tırmanamaz mıyız? demirden dağları eriten birinin öyküsü vardı, unuttun mu?

Adımları daha da büyüyordu. Cemal de daha hızlı yürüyordu yanı başında. Seher çın çın gülüyordu ikisine. Tarık, çoktan kalkıp gitmiş bir trenin ardından bakakalmıştı. Bilet avcundaydı. Bütün dostları kompartımanların penceresinden el sallayarak çekip gitmişlerdi. Cemal de yanındaydı. O da binememişti demek. Boş bir kanyak şişesini trenin ardından savurarak bağırıyordu: Kimyaya inat... Kimya olmayan ne varsa...

Kırat cansız. Kapkara akıyor. Numan’ın barabellumu da kara. Kargalar da öyle. Söyleyin onlara dereleri öldürmesinler. Ölü sular denizlere taşınıyor. Yaşamın beşiği sular da hastalandı. Yaralı körfezler ölüm

döşeğinde; irin ve zehir. Resim defterlerinde mavi boyanmıyor artık denizler. Yalnızca siyahı kullanarak resim yapan çocuklar var; hepsi de sıfır numara tıraşlı...

Gece kuşatmıştı kenti. Dışarıda eski şarkıları mırıldanan bir rüzgâr vardı. Bu bir kuşatmaydı ve gece içerden yıkılmıştı.

gecenin iç düşmanları dokuzuncu dereceden sarhoş bir memurla baba oğul gibi
sarılıp ağlamışlar mıydı
ne olmuştu yaşlı ve çok görmüş bir köpeğin kanlı gözleri önünde
tarık, diyorlardı tarık yirmi üçüncü gönül darbesi bu çok başarısız
ve fısıltıyla ekliyorlardı son derece kansız aynı zamanda diye
uzak bir yerde ağlıyordu yengeç öykünmesi bir memur
hiç altının biri olamamış
tren sürünüp gitmişti
bütün istasyonlarda buruk kutlanıyordu yirmi üçüncü gönül darbesi
öyle diyorlardı kaşlarını diş fırçasıyla tarayan üniformalı buyurganlar ve yardakçıları
yirmi üçüncü

Cemal’le birlikte adımlıyordu odayı. Bu yürüyüşe katılanlar gittikçe çoğalıyordu. Sinema cehennemindeki kadınlar donlarını indirmiş, sakız çiğneyip göz süzerek, arsız arsız gülüp göz kırparak Tarık’ın üstüne geliyorlar, bir ağızdan, dua mırıldanır gibi, sesleri gittikçe yükselerek ‘gel düz bizi, gel düz bizi’ diyorlardı. Kapı kırılarak açılıyordu. Ertan! Elinde kocaman bir silah, gözleri çakmak çakmak. Duvarlara ve Yaşar’ın annesinin bağışladığı perdeye ateş ediyordu. Ne Cemal, ne kalabalık, ne de sinema cehennemlerindeki kadınlar kalıyordu.

seher seher değil de istanbul’daki nazan
ama yanı başında çaresiz adımlarla kimyaya karşı cemal
cemal’e karşı kimya
ve bir çingene’nin kemanı ya da kâtip arzuhalim yaz yâre böyle
gece kazandı kazanacak
ve işte DİNAMİT KAHKAHALARI

O da her şeye gülme yaşındaydı. Hiç büyümeden de hep o yaşta kalabilecek miydi? Bir gün o gülmeler uçup gidecekti dudaklarından kuşkusuz, her şeyi, her şeyi unutup içki kokan bir adam tarafından bir eve zincirlenecekti belki; belki de kuruyup büzüşecekti dudakları, yüzü, elinin derisi ve memeleri. Gençliğe ve güzelliğe düşman bir cadı olarak ölüp unutulacaktı. Ama şimdi incecik dudaklarını gerip düzgün ama yeterince beyaz olmayan dişlerinin büyük çoğunluğunu göstererek gülüyordu. Çın çın kahkahalar atıyordu. Gözleri küçülüyor, iyice küçülüyordu. Şirin görünmek, beğenilmek içindi her şey. Evet evet, ayna karşısında günlerce sınanmış gülücüklerdi bunlar. Şu anda yüzünün aldığı görünümü en küçük ayrıntısına dek ezbere biliyordu. Oysa, deneyimsiz ve cinsel acılar çeken biri için –Tarık için sinema cehennemleri için– bu tür oyunlara gerek kalmadan, uçuk ve uzak bir gülüş bile ummadığı biçimde etkili olabilirdi. Geceleri Tarık'ı yatağında kızgın bir kedi gibi döndürüp duran, olmadık düşler kurduran, ulaşılması çok yakın olmasına karşın bir türlü ulaşılamayan bir varlıktı Seher. Aklını başından alan bir sevgili, hâlâ inanılamayan bir düş.

Emek Kafe'de baş başa oturmalardan, el ele tutuşmalardan iyice gerilmişti. Seher'in de gerildiğini, sevişmek istediğini (öyle ya, kenetlenmiş ellerinde parmaklarının oyunu ikisini de baştan çıkaran huzursuz sevişme provalarıydı) ama bunu bilinçli olarak uzattığını sanıyordu.

Seher sonunda razı oldu. Araya 'Yaşar ve Asuman da olursa' koşulu eklenmesine karşın sonuç Tarık için büyük bir zaferdi. Bir cumartesi öğleden sonra için sözleştiler. Bu buluşmanın adı da kondu: arkadaşlığımızı kutlamak ve sürekli kılmak. Seher ısrarla "Ama Asuman da gelirse," diyordu. Korkuyor muydu? Kendini naza mı çekiyordu? Belki de hafif bir kız olmadığını göstermek istiyordu.

"Niye olmasın," demişti Yaşar, "hep birlikte yer içeriz. Sonra da sizi yalnız bırakmanın bir yolunu buluruz." Gözünü kırpıp parmağını şakağına dayayarak söylemişti bunu; ondan sonrasını sen bilirsin, demek istiyordu.

Bilirdi. Bilirdi de, bakalım böyle bir akşam gerçekleşir miydi? Tarık ne zaman bir şeyi çok istemişse, hesapta olmayan aksilikler nedeniyle gerçekleşememişti.

Cumartesi iple çekilmiş, cuma akşamından banyo yapılıp temiz çamaşır giyilmiş, sabah tıraş olunup koltuk altlarına bol bol Yaşar'ın kokusundan sürülüp kusursuz biçimde bu büyük güne hazırlanılmış, benlik ve güven savaşı ağır bastığından sınavlar yok sayılmıştı.

Küçük ama mutlu bir oyun, evcilik gibi bir şey. Küçükken evcilik oyunu oynamamıştı. Ayıptı. Kızlar kızlarla oynardı, oğlanlar oğlanlarla. Kızlarla oynadığı için bir çocuğun adı Kız Ömer'e çıkmıştı. İlkgençliği de kız arkadaşsız geçmişti. Saçları sıfıra vurulmuş ortaokullu Tarık başını kaldırıp da hangi kıza bakabilirdi? İlkokuldan sonra okumayıp sanat öğrenmek için terzilerin, berberlerin, kaportacıların, marangozların yanında çıraklığa başlayan arkadaşları saçlarını ıslatıp yana tararken, pantolonlarının arka cebinde ayna ve tarak taşırken, pazar günleri süslenip mahalle aralarında dolaşarak olmadık aşk serüvenlerini bire bin katarak anlatırlarken çıplak kafalı Tarık ne yapabilirdi? Yıllar sonra, büyüyünce oynayacaktı demek.

yanlış olacaktı yanlış olacaktı
ağzına dolan bıyıkları
satır altları çizilerek okunan kitaplar
ve dünyayı değiştirmenin türlü yolları aranırken
ve bu uğurda başkaları ölürken belinin derdine düşmek
yanlış olacaktı yanlış olacaktı

Kızlar gelecek diye köklü bir temizlik yapmışlardı. Kirli çamaşırlar saklanmış, kitaplar düzenlenmiş, toz alınmış, bulaşıklar yıkanmıştı. Yine de evi dağınık bulmuşlardı. Seher'le Asuman 'açlıktan öldükleri' için hemen mutfağa geçmişlerdi. Seher patates kızartırken (tava da 'rezalet' bulunmuştu) Asuman kıvırcık yapraklarını musluğun altında yıkıyordu. Tarık, eşine mutfakta yardım eden koca görevini üstlenmiş, zeytinyağlı yaprak sarması konservesini bıçakla açmaya çalışıyordu.

"İşte o aletten yok," diyor Asuman'ın sorusu üzerine.

"Aman dikkat et, elini melini kesersin."

Asuman'ın alnında iki-üç çizgi Tarık için birikiyor: Elini kesersin!

Büyük kentte doğmuş ve hep büyük kentlerde yaşamış varlıklı bir ailenin kızı Asuman; giyiminden, konuşmasından belli. Ama taşranın bütün

izlerini taşıyan Seher'le arkadaş. İkisini yan yana getiren ortak noktayı bulamıyor Tarık. Koşulların dayattığı köksüz bir arkadaşlık onlarınki.

"Alışkınız," diyor Tarık.

"En kısa zamanda bir konserve açacağı alıp hediye edeceğim."

Asuman bugün alabildiğine dişiydi. Saçları dümdüz, omuzlarına dökülmüş, gözleri her zamankinden iri ve kara. Köşeli çenesi, kırmızı yanakları ve gülmeye hazır geniş ama biçimli ağzı, dümdüz dişleri, gözkapaklarının uçuk mavi farı... Kırmızı bir kazak giymiş. Daha önce de onu bu kazakla görmüştü Tarık. Çok yakıştığını düşünmüş, ama bunu ona söylemeye çekinmişti. Asuman'dan değil de Yaşar'dan çekinmişti. Bozulabilirdi. Göğüsleri kazağı germiş, iyice belirginleşmişti. Dönüp durdukça ya da bir şey almak için uzandıkça siyah eteğinin yırtmacından dolgun bacakları görünüyordu.

Salata için havuç rendeliyor Asuman. Bileğindeki gümüş künye rende boyu gidip gelen eliyle sallanıyor. Pürüzsüz ve güzel elleri var. Bu sevimli, bakımlı eller yaz kış sıcak olmalı. Onu ilk kez bu kadar yakından inceliyor. Şakalaşarak iş yapan kızlar bunun farkında değiller.

Yaşar bakkalda, ekmek ve şarap alacak.

Tarık, cinsel acılar çektiği bu çatı altında, bu mutfakta iki dişiyle baş başa...

"Ayy-yi," diyor Asuman, "of yaa, olmadı işte." Dolgun bacaklarının üstünde sekiyor. Kolları kazık gibi iki yanında, yumruklarını sıkmış çocukça bir şımarıklıkla bakıyor.

"Olmayan neymiş?"

"Salata ya... Şuna bak, beceremedim."

"Sen buna kötü mü diyorsun?"

"Salatan harika kızım," diyor Seher, "patateslerin bir bölümü yandı, bir bölümü de çiğ kaldı."

"Her şey çok güzel," diyor Tarık, "harika bir sofra donatacağız."

Yine dudaklarında genişleyen bir gülüş, yine düzgün dişler.

Seher'in tavaya attığı patatesler büyük bir cayırtı koparıyor. O da ayy diye bağırıyor. Eline kızgın yağ sıçramış. Sonra da gülmeye başlıyor.

Tarık konservenin kapağını açıyor; elini bile kesmeden, başarıyla. Asuman alkışlayarak kutluyor onu. Oysa küçük bir çizik, küçük bir kanama nasıl da iyi olurdu. Yapmacık bile olsa Asuman'ın üzüldüğünü görmek, alnında kendisi için biriken kaygı çizgilerini izlemek, kanayan parmağını

onun sıcak parmaklarına teslim edip kâğıt mendille sarmasını görmek isterdi. Belki de tütün basarlardı. Tarık paketinden bir sigara çıkarıp parçalaması için Asuman'a uzatırdı. Asuman, karısının eski bir arkadaşıdır ve birkaç gün onlarda kalacaktır. Tarık ona, karşı konamaz bir istek duymaktadır. Bir yandan da usta oyunculuğu ile Seher'de hiçbir kuşku uyandırmamayı başarır. Aslında bu kadar özen göstermese bile karısının kuşkulanacağı yoktur; çünkü kocasını iyi tanımakta, ona güvenmekte ve sevmektedir. Seher, kocasının kopası kafası içinde dönüp duran zehirli yılanlardan habersiz, gülerek çalışmakta, bir yandan da arkadaşıyla eski günleri anmaktadır. Tarık'ın kaçamak bakışları Asuman'ın memelerinde ve bacaklarındadır. Kafası ise kovmaya çalıştığı düşsel birleşmeler, sinema cehennemlerindeki arsız görüntülerle doludur.

Zil sesi.

Kızlarda küçük bir tedirginlik.

"Yaşar'dır, ben bakıyorum."

Kapıyı açıyor. Yaşar. Elinde ekmek, naylon torbada şaraplar, biralar.

"Öbür sokaktaki bakkala gittim, bizimkinde kırmızı şarap kalmamış."

Tarık'a göz kırpıyor. Yaşar'ın ucuz şarap bulmak için dolandığını hemen anlıyor Tarık.

Tabaklar taşınıyor derslerin, sınavların ve geleceğin harcandığı masaya. Salata, patates tava ve konserve konuyor. Şarap için su bardakları getiriliyor. Ekmek kesiliyor.

Teypte, Yaşar'ın doldurttuğu kasette Ajda Pekkan, Tanju Okan, İskender Doğan, İlhan İrem şarkılarını söylüyorlardı. Sağlığa, sevgiye ve mutluluğa diyerek şarap bardaklarını kaldırmış, hafifçe birbirine dokundurmuşlardı. Seher ilk yudumda başını titreterek yüzünü buruşturmuştu. Ardından, her beklenmedik olayda kullanılan "ayy!" haykırışı ve sinir bozucu bir gülme nöbeti. Asuman da gülmeye başlamıştı.

"Ne oldu kız?"

Seher utanmış, eliyle ağzını kapatarak, "Şaraba pek alışkın değilim," demişti.

"Bira alalım."

"Yok yok, alışırım. İlk yudumda hep böyle oluyor."

"Üzerine biraz kola koyalım, daha rahat içersin."

Seher'in şarabına kola katılmıştı.

Tarık, Asuman'ın salatasını övüyordu. Patatesler de harikaydı. Ellerinize sağlık.

"Dalga geçme," demişti Asuman.

Şarabın markasına bakıp gülüyordu Seher.

"Öküzgözü... Bu ne biçim isim, başka bir şey bulamamışlar mı?"

Bakışları kışkırtıcıydı. Yanakları pembeleşmişti. Şarabı en hızlı o içiyor, bardağı boşalır boşalmaz yenisini istiyordu. Artık kola da karıştırmıyordu. Deneyimsiz içicilerin telaşı vardı, ilk bardağın ardından gelen tatlı sarhoşluğu korumak ya da artırmak istiyordu. Bunun sonunun kötü olduğunu biliyordu Tarık. Bozulacak, gidip kusacak, sonra da sızıp uyuyacaktı. Ona daha az şarap vermeye özen gösteriyordu. Asuman da devreye girmiş, şarabın çok yavaş içilmesi gerektiğini söylemişti.

"Bak işte böyle, yudum yudum."

"Tamam canım, senin gibi, yudum yudum."

Tarık'ın duvarlara yapıştırdığı, güçlendirici sözleri ve şiirleri yazdığı kâğıtlara bakıp gülüyor şimdi Seher.

"Şiir de yazıyorsun demek?"

Yaşar eyleme geçmişti bile. Onlara da yol göstermek için kolunu Asuman'ın boynuna dolamış, kulak memesini ağır ağır okşuyordu.

"Şiir de yazar, resim de yapar... Ama bakmayın, son derece alçakgönüllü bir arkadaştır."

Tarık sıkılıyor. Bardağına uzanıyor. Yarısına kadar dolu şarabı bir yudumda içiyor. Asuman da gözlerini büyük büyük açmış, daha dikkatli bakıyor Tarık'a.

"Bunları sen mi yazdın?"

"Hepsini değil," diyor Tarık. Sigara yakıyor. "Yaşar'a bakmayın siz. Benimki çocukça bir heves. Yazdıklarım şiir değil, rezalet."

Seher çın çın gülmeye başlıyor yine.

"Rezilliklerin he! Bize rezilliklerinden birini okusana... hadi, n'olur..."

Tarık başını iki yana sallayıp gülümsüyor. İşte yine oyunlar, yine saçmalıklar... iyi ki şarap var ve iyi ki şarap beyninin bir bölümünü uyuşturmuş durumda.

"Okuyamam, kafanızı takmayın onlara."

"Rezilliklerimizin şerefine," deyip bardağını kaldırıyor Asuman. İçiyorlar. Tarık Seher'e bakıyor ve bu kız kesin kusar, diye düşünüyor, kusar ve her şeyi berbat eder.

rezilliklerin şerefine
sinema cehennemlerinin şerefine
biraz sonra kapı açılacak ve eşikte nazan belirecek
şarap bardakları donup kalacak havada
tarık'ın ağzı ensesine doğru kayacak çarpılacak
cin değil nazan çarpması
ne üç kulhüvalla para edecek ne de elham

cinlerin üstüne gece işersen yani görmeden işersen nasıl göresin ki cinler görünmez o zaman çarparlar insanı yüzün modern resme döner ama nazan çarpınca daha kötü olur

benim için üzülmüyorsun değil mi baba

korktuğum şeyler olmayacak nazan yalnızca koca eşşek deyip gidecek baba

o kadar
koca eşşek

ya da kapı küüt diye duvara vurduğunda koltuğunun altında tomar tomar afiş ve bildirilerle ertan girecek içeri ve önemli haberler vermek için kısılmış gözleri birden parlayacak ve tühh diye orta yere tükürecek zor kaçtım ellerinden bütün mahalleyi çevirmişler az sonra burayı da basabilirler

nazan kapıyı çarpıp gittikten sonra tarık küçük düşecek bir kez bile öpemediği seher'in karşısında

Asuman'ın gözleri iyice kısılmıştı. Kulak memesi okşandıkça iyice gevşiyor, kendini salıyordu. Pembeleşmiş yanakları, hülyalı bakışlarıyla hiçbir şeye karşı çıkamazdı artık. Müziğe, başını hafifçe sallayarak eşlik ediyordu. Şarap bardağına uzandı. İçmeyip dudaklarını ıslattı yalnızca. Yaşar'ın kulağına fısıldadığı şeye kahkahayla güldü. Eliyle Yaşar'ın dizine vurdu.

Seher bardağını kaldırıp "İçelim!" diye haykırdı. Seher için içtiler. Onun bardağının dibinde bir parmak şarap kalmıştı, hepsini içti. Asuman'ın dudağının kıyısından ince bir şarap çizgisi çenesine doğru iniyordu. Elinin tersiyle sildi.

Yaşar fotoğraflarını gösterecekmiş, yan odada, onun için kalktılar. Asuman parmak uçlarında yükselip bedenini geriye doğru esnetti.

"Ne çok yemişim," dedi, "patlayacağım."

Çıkarlarken Yaşar'la Tarık göz göze geldiler. 'Herkes işine baksın' der gibi bakmıştı Yaşar.

"Şu teybe neşeli bir şeyler koy," diyor Seher.

Oyun havalarını koyuyor. İşte baş başalar. Hiçbir aksilik çıkmadan bu noktaya dek geldiler. Kusmasa bari. Yüzüne bakıyor, öyle bir belirti yok. Şimdi nasıl bir başlangıç yapmalı, diye hızla karmakarışık şeyler düşünüyor. En büyük korkusu 'kendine gel' ya da 'saçmalama' türünden bir tepki. Seher sigara paketine uzanıyor, birer tane yakıyorlar. Kıvrak oyun havalarına oturduğu yerden omuzlarını oynatarak katılıyor Seher. Tarık ise çatalıyla şişeye vurup tempo tutuyor. Ortam bayağılaşmaya başlıyor gözünde. Hiçbir şey olmayacaktı işte; hiç-bir-şey. Sigara dumanını Tarık'a doğru üfleyen Seher onun bir adım atmasını bekliyor. Ama tutulmuş kalmış, bardağına şarap dolduruyor. Yaşar'ın odasında neler döndüğünü düşünüyor. Biz fotoğraflara bakacağız. Asuman ve Yaşar. Nasıl da pişkindiler. Tarık ise çatalıyla şişeye vuruyor.

Birer yudum daha şarap içiyorlar; yılışık yılışık bardakları birbirine vurarak, içtikten sonra alınlarını birbirine değdirip kahkahalarla gülerek.

Seher masadan kalkıyor. Oynayacak. Kalkarken de bir şişe dengesini yitirip masaya, oradan da yere, kilimin üstüne düşüyor.

"Sarhoş falan değilim haa..."

"Değilsin tabii, sarhoş olan şişe."

Ellerini başının üstüne toplamış, kalçalarını şaşırtıcı bir biçimde sallayarak kıvrak bir biçimde oynuyor. Gözlerini süzerek bakıyor Tarık'a. Bu gösteri senin için, diyor. Seni arzuluyorum, diyor. Koca sarhoş, yani koca eşşek –senden daha sonra af dileyeceğim Nazan, ama şimdi aramıza girme– el çırpıyor ve sigara içiyor. Seher'in bir yandan oynayıp bir yandan da parmaklarını avcunun içine doğru açıp kapayarak 'gel, gel' demelerine dayanamayıp kalkıyor. Onu tanıyanların görmeden inanamayacakları bir şeyi yapıyor; bir kızla karşılıklı oynayıp göbek atıyor.

Yoruluyorlar.

Birer yudum şarap. Uzun bir bakışma. Müzik değişiyor. Paul Mauriat kasetini koyuyor Tarık. Dans etmeye başlıyorlar. Dans etmiyorlar da sıkı sıkı sarılmış sallanıyorlar. Seher başını Tarık'ın omzuna yaslıyor. Tarık saçlarını okşuyor Seher'in, eli boynuna, ensesine, kulak memesine gidiyor. Seher başını kaldırıp Tarık'ın gözlerine bakıyor. Çok yakın plandan, çok

çarpıcı bir bakışma bu. Gözleri şehla, neyi beklediği çok açık. Üst dudağını öpüyor Tarık, o da alt dudağını kavrıyor. Çılgın gibi öpüşmeye başlıyorlar. O anda ayakları yerden kesiliyor Tarık'ın, başı dönüyor, bir boşluğa hızla yuvarlanıyor. Seher'in yönetimine bırakıyor kendini. Dur, deyince duruyor. Elimi tut, deyince elini tutuyor. İçerideki somyaya doğru yürüyünce peşinden gidiyor. Somyanın başında bir süre ayakta öpüşüyorlar. Seher durmaları gerektiğini belirtince duruyorlar.

Seher somyaya oturuyor. Göğsü hızlı hızlı inip kalkıyor. Eliyle saçlarını düzeltiyor. Tarık da yanına oturuyor. Elini omzuna atınca hafifçe yana çekiliyor. "Yapma," diyor. Tarık şaşırıyor, ne söyleyeceğini bilemiyor. Az önce ateşli ateşli öpüşüyorlardı, ne olmuştu birden.

Yanlış olmuştu işte. Acele etmişti ve yanlış olmuştu.

"Kaç kızı getirdin bu eve?"

Bunu sorarken önüne bakıyor Seher. Tırnağı ile öbür parmağının tırnağını çiziktiriyor.

"Hiç," diyor Tarık, "ilk sen geliyorsun."

"Safım değil mi? Hemen inanacaktım."

"İster inan ister inanma, ilk sen geldin bu eve."

İlk sen geldin Seher. Nazan'dan sonra öptüğüm ikinci kızsın. Buna inanmayacaksın, bu yaşıma kadar bir kadınla yatmadığıma ise hiç inanmayacaksın.

Seher omzunu silkip önüne bakıyor. Bir süre konuşmadan oturuyorlar. Birden çok savunmasız, cinsellikten arınmış buluyor onu. Elini dostça omzuna atmak, ona sarılmak istiyor. Tepkisinden çekindiği için, yanına biraz daha yaklaşmayı deniyor. Seher ses çıkarmıyor. Bu kez, elini omzuna atacak cesareti buluyor. Başını kaldırıp dans ederlerken baktığı gibi bakıyor Seher. Dudakları istekle titriyor, gözleri yine şehla. Birden kollarını Tarık'ın boynuna doluyor ve öpmeye başlıyor. Çok uzun, çok istekli öpüşüyorlar. Tarık onun boynunu öperken kulağına 'canım' diye fısıldıyor. Sesi, 'canım' demesi daha da baştan çıkarıyor Tarık'ı. Somyaya uzanıyorlar. Başka bir yüz, başka gözler, kabarmış başka dudaklar var şimdi Tarık'ın karşısında. Bacağını bacaklarının arasına sokmasına hemen tepki gösteriyor Seher. "Yaramazlık yok," diyor. Elini kazağının altına sokup tenine, sutyenin

üstünden memelerine dokunmasına ses çıkarmıyor. Belden aşağısı kesinlikle yasak. Bir süre sonra kazağını çıkarıp sutyeniyle kalıyor Seher. Tarık da üstünü çıkarıyor. Sutyeninin kopçalarını açmaya çalışıyor ama beceremiyor.

Pantolonlarını çıkarmadan, öpüşüp birbirlerini okşayarak sevişiyorlar. Tarık ilk kez bir kızla öpüşürken boşalıyor.

YEDİ

Kantinde kavga çıkmadan bir saat kadar önce duyuldu kara haber. Gece çatışma olmuştu. Saat kaçta ve nerede olduğunu bilen yoktu; kimileri köprübaşında diyordu, kimileri de sabaha karşı yurtlara yakın bir yerde. Bir kişi ölmüştü, biri ağır olmak üzere iki de yaralı vardı. Çatışmadan sonra üç kişi yakalanmış. Biri Ertan'mış, hem de silahıyla birlikte. Tarık duyunca irkilmişti. Dizlerine doğru çekilen can suyunun ılık ve bitkin dalgalanmasını hissetmişti. Tuz parça olan kristal bir vazo, bir yardan aşağı doğru yuvarlanan yolcu dolu bir otobüs, yangın yerinin çığlıkları, gittikçe yayılan, pıhtılaştığı oranda akışı yavaşlayan kan gölü hızla büyümüştü kafasında.

Olduğu yere çöktü. Biliyordu. Günlerdir bu kara haberi bekliyordu. Ertan'ın cebinde oynadığı mermilerden biri mi can almıştı? Yakalanan Ertan değil de kendisiydi. Her şey bir anda bitmiş, yaşam anlamını yitirmişti. Yakalamaya çalıştığı treni göremeyecekti bir daha. Yalnızca sesini, uzak, yakaran ama onu çağırmayan sesini duyacaktı. Kararlı bakışlı, gür bıyıklı Ertan içerdeydi şimdi. Soğuk bir odada yapayalnız. Dehşetle açılmış gözlerini görüyordu; kafası karmakarışık, çaresiz. Önündeki günler çok karanlık, çok belirsiz. Uyuyabilirse, biraz olsun uyuyabilirse, uyandığında, gözlerini açtığında her şeyin kötü bir düş olduğunu sanabileceği o çok küçük zaman parçası, sonra o soğuk oda. Her şey çok daha korkunç gelecekti o zaman. Uyumasa, gerçeği kabullenene kadar uyumasa.

Ortam tel gibi gerilmişti. Konuşmalar, gülüşmeler birden kesilmiş, kantine uğursuz bir hava çökmüştü. Masalarda kızlı erkekli gruplar kafa kafaya vermiş fısıltıyla bir şeyler konuşuyor, abartılarak büyüyen haberler hızla yayılıyordu.

Bizimkiler afiş asarken pusuya düşürülmüş, deniyordu.

Ölen Hakan'mış, deniyordu.

Ertan da yaralıymış, deniyordu.

Hayır, hayır, deniyordu, ölen onlardanmış. Hakan'ın bir şeyi yokmuş, kaçmış.

Yeni bir haber, bisküvi fabrikasının orada, yazıdan dönerlerken karşılaşmışlar, diye yayılıyordu. Bir değil, iki ölü varmış.

Bir başka haber ise, Sanayi Mahallesi'nde olmuş, ölen falan yokmuş diye bütün haberleri yalanlıyordu.

Her kafadan bir ses çıkıyordu.

Kırat dışarıda kapkara ve pislik içinde akıyordu.

Yaşar duymuş muydu?

Tarık da, geceki çatışmanın içindeymiş gibi dehşete kapılıyor. Kentin kör bir noktasında can pazarı yaşanırken o ne yapıyordu? Belki tasasız ve mutlu bir gülücükle çay yudumluyor ya da Seher'le seviştikleri somyaya uzanmış düşler kuruyordu. Belki de derin bir uykudaydı. Dışarıdaydı. Ellerinde boya kovaları, fırçalar yürüyorlardı. Bir silah sesi gecenin sessizliğini bozuyordu. Ardından bir cayırtı kopuyordu. Tarık bir apartmanın kapı boşluğuna sığınmış ateş ediyordu. Bir gövde kıvrılıp bükülerek yere düşüyordu. Ağır çekim bir film karesi gibi yineleniyordu görüntü. O gövdenin yere düşmesi bitmiyordu. Sonra koşuyordu, ardında polisler. Her adımda biraz daha yaklaşıyorlar. Omzunu bir el kavrıyor sonra. İşte her şey bitti! Sorgulamalar. İşkenceler. Nezarette geçen dehşet dolu anlar...

Ertan'ın silahından çıkan mermi mi?

Cebinde leblebi gibi oynadıklarından, '*bunlar burjuvazinin beynini patlatmak için*' dediklerinden biri mi?

Ertan da ölebilirdi. Karşılıklı mermi yağdırmışlar birbirlerine. Kimin kimi vurduğu belli değil.

Kantinde ani bir sessizlik oldu. Hoş olmayan, olağandışı bir sessizlik. Tarık kapıya doğru baktı; üç kişiydiler, ellerindeki tespihleri çevire çevire masaları süzüyorlardı. Az sonra bu sessizliğin bozulacağını, bir şeylerin dağılıp kırılacağını herkes anlamıştı. Kapıdaki üç kişi, avını kollayan bir kedinin kıpırtısız gerilimi içindeydi. Gözlerini kısmış, acımasız bakışlarını masalarda gezdirip karşılarındaki gücü anlamaya çalışıyorlardı. Başka bir zaman olsa, Tarık'ın midesinden sıcak bir top yumağı boğazına doğru yükselirdi. Şimdi ise hiç aldırmıyor. Bela kapıdaydı işte. Dizleri titremeye başlamıştı. Herkes tetikteydi. Gelenlerin üç kişi olmadığı, dışarıda onlarca kişinin daha beklediği duruşlarından belliydi.

Çekik gözlü, kısa saçlı, sarkık bıyıklı olanı,

"Akşam bir arkadaşımız kahpece öldürüldü!" diye haykırdı. Heyecanlıydı. Kalınlaştırmaya çalıştığı sesi titriyordu.

"Şimdi herkes dışarı çıkacak! Kantini boşaltacaksınız. Eğer karşı koymaya kalkan olursa..."

Sözünü tamamlayamadı. Eğilmeseydi, nereden atıldığı belli olmayan bir şişe kafasını parçalayacaktı. Sessizlik birden bozuldu.

"Kahrolsun faşizm!"

Çığlıklar, sloganlar, küfürler arasında kantinin camları büyük bir gürültüyle yere indi. Bir anda yirmi-otuz kişilik eli sopalı bir grup içeri girdi. Tarık'ın gördüğü bir kördövüşüydü. Kızların bağırışları kulaklarını tırmalıyordu. Elleriyle korumaya çalıştığı yüzü kan içinde biri dizüstü çökmüştü. Sessiz bir panik içinde miydi, yoksa 'anam anam' diye inliyor muydu? Tarık, korunmak amacıyla kavradığı, ama kendisini koruyacak bir biçimde tutamadığı sandalye ile taşlaşmış gibi olduğu yerde kalmıştı. Kime karşı ve nasıl korunacağını da bilmiyordu. Sopalar inip kalkıyor, zincirler havada dönüyordu. Uçuşan şişeler, yaprakları hışırdayarak çırpınan kitaplar, ayakkabılar. Bir kız yüzükoyun yerde yatıyordu. Başına sert bir cisim çarptı. Sandalye bacağı mı, ciltli kalın bir kitap mı, bardak mı? Önce ne olduğunu anlayamadı, başı döndü. Ona doğru gelen birine savurdu sandalyeyi. Ona vurdu mu, vuramadı mı anlayamadı. Belki saldırganlardan biri de değildi. Üzerine koşuyordu... Eliyle başını yokladı. Kan akıyordu. Yaralanmıştı. İçinde giderek büyüyen bir panik. Parmaklarına kan bulaşmıştı. Olduğu yere yığıldı. O anda silahlar patladı. Öldüresiye bir dövüş değildi de, bir savaş filmiydi. Bir oyundu. Mantar tabancaları ile birbirlerini korkutmaya çalışan bıyıklı çocuklar. Bunlar burjuvazinin beynini patlatmak için. Çığlıklar, küfürler. Kaç kişi ölmüştü acaba bu patırtıda. Hepsi, herkes bir okul kantininde öldüler. Önce kıyasıya dövüldüler, sonra kurşunlandılar. Yığılıp kaldığı yerde kıpırdayamadan sonunu bekliyor. Az önce bir masada oturan, yanındakilerle fısıldayarak konuşan biri (kısa, fırça gibi dik saçları, küt bir burnu, kalın bıyıkları vardı; her yerde görüyordu onu) diz çökmüş, sol elini sağ koluna destek yapmış ateş ediyordu. Yüzü bembeyaz bir kız duvara iyice yapışmış, olanlara dehşetle bakıyordu. Bir mermi beynini dağıtmazsa, bugünü hiç unutmayacaktı o kız. Gözleri, özellikle gözleri... gördüklerine bir türlü

inanamayan kocaman gözleri... yanına gitse, kolundan tutup yere yatırsa, ‘Ölmek mi istiyorsun!’ diye bağırsa. Öl-mek-mi? Ama başını kaldıramıyor.

Dışarıda panzerin sinir bozucu sesi, haykırışlar... her şey çok kısa bir zamanda olmuştu. Kısa boylu ve fırça gibi saçları olan militan sütunlardan birini kendine siper etmiş yeni bir şarjör sürüyordu tabancasına. Kız duvara çakılı bir resim gibiydi. Az sonra polisler dolacaktı içeri.

Kantine birileri girmişti az önce. Üç kişiydiler. Kantini boşaltın demişlerdi... bir arkadaşımız kahpece...

Ertan silahıyla birlikte... Bunlar burjuvazinin beynini patlatmak için... Belki de onun silahından çıkan bir mermi... Kanlarına kan istiyorlardı... Sonra taraflar hızla toplanarak cephelere ayrılmışlar ve kıyasıya vuruşmaya... Sert bir cisim. Kafası kanıyordu. Kantin savaş alanına dönmüştü, her yerde kan vardı. Silah seslerinden çok panzer sirenleri ürkütmüştü Tarık’ı. Paniğe kapıldı, vızıldayan mermilerin arasından fırladı, pencereye doğru koşmaya başladı. Biri ayaklarına sarılınca yere kapaklandı.

“Manyak mısın lan!” diye bağırdı onu düşüren kişi. “Nereye koşuyorsun, geberip gideceksin.”

“Kapana kısıldık, asıl burada gebereceğiz.”

“Asıl onlar kapana kısıldı, dışarıdan destek geldi.”

“Sirenleri duymuyor musun?”

“Duyuyorum. İkinci kattan kucaklarına mı atlayacaksın? Otur oturduğun yerde.”

“Bunlar... Bunlar var ya, hepsi aynı soyun boku.”

Polis minibüsüne doldurulan yaralılar hastaneye götürülüyordu. İki kişi ambulansa kondu. Durumları ağır olmalıydı. Duvara yapışan kız da minibüsteydi. Hiçbir şey anlamadan büyük gözlerle çevresine bakıyordu. İtile kakıla acil servise sokuldular. Kapı polisten bir duvardı. Tarık, ayakta tedavi görenler arasındaydı.

“Arkadaşın kulağından kan gelmiş.”

“Hayır hayır, başındaki yaradan sızan kan o.”

Yeni yeni acısını duyuyordu. Üşüyordu.

Yarası temizlenip başına dikiş atıldı. Doktorlar, birkaç yaralının hastanede yirmi dört saat gözetim altında tutulması gerektiğini söylediler. İşi biten yeniden minibüse götürülüyordu.

En kötüsü sigarasızlıktı. Bir tane, yarım tane, hiç olmazsa bir dumancık sigara olsaydı bütün bunlara katlanmak çok daha kolay olacaktı. Başının bir bölümünde saçları yapış yapıştı. Başına çarpan bir tahta parçası olmalıydı. Neden kafa filmi çekmemişlerdi? Beyin kanaması geçirirse ne olacaktı...

Bir yudum çay ve bir duman sigara...

“Vanlıyam.”

“Ne demek ‘Vanlıyam’ lan, ayı oğlu ayı! Bir de mektep okuyorsunuz, önce konuşmasını öğrenin. Göt herifler, konuşmasını bilmiyorlar, memleketi kurtarmaya kalkmışlar. Vanlıyım diyeceksin, tamam mı? Van-lı-yım. Hadi söyle bakalım.”

“Vanlıyam!”

Tekme, tokat, küfür.

“Lan seni anandan doğduğuna pişman ederim, orospu çocuğu. Dalga mı geçiyorsun benimle?”

Tarık, ağzından tükürükler saçarak bağıran adamın arkasındaki duvara, olanları bir çerçevelik alandan izleyen Atatürk portresine bakıyor. Sonra başını yine önüne eğiyor. Botları çamur içindeydi. Yeniden başını kaldırıp Atatürk’e bakacak gücü kendinde bulamıyordu.

“Sen yapmadın, o yapmadı... Kim harabeye çevirdi lan kantini, camları, çerçeveleri, sandalyeleri kim parçaladı he?”

Vanlı, copu baldırlarına yedikçe geriye doğru bükülüp acıyla haykırıyordu.

“Silahı ne yaptın?”

“Benim silahım yok! Vallaha da billaha da yok.”

“Yüzüme bak, yüzüme!” diye haykırıyordu kara bıyıklı, gözlerinden şimşekler çakan adam.

Tarık da herkes gibi önüne bakıyordu. Sıra kendine geldiğinde, acımasızca vuran, söven, aşağılayan adamın gözlerine bakacaktı. Ey Türk gençliği... Türk gençliğinin birinci görevini alanlarda haykıran boyun damarları kabarmış bir genç... Hayır, hayır, beden eğitimi öğretmenleri 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı’nda konuşuyorlar: Gençler, diyorlar... Yarın bu vatan, diyorlar...

Başındaki yara zonkluyor.

Saatler ilerledikçe Tarık'ın heyecanı yatışıyor. İçinde bulunduğu ortamı anlamaya, ona uyum sağlamaya ve sopa yemeye hazırlanıyor. Karnı acıkmaya başlamıştı. Buraya ne zaman getirildiklerini tam olarak bilmiyor ama, olaylar öğle saatlerinde çıkmıştı. Şimdi ise akşamın dokuzu. İki saat önce polisler ekmek içi köftelerini bıyıklarını oynata oynata yemişlerdi. Sopaya ve hakarete ara; yemek molası.

Kantini basanlar, dışarıdan destek güç gelince kaçmaya başlamışlardı. Tarık da, içerdekilerle birlikte peşlerinden koşmuştu. Duvardaki kız öylece kalakalmıştı. Birden polisler dolmuştu içeri. Herkesi ite kaka, coplayarak dışarı çıkarmış, polis otolarına doldurmuşlardı. Çoğu, ne saldırıda ne de savunmada etkin rol almamış, o anda kantinde bulunmaktan başka suçu olmayan şanssızlardı. Kimse konuşmuyordu. Hiçbir kör kurşunun gelip gencecik beynini dağıtmadığı o kızı da getirmişlerdi. Uyurgezer gibiydi.

Saldırganlardan hiçbiri yoktu.

"Sen!"

Sıra Tarık'a gelmişti. Herkes nasıl konuştuysa o da öyle konuşuyordu. Her şey birden olmuştu.

Kara bıyıklı polise göre, sosyalist bir liderin gayri meşru çocuklarından biri daha vardı karşısında. Copu var gücüyle Tarık'ın baldırına vurmuştu.

"Masal anlatma bana!"

Dersten önce kantinde otururlarken... Çünkü ders saatine daha vardı ve dışarısı soğuktu... Önce üç kişi gelmişti...

Bu ses, Tarık'ın sesi miydi? Böyle kekeleyen o muydu?

Hayır, onları daha önce hiç görmemişti... Onların okulundan olsalar en azından bir göz aşinalığı olurdu...

Cop bu kez öbür baldırına iniyor.

"Bak hâlâ masal anlatıyor! Ulan seni tanımayan adam neden başını yarsın? Sen ne yaptın da karşılık verdi?"

Tarık hiçbir şey yapmamıştı. Bir masada tek başına oturmuş çay içiyordu. O üç kişi hemen kantini boşaltmalarını istemişti. O anda ortalık karışmıştı. Nereden geldiği belli olmayan bir cisim başına çarpınca olduğu yerde kalmıştı.

"Aynı hikâye... Lan hepiniz ağız birliği mi ettiniz be! Hepsi melek orospu çocuklarının. Peki bu işleri kim yaptı? Yerdeki onlarca mermi kimlerin silahından çıktı? Silahları ne yaptınız?"

"Bilmiyorum... Hiçbirini tanımıyorum..."

“Hepsini deliğe, hepsini deliğe!” diye bağırıyordu biri.

Konuşulanlardan anladıklarına göre ölen yoktu. İki kişi tabanca kurşunundan yaralanmış, durumları ağır değilmiş. Tarık’ın korktuğu gibi kan gövdeyi götürmemişti. Peki, onca mermi, onca kan, onca çığlık... Yakalanıp getirilenlerde ne tabanca çıkmıştı ne de bıçak. Yere bir dizini dayayıp mermi yağdıran kısa boylu, fırça saçlı militan hangi arada ve nasıl yok olmuştu? Saldırganlardan birinin bile yakalanamaması ne garipti.

Tarık, bu gece eve gidemeyeceğini, yarın, belki yarından sonraki günler de belirsiz bir bekleyiş içinde dışarıdaki yaşamdan soyutlanacağını düşünüyordu. Üzerinden suç unsuru olabilecek hiçbir şey çıkmamıştı. Nasıl olsa bırakacaklardı. Ertan yıllarca kapalı kalacak. Kendisiyle birlikte getirilenlere bakıyor; onlar da ilk kez polisle yüz yüze geliyorlar. O karmaşada sopa yiyen, gözü moraran, dudağı patlayan, Tarık gibi başı yarılan, tirtir titreyen, hatta ağlayanlar bile var. Korkudan mı? Şaşkınlıktan mı? Sinir bozukluğundan mı?

Gece bitiyordu. Artık açlık da hissetmiyordu. Bir sigara içse kendine gelecekti. Soğuk şiddetini gittikçe artırmış, dışarıda, insanlardan arınmış kent sokaklarını ele geçirmişti. Evsizleri, köpekleri, kedileri, bulduğu her şeyi ısırıp tırmalıyordu ayazın soğuğu. Kapılarını kapayıp soğuğu, korkuyu ve belirsizlikleri dışarıda bırakan insanlar, bedenleriyle ısıttıkları yataklarında akıl almaz düşlerle dolu sessiz bir düzleme kayıp gitmişlerdi. İçinde bulundukları sıradan, ama çok değerli huzurlu ortamın farkında olmadan uyuyorlardı. Tarık’ın bir gece önce yatağında uyuduğu gibi. Belki de ergenlik çağına eren bir çocuğu ilk kez bu gece şeytan aldatıyordu. Sevişenler de yorgun düşüp çoktan uyumuşlardır. Gecenin, alacakaranlık bir sabaha dönüştüğü bu saatlerde ölüm uykuları uyunurdu ancak. Kentin sokaklarında, duvarlara ölüm yazıları yazan, afişler asan, her şeyi göze almış gölgelerden başka kimse dolaşmazdı. Seher de, Asuman da, kocaman birer virgül gibi, bütün yapmacık tavırlarından ve boyalarından arınmış olarak aptal gibi uyuyor olmalıydılar. Yaşar, kantinde olanları duymuştu ama o da uyuyordu. Arkadaşının başına neler geldiğini, nerede olduğunu merak ediyor muydu? Etmiştir kuşkusuz, ama elinden ne gelirdi ki. Karakolları arayıp Tarık’ı mı soracaktı? Sinema cehennemlerine bilet kesen adam da pis bir evde, ter, sidik, döl kokan pis bir yatakta uyuyordu, pilli

feneriyle yer gösteren it de, bütün otuzbirciler de... Herkes uyuyordu. Ertan ne yapıyordu? Uyumuyordu. Yine kararlı ve ağırdı ama benzi sararmıştı. Yorgunluktan, öfkeden, eli kolu bağlı olmaktan sararmıştı benzi. Onun da sigarası yoktu, onun da canı çay istiyordu. Kapalı bir alanda, kıstırılmış bir kurt gibiydi.

Sabahın erken saatleriydi.

“Siktirin gidin!” diyerek hepsini serbest bırakmışlardı. Fişlenmişlerdi artık. Bir daha yolları buraya düşerse anaları bellenecekti. Şimdilik ucuz kurtulmuşlardı.

Tarık üşüyordu. Açlıktan ve soğuktan dişleri birbirine vuruyordu. Başındaki yara değil de, polisin copla vurduğu baldırları sızlıyordu. Kendini taşlanmış bir sokak köpeği gibi hissetti. Dışarı atılmışlardı. Çünkü onlar sporcu cinsinden, renksiz, ödlek, ne kokar ne bulaşır tiplerdi.

Otobüsler çalışmaya başlamamıştı daha. Arada bir taksi geçiyordu ama cebinde o kadar parası yoktu. Her yer buz. Kent donmuş. Kırat’ın üzerinde ağır ağır salınan buz tabakaları. Kayıp düşmemek, düşüp bir yerini kırmamak için dikkatli yürüyor.

Bu yürüyüşle eve varması bir saati bulurdu.

Ölünecek, serseri bir kurşunla sokaklarda can verilecek bir saat. Birileri karşısına dikilse, bıçaklarını ya da silahlarını çekse korkmayacaktı. Göğsünü açıp, vurun lan, diyecekti. Aşağılanmıştı.

Siktirin gidin, bir daha karşımıza çıkarsanız bu kadar kibar davranmayız.

Eve doğru sürükleniyordu. Tek istediği sıcak bir bardak çay ve ekmekti. Karnını doyurup ısınınca bir sigara yakacak, dolu dolu içecekti. Sonra, günler sürecek bir uyku belki; hesapsız kitapsız, Nümerik’siz ve Genel Kimya’sız, Seher’siz, Asuman’sız ve Ertan’sız.

SEKİZ

Kendi kendine soruyor; sen, diyor, yirmi üç yaşını bitirmek üzere olan kararsızlık ve dengesizlikler bileşkesi... Sen, diyor, yirmi üç! Bu vatan toprakları üzerinde yaşayan güvensiz, geleceksiz, ürkek genç. Dinle şimdi, baban konuşuyor. Ona saygısızlık etmediğin, yine de bildiğini okuduğun; onun görüşlerini, yaşam deneyimlerini küçümsediğin baban konuşuyor.

Kirli sularda yaşamak için çırpınan balık oğlum benim, ötemeyen kurbağam, yuvası dağılmış susamurum, beni asıl öldüren senin kendinde batman. Sana son nasihatim...

Biliyorum, söyleme! Baba olmayacağım baba.

Gider başka bir ülkede yaşarım, demişti Cemal. Günler önce, bir akşamüstü ıssız ve karlı bir yolda yürürlerken söylemişti bunu.

Gitmek. Kaçmak. Terk etmek.

Yirmi üç!

Ülkenin geleceği ve aydınlığı senin Kırat bulanığı kafanda. Bir çizgi gerek. Bunu her gün yineleye yineleye kurt yumağına döndün. Çizgiler eğri büğrü oldu, çizgiler kırıldı, karıştı ve birbirine girdi. Işıklı çizgiler gördün de birine bile güvenemedin. Trenleri bekledin, hiçbirine binemedin. Son kurbağalar da terk etti Kırat'ı. Sefil olmuş susamurları kediotu yiyip sarhoş dolaşıyor. Tombul sivrisineklerin cenneti, senin cehennemin Kırat'ın çığlıklarını duymuyor musun?

Kimya mühendisi, sınavlar, Seher, polis, siktirin gidin, kavga, Nazan, kahrolsun faşizm, devrim, kurtuluşa kadar savaş, para, sakal, sinema, Melek Görgün, Arzu Okay, Zerrin Egeliler, şarap, yine Seher, sonra ölüm, Kırat sonra, trenler, ışıklı, ulaşılmaz gibi, ışıklı bir yılan gibi akıp giden gece trenleri, Ertan, silah, bunlar burjuvazinin beynini patlatmak için, sınavlar, kediotu yiyen susamurları, korku, karanlıkta oturup aydınlığı düşünmek ve elektrik düğmesini çevirmek için parmağının ucunu bile oynatamamak, nasıl olsa bir gün birileri gelip düğmeyi çevirir, böylece oda aydınlanır diye düşünmek, karanlık sinema salonlarında kaybolmak...

Yoksa her şeyin başı aşk mı baba?

İşte, yine bir masa. İşte yine, üzeri, gerekli olur düşüncesiyle doldurulmuş, ama hiçbiri gerekli olmayan nesnelerin kalabalığından

bunalmış bir masa. İşte yine dört kişi, yine sahanda sucuklu yumurta, makyajsız çırılçıplak bir tencere makarna ve beyaz şarap. En ucuz, en bayağı, en kafa yapan şarap. İşte yine boşu boşuna harcanan, işkence edilen sözcükler...

işte öldürülen zaman
işte öldürülen zaman

Saçmalıyorsun, bir yol arıyorsun ya, rahatlatıyorsun onları. Çıkış için.

çıkış için değil evlat, kaçış için
haklısın baba, kaçış için; Cemal, İsviçre, o mektup...

Her şeye gülüyorlar. Onların gözünde sen bir delisin. Bardağını ampule doğru kaldırıyorsun. Gözlerini iyice kısıp bakıyorsun. Konuşmalar o anda kesiliyor ve ağzından damlayacak sözcükleri aç kurtlar gibi bekliyorlar. Abartılmış, sert, kavgaya hazır bir yüzle bakıyorsun ampule. Ne söylesen gülecekler. Bunu bildiğinden –şarlatan değilsin, kesinlikle değilsin ama şarlatansın– zaman zaman yapaylıklara ve zorlamalara düşüyorsun. Rahat bıraksalar, gülmeye hazır bir suratla bakmasalar neler söyleyeceksin o anda... İçinden geldiği gibi konuşmanı, boşalıp rahatlamanı engelliyorlar. Asıl şarlatan onlar. Ey şarlatanlar, ey puştlar, diye başlasan konuşmaya yine gülerler mi. Gülerler. Onlar her şeye güler.

“Ey ampul!” diyorsun uzun bir sessizlikten sonra. Bir elinde şarap dolu su bardağı var, öbür elin ise gergin, parmakların bir tası tutuyor gibi aralanmış. İzleyicileri etkilemeye çalışan beceriksiz bir aktör gibisin.

“Eyy, fahişenin bacak arasından çekilmiş kılınla bizi tungusten diye aldatarak aydınlatan tozlu pis ampul!”

pis am-pul tozlu am-pul

Kahkahalar kopuyor. Delirmişçesine, gözleri yaşara yaşara gülüyorlar.

“Gerçek olanı aranıza almamak, onu dışlamak için elinizden gelen her şeyi yapıyorsunuz. Amacınız kaçmak.”

Kahkahaların durulmasını bekliyorsun. Durulmuyor. Çıldırmış gibiler. Krizi atlatanlar, atlatamayanları dirsekleriyle dürtüp uyarıyorlar: Susun!

Büyük şarlatan konuşacak!

Şarlatan değilsin, hiç değilsin. Asıl şarlatan onlar.

Sonunda isteri hıçkırıklarına kadar inip sönüyor kahkahalar. Sen, sessizliği bekliyorsun gözlerini ampulden ayırmadan. Sesler kesiliyor. Sen hâlâ susuyorsun, sağ elinin işaretparmağı havada. Ampule bakarak konuşuyorsun:

“Senin o hastalıklı sarı ışığın şarap bardağımı aydınlatıyor ama, lağım çukuru kafama yetmiyor nedense. Duyuyor musun ey am-pul, Kırat akamıyor artık, sürünüyor, batıyor, onun dibini hiçbir ışık aydınlatamaz...”

dert yoktur yakarma olabilir
beyin vardır ama yorulabilir

“İçelim ne varsa karanlık,” deyip bardağını onların bardağına vuruyorsun.

“Aslında ben,” diyorsun elini çenene koyarak, “buraya kadar boka batarak yaşamalıyım.”

Kahkahaları bıçak gibi kesiyorsun.

“Öyle değil miyiz zaten? Hepimiz buraya kadar boka batmış yaşamıyor muyuz? Bu oda bir lağım çukuru değil mi?”

Yüzlerine bakıyorsun. Kimse gülmüyor şimdi.

“Değil mi?”

Sen, masadakilerin yüzüne deli gibi baktıkça, gözleri bir bir düşüyor önlerine. Kimi sigara yakmakta buluyor kaçışı, kimi, şarap bardağını kendi ekseninde fırıldak gibi döndürüyor. Bir tanrı gibi görüyorsun kendini; her şey senin elinde ve deli gözlerinde. İstersen ortamı neşelendirir, istersen hüzne boğar, istersen de hepsinin ağzına sıçarsın.

Herkes bir başka, sen bambaşkasın.

Masadakileri rahatlatan bir kahkaha patlatıyorsun.

Bakışlar değişiyor, gülüşler değişiyor.

“Yaa, işte,” diyorsun, “burası oda değil aslında, bir lağım. Bok dolu, pislik dolu. Kırat bile bu yükü taşıyamaz.”

Bardağını bardaklarına vuruyorsun.

Sahanda sucuk donuyor, masada dört kişi.

Dışarıda su donuyor.

Duvardaki resim donuyor, mutfaktaki böcekler.

Yaşar’ın perdesi donuyor, Seher’in hayali, üst kattaki emekli albayın kanı.

Kediotu yemekten körkütük sarhoş susamurları, hava keseleri balon gibi şişmiş sazanlar, alkolik kurbağalar donuyor.

Her şey donuyor.

Masadakiler bardaklarını kaldırıp içiyorlar.

Tarık buz gibi bir yatağa uzanıyor. İşte, masa ve dört boş sandalye. Pis masa. Yağları donmuş sucuk artıkları, sigara izmaritleri, ekmek kırıntıları, portakal kabukları... Hepsi masada, gazeteden masa örtüsünün üzerinde. Dört bardak, parmak izleriyle lekeli, sucuk ve şarap kokulu. Yerde dört boş şarap şişesi.

Gitmişler.

Sandalyelerinde bir kıçlık sıcaklık bile bırakmadan gitmişler.

Oda.

Duvarlar.

Duvarda resimler.

Buz gibi bir yatak.

DOKUZ

Emek Kafe’de, her zaman oturduğu cam kenarındaki masasında Tarık. Bir yandan bira bardağındaki kabarcıkların yükselişini izlerken bir yandan da Seher’i dinliyor. Gözlerini bir an bardağından kaldırsa, ya Seher’in karşısındakini avcunun içine almaya çalışan kurnaz bakışlı gözlerini ya da sigara içerken büzüşen uçuk renkli bir ruj sürdüğü dudaklarını görecek. Görmek istemiyor, görmek istemediği için de bardağa bakıyor. İkinci birası, çok idareli içiyor. Çay içer gibi, yudum yudum. Üçüncü bira için parası çıkışmaz. Ama o, bir bira daha içmek istiyor. Müthiş canı çekiyor bugün.

Tarık’ın, unutulmaz bir cumartesi’ olarak tarihine yazdığı o günden sonraki ilk karşılaşmaları iki gün önce olmuştu. Seher, öyle bir gün yaşanmamış, aralarında öyle bir yakınlaşma olmamış gibi donuk ve mesafeliydi. “Geçmiş olsun,” demekle yetinmiş, olayların ayrıntısını sormamıştı bile. Oysa o günden sonraki karşılaşmaları çok coşkulu olmalıydı; hatta gözlerden uzak bir yerde karşılaşsalar kucaklaşacaklarını, onu belinden kavradığı gibi ayaklarını yerden keserek kendi çevresinde döndüreceğini, Seher’in de yanağına sevgi öpücükleri yağdıracağını düşlemişti Tarık. Yaşar’dan o gün için evi boşaltmasını, Seher’le gelebileceklerini söylemişti. Böyle bir durum yoktu ama, ne olur ne olmazdı. Evi toplamış, yatağının çarşafını değiştirmişti. Çıkarken Yaşar göz kırpıp ‘hayırlı işler’ dilemişti.

Buluşmaya da geç gelmişti Seher. Pasajdaki kitapçının önünde, sigara içip saatine bakarak yarım saat onu beklemişti. Bir yandan da kaygılanmaya başlamıştı, ne olmuştu bu kıza, başına bir şey mi gelmişti?

Başına hiçbir şey gelmemişti, geciktiği için özür bile dilememişti. Kuru bir merhaba, o kadar. Buz gibi davranışının ardında ne vardı? Suçluluk mu? Onu sarhoş edip yararlandığını mı düşünüyordu yoksa? Bütün o şen kahkahalar, sıkı sıkı sarılmalar, dudaklarını morartırcasına öpüşmeler, inlemeye benzer çıkardığı sesler yalnızca içtiği şarapla açıklanabilir miydi? Eve gelirken neler olacağını bilmiyor muydu? En azından Asuman

deneyimliydi ve Yaşar'la baş başa kaldıklarında neler yaptıklarını sezdirmiş, belki de bütün ayrıntılarıyla anlatmıştı. Tarık şaşırmış,

"Ne oldu?" diye sormuştu. Yanıt bir omuz hareketiydi. Kolundan tutmuştu, ne olduğunu öğrenmek istiyordu.

"Çıldırdın mı sen! Kolumu bıraksana!"

Kolunu bırakıp bir adım önüne geçerek "Ne oldu sana?" demişti. "Neyin var?" Yine bir omuz hareketi, 'daha ne olsun ki' diyen bir bakış. Böyle bir Seher beklemeyen Tarık ne yapacağını şaşırmıştı.

"Bir yere oturalım, konuşalım," diye mırıldanmıştı. Sevmediği, nefret ettiği bir ses tonuyla söylemişti bunu.

"Ben bir yerde oturmak istemiyorum."

"Yürüyelim o zaman, ama lütfen neler olduğunu anlat bana..."

Kırat boyu konuşmadan yürümüşlerdi.

"Üşüdüm," demişti Seher, "gidip Emek Kafe'ye oturalım. Belki Asuman da gelmiştir."

Asuman yoktu. Tarık'ın her zaman oturduğu masa boştu. Oturur oturmaz garson tepelerinde dikilmişti. Seher çay içecekti, Tarık da bira söylemişti. İçecekler gelinceye kadar yine konuşmamışlardı. Tarık'ın soru dolu bakışlarından Seher gözlerini kaçırıyordu. Çayına bir şeker atıp karıştırırken konuşmuştu:

"Keşke o gün eve gitmeseydik."

Sigara yakıp başını önüne eğmişti. Arada bakışlarını pencereye yöneltip uzaklara bakıyor, parmağı ile de kibrite küçük darbeler vuruyordu.

"Hiç tasvip etmediğim şeyler oldu. Çok utandım sonradan... içki konusunda üstelemeyecektiniz... Ben söyledim ama, alışkın değilim dedim... Asuman'a da kızdım, o günden sonra da görüşmedik zaten."

Tarık, masanın üzerindeki elini tutmak istemiş ama, hemen çekmişti Seher.

"Daha önce kimseyle çıkmadım. İlk fırsatta benden yararlanmaya çalıştın, duygularımı incittin."

Tarık'ı yaralayan sözcüklerdi bunlar. O kimseden yararlanmayı düşünmemişti. Birlikte otururlarken diz sürtmeler, istekli ve kışkırtıcı bakışlar, bacaklarının arasına bacağını sokmalar, birbirine kenetlenen parmaklar, bütün bunlar neyin nesiydi. Hayır, yalan söylüyordu. İlk çıktığı erkek Tarık olamazdı.

“Ben,” diye sürdürmüştü Seher, “evleneceğim adama hiçbir zaman ihanet etmeyi düşünmemiştim.”

Tarık çok çaresizdi. Başını iki yana sallamış, “Saçmalıyorsun,” demişti, “daha neler, senin evleneceğin adam bunları düşünüyor mu?”

Nerden bulaştım bu işe, diye düşünmüştü, nerden başıma sardım bu belayı? Yaşar’la Asuman’ın tezgâhı, başka bir şey değil.

“Hem ne oldu ki? Hiçbir kötü amacım yoktu... Senden yararlanmak falan... İkimiz için de doğal olanı yaptık. Ama bu durum sende büyük sarsıntılar yarattıysa bir daha görüşmeyiz...”

Seher birden başını kaldırıp şaşkınlıkla bakmıştı.

“Zevkini aldın, şimdi herkes kendi yoluna mı diyorsun?”

“Hayır, yanlış anlama, ben bu arkadaşlığı sürdürmekten yanayım. Ama sen öyle konuşunca, ne bileyim...”

Seher’in o günkü tavrıyla her şey bitmişti. Onunla değil arkadaşlığı sürdürmek, karşılaşmak bile istemiyordu. Eve kapanıp ders çalışacaktı.

Seher’in bulunabileceği ortamlardan ne kadar uzak kalmaya çalışırsa çalışsın, kaçınılmaz olan karşılaşma iki gün sonra gerçekleşti. Tarık, Kırat boyu bir şeylerden kaçarcasına hızlı hızlı eve doğru yürürken Seher’in de aralarında olduğu bir grupla karşılaştı. Ötekileri tanımıyordu. Onlar da Tarık’la ilgilenmediler. Seher hemen gruptan ayrılmış, gözleri parıldayarak gülümsemiş, elini tutarak,

“İki gündür nerelerdeydin?” diye sormuştu.

Fırtına dinmiş, deniz durulmuştu.

Yine Emek Kafe’de, o masadalar. Tarık’a heyecan vermeyen, sıkıcı bir birliktelik. Zaman geçmek bilmiyor. Karşısında, küçücük beyniyle neler düşündüğünü anlamak bile istemediği bir kız oturuyor. Hemen ‘ciddi’ bir ilişki düşünen, erkek arkadaşından alacağı bir güvence ile kendini daha rahat aldatabilecek tutucu bir ‘büyük taşralı’.

Bugün sürekli konuşuyor Seher. İki gün önceki ‘ben ne yaptım’ diyen kız yok karşısında. Konuşma, gülme ve dokunma krizinde. Saçmalıyor, kız kardeşi ile olan kavgalarını gülünç unsurlar katarak anlatıyor. Annesinin baskılarından yakınıyor. Arada konuşmasını kesip birilerini selamlıyor ya da birilerine el sallıyor, bütün bunları yaparken de ince dudakları bir gülüşle genişliyor. Yaşar’ı, akşam ne yemek yaptıklarını, bulaşıkları yıkayıp

yıkamadıklarını, yatağını toplayıp toplamadığını soruyor. Tarık, hadi eve gidelim dese, hemen kalkacak. İki gün önce her şey bitti. Bir daha asla onunla birlikte olmayacak.

“Baksana,” diyor birden ciddileşerek, “neyin var senin?”

“Ne gibi?”

“Sıkıntılı bir halin var. Tatsız bir şey mi oldu?”

“Yoo, hiçbir şey olmadı. Uykusuz ve yorgunum.”

“Sıkılıyorsun Tarık, beni dinlemiyorsun bile. Kafan başka yerlerde, ne düşünüyorsun?”

Seher’in elini tutup hafifçe sıkıyor.

“Dinliyorum. Üzerimde bir durgunluk var, günlük sıkıntılar işte.”

günlük sıkıntılarımın arasına sen de girdin seher

her şey gibi sen de dayanılmaz oldun

bıktım

bir daha ne buraya gelecek ne de seni göreceğim oturup iki sözcük konuşamayacak kadar yoz duyarsız ve basit birisin bana ne senin kız kardeşinle olan kavgalarından annenden bana ne emel bilmem kimin aşklarından

seni kullandım

sen de beni kullandın içimdeki boşluğa ışık tutarsın diye sokuldum sana diller döktüm değer verdim şımarttım ama ne içime ışık tutabildin ne de cinsel açmazlarıma

sıkıntılarımı ve pişmanlıklarımı çoğalttın kendime olan saygımı zayıflattın yeni bir güvensizlik gediği açtın

bana ne artık köklü toplumsal değişimlerden

devrimlerden

faşizmin tanımından ya da revizyonizmden

ve sovyetlerin emperyalist olup olmadığından

Ona neydi. Belirsiz şeyler dönüp duruyordu kafasında. Faşizm denen bela yaşanacak mutlaka, diyordu, yaşanacak ve herkes payına düşen yarayı alacak. Hiçbir engel tanımadan, eriyen kar suları gibi tepelerden aşağılara iniyor. Burada herkes birbirinin gırtlağına sarılarak, dövüşüp bölünerek haykırıyor: Kahrolsun faşizm!

Ölüm ve Kırat’ın bulanık suları.

İşte o zaman ne sınavlar, ne Nazan, ne de Seher.

Gözlerini kaygıyla Tarık'a dikmiş, kaşları hafifçe kalkık ve alnında iki ince çizgi birikmiş Seher'e acıyor birden. Acı bir gülücükle bükülüyor dudakları. Elini Seher'in küçük elinin üzerine koyuyor. Tatlı bir sıcaklık yayılıyor bedenine.

"Aldırma sen," diyor, "ben zaman zaman sıkılırım. Bunun seninle bir ilgisi yok. Biraz sonra geçer."

Bu kez içten gülüyor Seher.

Tarık bardağın dibinde kalmış birasını bitirdikten sonra saatine bakıyor.

"Vay be," diyor, "saat üçü geçmiş."

"Bir işin mi vardı?"

"Bir arkadaş ders notlarını getirecekti, üç buçukta okulda buluşacaktık."

"Daha on geçiyor, hemen kalksak yetişirsin."

"Sen ne yapacaksın?"

"Çiğdemlere uğrarım, oradan da eve giderim hayatım. Bir gün erken gideyim ki anneciğimin gözüne gireyim."

İlk kez 'hayatım' diyor. Bir insan iki günde nasıl bu kadar değişebiliyor. Hesabı ödeyip çıkıyorlar. Seher Tarık'ın elini tutuyor, bir süre öyle yürüyorlar.

"O notlar senin için çok mu önemli?"

İnanmadı, diye düşünüyor Tarık.

"Önemli. O dersin kitabı yok. Hocanın ağzından çıkanları yazıyoruz, ben bazı dersleri kaçırdım. Haftaya da sınav var."

'Yemedim ama, öyle olsun' der gibi bakıyor.

"Ne zaman görüşürüz?"

"Ben seni ararım."

"Hemen ara, bekletme ne olur."

"Birkaç gün çalışmam lazım Seher, Nümerik'ten son hakkıma gireceğim. Veremezsem okuldan atılırım."

Gözlerini kırpıştırıp gülüyor Seher. Sözsüz bir 'seni seviyorum' bu. Tarık da aynı biçimde gözlerini kırparak karşılık veriyor: 'Ben de seni.'

Ayrılıyorlar. Tarık bir süre okul yönünde yürüyor. Sonra eve dönüyor.

beni anlayabilecek tek insana diye başlasam

yok öyle demesem de yalnızca 'sevgiliye' diye yazsam ya da nazanım'a desem

nasıl başlasam ne desem ona

ben kötüyüm desem böyle başlasam hem de çok kötüyüm desem şimdi başımı göğsüne koyup korkularını yatıştırmak isteyen bir çocuk gibiyim desem

çocuğum ben büyüyemeyeceğim sarhoşum ama ciddiyim desem

nasıl anlatsam onu çok sevdiğimi mi söylesem kuşkulanmaz mı neden durup dururken demez mi

hoşuna gider seher kadar bile tanımıyorum onu kendime yazdığım mektupları gönderiyorum onu sevdiğimi sanıyorum oysa adını nasıl okursam okuyayım hep nazan

nasıl başlasam ben birkaç gün seher'i sevdim sonra ondan sıkıldım mı desem

anlatmak istediğim bu değil biliyorum bizim sonumuz yok nazan.

çöküyoruz bir tanem

ağır ağır ve onarılması güç bir çöküş büyük çöküş

en çok istek alan parçayı çalıyor radyo

kan ve gül

bir tanem beş kuruşluk hüzün olsa da diyorum eskisi gibi akşam saatlerinde yine dağlara baksam biraz gücüm olsa herkesin uyuduğu saatlerde bedenimi usulca kırat'ın pis sularına bıraksam

biz bir araya gelemeyiz

ne olacak sınavlarım geleceğim ne olacak bu ortamda

ortamda yok olmak

ölmek ortamda

hiç yoktan

diyorum ya başımı göğsüne yaslasam da doyasıya ağlasam hiç utanmadan

bak biram bitti bir çift söz gerek

duvarları yıkabilirim
trenlere de yetişebilirim belki
sarhoşum belki sen kusuruma bakma ama alkolik değilim yarın olabilirim belki bu mektubu postaya atmadan cayabilirim
sokak köpeklerine bir çift sözüm var açlıktan ölmeyin ne olursunuz
iyi değilim iyi değilim
ayaklarımı uzattım dışarı bakıyorum ders notlarım bana bakıyor ben onlara bakmıyorum ne çok yıldız var hepsi de soğuk
çözülüyor muyum trenler gidiyor duyuyorum
kıştan yaza hızla eriyen yalçın kayalardaki karlar gibi
ama anla beni belki biz hiçbir zaman
işte bu korkutuyor beni ve buna alıştırmak için kendimi
durmadan öldürüyorum seni
tepkisiz ne olduğu belirsiz parçalar son derece mekanik
patladı patlayacak çözüldü çözülecek
kardeş kardeşe baba oğula komşu komşuya
ne zor sözcük değil mi iç savaş benim içimde her şey kıran kırana
herkes silahlanıyor
ben hızla çözülüp dağılırken
ne biçim mektup bu böyle deme ne olur az önce iyiydim şimdi yine değilim ayıp mı bunalmak
basıp gidiyor trenler nazanım bunun ne demek olduğunu çok iyi biliyorum
hüzün yok artık akşamüstlerinde
hep korku neden sanki göz göze gelmeler
silahlar mermiler zincirler bıçaklar
mektup olmuyor biliyorum ama ben ben miyim bunu nasıl postalarım sana
belki neron gibi
yakarım roma'yı mektubun gibi
bir kibrit aleviyle benim boşalmalarım cayır cayır

Evin içinde yaralı bir hayvan gibi dolaşıyor; mutfağa girip çıkıyor, çaydanlığın altını yakıp çay demleyecek gücü yok. Bulaşıklar yığılmış. Hiçbir şey yapmak gelmiyor içinden. Salona dönüyor, odasına geçip somyaya oturuyor, duvardaki yazılara bakıyor, biten sigarasının ardından yenisini yakıyor. Ne yaparsa yapsın içindeki yangını söndüremiyor.

Az önce pencereden sokağa bakarken salına salına yürüyen, yürürken uzun saçları savrulan, sımsıkı bluciniyle yuvarlak kalçaları 'biz buradayız' diyen bir kız görmüştü. Aklını başından alan çıldırtma neferlerinden biri geçiyordu yine gözünün önünden ve o gizlenip onu izlemekten başka bir şey yapamıyordu.

Kız bakkala girmişti. Biraz sonra çıkıp yine görüş alanından geçecekti.

Soluğunu tutmuş, kızın bakkaldan çıkmasını bekliyordu. Tül perdenin bir köşesinden, küçücük bir aralıktan sokağa bakan baştan çıkmış bir göz vardı. Dışarıdan onu kimsenin göremeyeceği biçimde gizlenmişti. Sigaralı soluğu camı buğulandırmıştı. Parmağı ile sildi. Kız dükkândan çıktı. Tarık heyecanlanmıştı. Hiç acele etmeden, elindeki naylon torbayı çantasıymış gibi sallayarak yürüyordu. Her adımda, kazağının altındaki iri göğüsleri titreşiyordu. Bir apartmanın kapısından girdi. Hayali bir süre daha dolaştı sokakta. Nasıl da çekici ve baştan çıkarıcıydı. Tarık ise evde yapayalnız, sevgisiz, aşksız.

Her şeyi olduğu gibi gösteren, bayağı, kişilik kasabı karanlık sinema salonlarındaki batağa doğru çekileceğini biliyordu. Çıkışta daha da büyüyecekti sıkıntısı. Doyumsuz bir boşalmanın başıboşluğu, üzerine yapışan sinemanın ağır kokusu, pişmanlık, ne yaptığını herkes anlayacakmış gibi saklamaya çalışacağı utanç, güvensizlik.

Şimdi önünde tek bir seçenek vardı: sinema cehennemlerine gitmek!

Somyadan kalkıp odada dolaştı, pencere ile duvar arasında gidip geldi. Yeniden mutfağa geçti. Çay demle! O kızı ve bütün kızları unut. Sinema cehennemlerinde tüketeceğin zamanın, paran ve gücün yok. Ama istiyordu bunu. Şehvetten eli ayağına dolaşmış bir canavardı. Giyinmeye başladı.

Sakal tıraşı olmadan, dişlerini fırçalamadan, saçlarını bile taramadan fırladı sokağa. Kızın az önce girdiği apartmanın kapısına baktı. Beni baştan çıkardın, ne hallere soktun, diye düşündü.

Sinemanın önü her zamanki gibi kalabalıktı. '*Kartal Pendik Gittik Geldik*', '*Üç Atış Yirmi Beş*', '*Günahkâr Kadın*'. Afişlerdeki çıplak kadınlara uzun uzun bakan elleri ceplerinde toy delikanlıların, ağızları açık, uyuşturulmuş horozlar gibi dolaşan kır saçlı adamların, çizgi romanlarını kucaklamış kayıtsızca ayçiçeği çıtlayan çocukların, torbasını çalkalayan tombalacının arasından süzülerek –kimse görmemeli, kimse onu tanımamalıydı– gişeye ulaştı.

Kasketi yağ içinde, pis pantolonlu biri sürekli bağırıyordu:

"Devamlı beyler... Devamlı..."

İçeri girenlerde bir çekingenlik, bir ürkeklik... Eli lambalı ufak tefek yer gösterici bile iki katı bir adamı rahatlıkla azarlayabiliyordu. Herkes, her türlü aşağılanmayı bilet alırken kabul etmişti. Hep aynı izleyici, hep aynı koku salonda: ter, döl ve insan.

Pişman olacağını, kendine olan saygısını yitireceğini bile bile giriyordu bu aşağılık salona. Tarık buydu işte, ikiyüzlüydü, üçyüzlüydü. Sahtekârdı, yalancıydı, inançsızdı. Yıkıcı ve yanlış bulduğu bir şeyi yapan ama bunu çevresinden saklayan biriydi. Bir sapıktı. Nazan duysa, Seher duysa ne yaparlardı. Kahkahalarla gülmezler miydi. Ertan içerde ne büyük acılar çekiyordu.

Bugün kendini pek iyi hissetmiyordu. Önleyemediği bir istek ve heyecanla gelmiş olmasına karşın, perdedeki çiftleşmeleri etkilenmeden izliyordu. Çıt çıkmayan salonda bu sahnenin bitimiyle bir uğultu kopacak ve gördüklerinden payını almış izleyiciler kalkıp gideceklerdi. Aynı sahneleri bir kez daha görmek isteyen sabırlı ve doymaz izleyiciler ise gösterinin 'devamlı' olmasından yararlanıp isterlerse gece yarısına kadar sandalyelerinde oturabileceklerdi.

Tarık bir gün yakalanacaktı. Diyeceklerdi ki: On beş yaşında başıboş düzen kurbanları ve ne aradığını bilmeyen saçı başı ağarmış solgun, yoksul insanların arasına saklanmış yirmi üç yaşında okuma yazma bilen bir ayı –evet, ayı diyeceklerdi onun için– kaçak fuhuş filmleri gösteren bir sinemada arkadaşları tarafından ele geçirildi. Tarık'ın, elleriyle yüzünü saklamaya çalışan bir fotoğrafı gazetenin üçüncü sayfasına basılacaktı. Altında da Tarık'ın ağzından çıkmış gibi yazılan gazetenin uydurması: Çok pişmanım.

Tarık bu konuda kimseye tek bir sözcük söylemediği gibi bundan sonra da konuşmayacaktı. Üst sol köşede, Tarık'ın cebinde taşıdığı Nazan'ın fotoğrafı da küçük bir kare olarak basılacaktı. Okuyanlar, 'Yuh!' diyeceklerdi, 'gül gibi sevgilisi varken...' Onu neden bu işe karıştırırlar ki. Fotoğrafların altındaki haber: Leş gibi kokan çürümüş bir izbede insan onurunu ayaklar altına alan bir sömürüyü izlerken arkadaşları tarafından yakalanmasına dayanamayan Tarık adındaki (üstte resmi görülen) üniversite öğrencisi genç kendini Kırat Çayı'na attı. Ama işe bakın ki sayın okurlar, Kırat da, 'Ben bu adamı ne yapayım?' diyerek gerisin geri fırlattı. Güzel sevgilisi N. ise baygınlıklar geçirerek 'İnanamıyorum... İnanamıyorum...' diye sayıkladı durdu. Üniversiteli gencin evinde yapılan aramada Babel'in 'Kadın ve Sosyalizm', Wilhelm Reich'ın 'Cinsel Ahlak'ın Boy Göstermesi' kitapları ile, bir dosyada gazete ve dergilerden kesilmiş bolca çıplak kadın resmi ele geçirildi. İlk sorgulaması yapılan genç tedavi edilmek üzere hastanede gözetim altına alındı.

Kırat'ın bile kabul etmediği bu beden ne yapacaktı şimdi?

Bunların nedeni hep Tarık'ın bir türlü bulamadığı 'doğru çizgi'ydi, 'yol'du. Arkadaşlarının birçoğu yollarını belirlemiş, kördövüşünün içine atmışlardı kendilerini. Çatır çatır tartışıyor, çalışıyor, yeni bir hayat için dövüşüyorlardı. Ertan içerdeydi. Belinde taşıdığı silah ve avcundan avcuna aktardığı mermiler sonunda görevlerini yapmış, bir can almışlardı. O can, faşistti. Ertan faşizme karşıydı. Faşizme karşı yaptığı tek şey de, o canı almak olmuştu. Geceleri düşlerine giriyor muydu, sıçrayarak uykusundan uyanıyor muydu?

bana yalnızca ölümü mü uygun buldun şu genç yaşımda
bir kızdan mektup bile alamadan
bir kızı öpemeden
senin gibi de düşünebilirdim belki
benim gibi düşünenler seni de öldürebilirdi

Ya sen ne yapıyorsun 'çizgisiz' ve 'yolsuz' adam? Karanlık sinema salonlarında sağlıksız doyumlar arayarak, yerin dibine batarak sen ne yapıyorsun?

ne ölmekten ne de öldürmekten yanayım

yaşadığımı da duymuyorum ama
bir bataklıktayım
içimdeki yaşlı adamla birlikte her gün biraz daha kendime batıyorum

Yalnızca yakınıyorum. En iyisi siz beni silin. Tarık diye biri hiç olmadı, yaşamadı, acı çekmedi, fuhuş filmleri izlemedi, deyin ve benimle daha çok uğraşmayın. Bırakın beni. Nasıl olsa benden size bir fayda gelmez. Alıp başımı gideyim, desem bile gidemem ki; basıp gitti trenler yanı başımdan, içinde hep silahlı adamlar... Korkuyorum, her şey kontrolden çıkarsa...

ben ne olacağım
iç savaş mı çıkacak yarın diye soran bir ses
halk patlayacaktır sonunda diyen bir başka ses
kan akacak faşizm her şeyi ezip geçecek sonunda da kendi mezarını kazacak diyen bir başka ses
sesler
faşizm bu ülkeye gelemeyecektir
faşizm adam mı tren mi inek mi neyin nesi nereden ve nasıl gelecek diyen bir sesle
senin gibiler oldukça elini kolunu sallaya sallaya gelir diyen öbür ses
sesler
perdedeki kara bıyıklı çıplak adamın gözleri şaşılaşmış kocaman memeleri çalkalanan kalın dudaklı bir kadını becerirken çıkan sesler

Sesler birbirine karışıyordu. Tarık'ın sesi seslere ulaşamıyordu. Başı dönüyordu. Yerinden kalktı. İlerledikçe öndeki koltuğa doğru yayılmış bacaklar toparlanarak ona yol açıyordu. Hoop, oturalım diye bağırıyorlardı arkalardan. Acele etsene, diyorlardı. Perdedeki adamın hareketleri hızlanmıştı. Altındaki kadın çırpınıyor, kesik kesik çığlıklar atıyordu.

Sinemadan dışarı fırladı. Kötüydü, bugün de kötüydü. Her gün kötüydü artık. Serin, temiz havayı içine çekti. Ellerini ceplerine sokup ağır ağır Kırat'a doğru yürüdü. Başını önüne eğmişti. Kadınlara, kızlara bakmıyordu.

'Bu son,' dedi, 'bu-son! Artık böyle yerlere gitmeyeceğim. Mantıklı olacağım. Oturup düşüneceğim. Kendimi kendimden kurtaracağım.'

Ama nasıl? Düşünerek, birtakım kararlar alarak, kendini zorlayarak bunu başarabilir miydi? ‘On dört sigara içilecek’ kuralından farkı neydi bu disiplinin? Hangi gün on dört sigarada kalabilmişti? Sigara bir alışkanlıksa, sinema cehennemleri de bir açlık değil miydi? Seher’le birlikte olduğu günlerde aklına gelmiyordu, oraya bir daha gitmeyeceğini bile düşünüyordu. Hele o cumartesi, Seher’le karşılıklı şarap içtiği, göbek attığı, öpüştüğü, seviştiği gün güveni alabildiğine artmıştı. Elini kazağının altına sokup tenine dokunmuş, ince belini sarmıştı. Sutyenin kopçasını bir türlü açamayınca Seher yardım etmişti. Küçük, diri memelerine dokunmuştu. Çok güzel öpüşüyordu Seher. Aynada saçını tararken, “Eyvah,” demişti, “boynumda iz bırakmışsın, nasıl saklayacağım şimdi!”

Kentin işlek caddesine çıktı. Kendini bırakmış, salmıştı. Bazen bu durum hoşuna gidiyordu; kendisiyle dalaşmak, bozuşmak, kendini iplememek.

Hiçbir yere uğramadan, kimselere görünmeden eve gidecekti. Yatağa uzanmak, başarabilirse uyumak istiyordu. Ölüm provası gibi uzun, sihirli bir uyku. Uyandığında bir şeylere yeniden başlama gücünü kendinde bulmalıydı. İşte o zaman çay demler, pencerenin başına oturup sigara içerdi.

Klarnetteki giz neydi?

Uzanıp radyonun ses düğmesini biraz daha çevirdi, bütün oda klarnet sesiyle doldu. Bir düğün müydü? Uzak, eski, ayrıntıları unutulmuş bir düğün. Taş avluda masalar, sandalyeler görüyor. Sandalyelerdeki adamlar çay bardaklarından rakı içiyorlar. Havada salınan klarnetin sesi alçalıp yükseliyor. Beyaz gömleklerinin kollarını dirseklerine kadar kıvırmış saçları briyantinli delikanlılar, parmakları arasına taktıkları tahta kaşıkları şakıtarak oynuyorlar. Sarhoş kahkahaları duyuluyor. Bir köşede, arkadaşlarıyla birlikte oynayanları izleyen kendini görüyor. Üzerinde kısa pantolonu var.

Gözleri belirsiz bir noktaya daldığından boşluğa uzanan eli çay bardağını bulamadı. Bir süre eli havada, öylece durduktan sonra masaya baktı. Görüntüler silinmişti. Ilınmış çaydan büyük bir yudum içti.

Ne saçları briyantinli delikanlılar, ne klarnet çalan o Çingene, ne o düğünler, ne de o Tarık vardı şimdi. Bütün bunlar yakın bir geçmişte olmalarına karşın, eski bir uygarlıkta kalmış kadar uzaktılar. Ya tahta kaşıklar? Onlara ne olmuştu?

Tarık bir süre bardağın dibindeki çay çöplerine baktı. Kaç bardak çay içmişti? Yine mide sancıları çeker miydi? Sigarayı her gün biraz daha artırıyordu. Kendi kontrolünden çıkmıştı artık.

Bir gün daha çekip gidiyor yaşamından. Az önce Nümerik ders notlarının üstüne ispirtolu kalemle yazdığı tümceye baktı: ‘Bir gün daha geçti yüzüme proteinli kahkahalar savurarak.’

Akşam oluyor.

Tarık için günün en kutsal anları. Bu saatlerde derin düşüncelere dalıyor, kafasında bu saatlerde dizeler uçuşuyor, en çok bu saatlerde hüzünleniyor. Kasabasında, evlerinin penceresinden tepeleri bulutlu lacivert dağlar görünürdü ve bu saatlerde yorgun kargalar sürüler halinde geçerlerdi. Bu saatlerde ölmek isterdi. Sonra hava kararır, perde iner ve Tarık yok olur.

Kimse iplemez bile; bir Tarık yaşamış, günün en çok, kargaların yuvalarına döndüğü bu ânını sevmiş, hüzünlenmiş, kendini anlayamadan, güzelliklere doyamadan, yaşayamadan, hep kaygılı, hep korku içinde, geleceksiz, sahipsiz, sevgisiz, hoşgörüsüz, kısacık bir yaşam sürmüş, sonra da ölüp gitmiş. Kimin umurunda.

Bir bardak çay daha doldurmak için masadan kalkıyor. Bardağı tabağından kavradığı gibi mutfağa uçuruyor. Mutfak batmış. Bardaklar, yağlı pis tabaklar, dibinde yapışıp kurumuş makarnalarla bir tencere, iğrenç bir tava, atılmamış çöp torbaları, bakkala geri verilmemiş bira şişeleri... her şey, her yer pis. İki gündür Yaşar olmadığından hiçbir iş yapmıyor. Yaşar memleketine, pederini yolmaya gitti. Döndüğünde hır çıkacak. Evi böyle mi bıraktık lan! Yarın geliyor Yaşar. Gelsin. Yemek pişirmiyor, bir yumurta bile kırmıyor, çünkü temiz kap yok. Peynir ekmek yiyor, çay demliyor. Sonra yine çay, peynir ekmek. Ya da, peynir-ekmek-Güzel Marmara.

Demlikteki son çayı da bardağına dolduruyor. Ocağı kapatıp salona dönüyor.

İşte tül perde, işte sokak, işte çocuklar.

Ey, çocuklukları çocukluğuma benzemeyen çocuklar; koşun, oynayın, yatar yatmaz uyuyun, size yakışan rüyalar görün. Nasıl olsa bütün bunları burnunuzdan getirecekler. Benim gibi olmayın.

Benim gibi olmayın.

En iyisi ölmek. Çayına şeker koymadığını düşünüyor. Ölüm! Giz dolu, çarpıcı, çekici bir sözcük ama, yok olmak aynı zamanda. Bir daha düşünememek. Şeker de mutfakta, o çöplüğe kadar yürümesi gerekecek. Hiç-bir-şey yapamamak ölüm; ayağının başparmağını oynatamamak, günbatımlarında kargaları izleyememek, bir daha dağları hiç görememek, Nazan'ları, Seher'leri, Asuman'ları ve bütün çıldırtma neferlerini düşünememek. Bu kez çayı şekersiz içecek; her şeye alışmalı.

İçinden bir ses başka şeyler fısıldıyor:

Ölüm, usulca çekip gitmek, diyor, derin, sonsuz, rüyasız bir uykuya dalmak. Bedenin yükünden kurtulmak. Ondan sonra ne kavga, ne gelecek korkusu, ne aşağılık sinemalar. Her şey son bulacak.

Kendi elinle kendi yaşamına son vermektense, seni buna zorlayanlara karşı savaşarak ölmek daha anlamlı, daha şerefli değil mi, diyor bir başka ses. Belki de bunu Ertan söylüyor. Somyaya bağdaş kurmuş, silahıyla oynuyor. Konuşurken başını kaldırıp bakmıyor. Sonra sesi gürleşiyor,

bağırarak bir şeyleri kahrediyor. Demir parmaklıklara sarılmış sarsıyor. Deprem oluyor gibi her şey sallanıyor. Mutfakta tava, tencere devriliyor, bardaklar, bira şişeleri kırılıyor. Ertan, kahrolsun, diye bağırıyor, ölüm, diye bağırıyor.

şekersiz çay içemiyorum şekersiz çay içemiyorum

En kötüsü yapayalnız kalmak. Ertan içeride yalnız değil, ama ben dışarıda yapayalnızım.

Yarın Yaşar geliyor.

Ne lan bu! Sıçmışsın evin içine...

Korkuyorum.

Hava iyice kararıyor. Kalkıp salonun ışığını yakıyor. ‘Yüzüme proteinli kahkahalar savurarak...’ yazan kâğıdı alıp buruşturuyor. Bu deliliklere de son vermeliyim.

Teypteki kaset bitince aniden sessizleşiyor ev. Müziği unutmuş. Akşam saatlerinde Paul Mauriat dinlemek istemiş, teybe kaseti koymuş ama dinlememişti. Paul Mauriat ve orkestrası çırpınıp durmuş, bir türlü Tarık’ın kulaklarına ulaşamamıştı. Kaseti ters çevirip play düğmesine basıyor.

‘Ne garip,’ diyor, ‘ben bugün, belki de bu saatlerde dünyaya gelmişim. Babama, bir oğlu olduğu söylendiğinde kimbilir nasıl da sevinmiştir. Tarık. Dedemin adı. Bugün benim doğum günüm.’

Birden çay bardağını kavradığı gibi aynaya fırlatıyor. Bardak paramparça oluyor, ayna örümcek ağı gibi çatlıyor.

‘Yirmi üçüncü yaşımı tamamladım, yarın yirmi dördüme giriyorum. Giriyorum ya, ayağımın altından zemin kayıyor.’

Yarın Nazan’ın telgrafı gelir: Doğum gününü kutlar, falan filan dilerim.

oysa yirmi üçüncü gönül darbesi
kansız

hemen ardından 1 no’lu sıkıyönetim bildirisi:

bugüne kadar kırat olarak bilinen çayın adı tarık olarak değiştirilmiştir

aksini kullanmakta ısrar edenlerin porno film izleme hakları ömür boyu ellerinden alınacaktır

Dışarıda Tarık. Çok yakınlarda. Bozbulanık akıyor. Kentin pisliğini taşıyor denizlere; ne var ne yoksa, hepsini.

Bir de Kırat'ın değeri bilinememiş yirmi üç yılını.